

Gül Devrine Seyahat

ARİF AKPINAR

HAYAL GÜL'E DEĞDİ

İçindekiler

Başlarken
Hayal Yolculuğumun Sebebi
Hayal Kanatlarım Açılırken
Sevgiliyi Anınca Bayılan Adam
Senin İstifa Ettirdiğini Biz De Ettirdik
Ahmed-Ü Mahmud-U Muhammed'sin Efendim
Gül'e Yüz Sürmek
Peygamberlerin En Faziletlisi?
Sakın Terki Edebden
Yüzün Gibi Bir Gül Açmaz
Resulullah Önümüzde Yürürken
Elinde Gül Olan Sultan
Vereyim Canımı Kurban
Yunus'un Aradığı Nefes
Dudaklarından Gül Dökülen Adam
İşking Kıldı Şeyda Mingi
Sevgilinin Adı Abdestsiz Anılır Mı?
Saltanat Aşkından Aşk Saltanatına

Hayalim Gül'e Değdi
Ve Söz, Dağın Zirvesinden Şehre İndi
İnsanların En Güzeli
Mekke'nin Yakışıklısı
Onu Görmeden Ne Yer, Ne İçerim
Sevgiliye Taş Değmesin
Sevgilinin Yerine Ölmek
Âlem Ona Hayran
Sevgiliyi Bekleyiş
Anam Babam Sana Feda Olsun
O Ağladı, Dallar Yeşerdi
Aşk Uğruna Candan Geçmek
Çölde Savrulan Kum Tanesi
Bin Tövbeye Tutulmak
Sevban Gibi Sevmek
Ölürken Sevgiliyi Düşünmek
Saç Adetince Baş Vermek
Yüzdeki İze Ağıt
Habbab'ın Aşkı
Açlığa Sunulan Sevgi Nimeti
İnsanlardan Bir İnsan
En Güzel Kavuşma
Bilâlî Bir Hüzün
Sevda Şöleni
İncelikler Sultanı
Ahir Zamana Dönüş

BAŞLARKEN

Efendimiz varken hayaller sevgi davaları üzerine kurulurdu ve hep masum sevgileri düşlerdi hafızalar. Rüyalar, güzelliklerden bir demet, cennetten bir köşeydi. Ve hayaller yürekten kurulabiliyor, rüyalar gönülden görülebiliyordu. Güzel bir hayalin gönle verdiği ferahlığı kaç nimet verebilir ki...

Bir kutlu hayal uğruna nice başlar sunulmuş kılıçlara. Nice yiğitler umutlarıyla kefenlenmiş, hayallerinin ardından.

Bazen çöllerde susuz kalmışlara bengisu sunan çeşme olur hayaller, bazen Afrika'da aç kalan çocuğun maması. Bazen de temmuz sıcağında alaca dağlardan kar getirir yanık yüreklerle. Bazen de Resulü Ekrem'in ikliminde Bilâl'den yanık nağmeler dinlettirir. Hayallerin en güzeli de bu değil midir zaten?

Sonra, zalimler kıyama durur mazlumların huzurunda. Naz makamında olan bülbüller değil, güller olur bazen. Acılar kalbe şefkat gösterir derinden.

İşte bu yüzden; kahredici gerçeklerin yıldırımli ikliminden kaçıp hayallerin sakin koylarına sığınır sevgi yürekliler.

Güzel hayallere dalmak için, hoyrat gerçeklerin sesi kısılır ve görüntüsü silinir hafızalardan. Âşıklar, sevgililerini görmek için hayallerin zirvelerinde dolaşır dururlar. Kalbi acıyanlara hayal eczanelerinden ilaç verilir. Tuz yangını yüreklerle şırıltılı sular sunulur. Çöllerin ortasından bile ırmaklar akıtılır hayallerde ve akrepler sokup, yılanlar ısırmasın hayallerde. Üstelik kutlu hayallerde bütün bunlar gerçek olur. Çölde susuz kalmış çatlak dudaklar için parmakların arasından akan suya şahit olur insan. Sonra zalimlerin gözlerine perde çekilmesine, atlarının gidemeyip kuma saplanmasına şahit olur.

Gül Yüzlü Sevgili'ye komşu olmak hayaliyle nice yiğit erler can verdiler. En Sevgili'ye sevgilerini sunamayanlar, O Cemali Pak'ın huzuruna girdiler hayallerde. Bu yüzden şairler en güzel sözlerini hayallerin billur ırmaklarından topladılar. En Kutlu sevgilerini hayallerde tattılar. Bülbüller güllerini hayallerde kokladılar. En güzel sevgili, Sevgililer Sevgilisi Efendimiz idi, tarih boyunca.

Şimdi hayallerimizin "mumdan gemileriyle ateş denizlerinde" dolaşmaktayız. Şehitlerin kurdukları kadar kutlu hayallerimiz, şehitlerin gözleri gibi kapalı şimdi. Nice zamandır, gerçekleri kirletenler, hayallerimizi kâbuslarla bölmekteler. Nice zamandır hayallerimize şeytani nazarlar girmekte. Gerçeklerin izbe köşelerinde bile hayal kuracak sakin köşeler bırakmamaya çalışılmakta. Bu yüzden hayallerimizi de yitirir olduk.

Düşüncelerimizi kara kurumlar bağladı. Susuzluğumuzun katığına tuzlu sular karıştı. Bebeklerimiz ağlayarak doğup ağlayarak ölüyorlar.

Oysa nice güzel hayallerimiz vardı, Sevgili'ye dair.

**

Gerçek iklimlere gitmek mümkün değil. Vurulan ketslere rağmen, gerçek iklimlere hayallerimizle gitmek var şimdi. Gerçek iklimlerin esintisini, hayal dünyamıza taşımak var. Ve en önemlisi, Âlemlerin Sevgilisinin (aleyhisselâtu vesselâm) ikliminde hayalen dolaşarak, o iklimi gerçek dünyamıza taşımak var.

Her şey çürümeye yüz tutmuşsa da bugün, gül kokusu hayatımızdan çekilmişse de bugün, bizi Gül Devrine götürecektir hayal gemimiz var.

Neden binmeyelim o gemiye?

HAYAL YOLCULUĞUMUN SEBEBİ

Bir kitap okuyordum. Kitabın yazarı diyordu ki: “Seyahat-ı hayaliyede dolaşırken...” “...sinema perdesi gibi insan âlemi bana göründü. Ehl-i dalaletin dürbünü ile baktım. O âlemi o kadar karanlıklı, o kadar dehşetli gördüm ki en derin kalbimden feryat ettim. ‘Eyvah!’ dedim.

Birden Hikmeti Kuran’ıye ile ışıklanmış bir göz ile baktım, gördüm ki: Cenabı Hakk’ın isimleri o karanlıklı insan âlemi içinde çok âlemler bulunan umumunu ışıklandırdılar, şenlendirdiler.

Ve gördüm ki:

İmanda manevi bir Cennet ve dalâlette (Allah’tan uzaklaşma) manevi bir Cehennem bu dünyada da vardır” (Bediüzzaman Said Nursi, İman-Küfür Muvazeneleri, mukaddime, sh.9)

Bu sözleri okuyunca; içimdeki sırlı bir ses, beni sırlı bir yolculuğa davet etmeye başladı. Birden, bu hayalî seyahati zaman boyutunda yapabileceğim düşüncesi ve isteği uyandı içimde. Saadet Asrına gidip Kutlu Nebi’nin gönül ikliminde, O’nu sevenlerin ikliminde hayalen dolaşmayı düşündüm.

Önümdeki kitabı heyecanla okumaya devam ettim:

“Eğer istersen gel, Saadet Asrına, Arap Yarımadası’na gidelim. Hayalî olarak da olsa O’nu vazife başında görüp ziyaret edelim.” (Bediüzzaman Said Nursi, 19.söz,3.Reşha)

Kâinatın Efendisini vazife başında hayalen de olsa ziyaret etmek müthiş bir fikirdi. Çünkü bu ziyaretle; Onun ahlak güzelliğiyle görünüş güzelliğiyle seçkin kişiliğiyle tanışmak mümkündü. Bu ziyaret sayesinde Habib-i Ekrem’in nurdan dudaklarından dökülen mukaddes kelimelere şahit olabilecek, bu sayede Kur’an’ın sırlarına daha yaklaşıp, evrenin yaratılış maksadına ermeye çalışacaktım. Ayrıca, bütün insanlar gibi benim de merak ettiğim; ben kimim, nereden geliyorum, nereye gidiyorum, sorularına daha kolay cevap bulabilecektim. Bu soruları bir insan olarak her zaman kendime sorup duruyordum. Sorularımın en doğru cevabını, O Güzeller Güzeli Efendimizin (Sallallahu aleyhi vesellem) hayat ikliminde bulacağımı anlamıştım. Şimdi hedefim; Onun nurlu hayatına şahit olmak ve bu sorulara cevap bulmaktı. Hayalen de olsa Onun hayatındaki güzelliklere şahit olmak varken, bu güzelliklerden kendimi mahrum etmemeliydim. Bu bir davetti benim için.

**

Dudaklarımızın yanlış adlar telaffuz ettiği bir dönemde, gönül atlarımızın küfür hendeklerinde debelendiği bir dönemde, vicdanların sakat, gönüllerin tarumar olduğu bir dönemde, zalimin daha zalim mazlumun çaresiz kaldığı bir dönemde, çaresizlerin bir çaresi olmalıdır. İşte o çare; Çaresizlerin Sahibi’nin Resulü, Kâinatın Sultanı Hazreti Muhammed Aleyhisselam’dır. Onun ikliminde güvercinler korkusuzca pervazlara konarken, gönül kuşumuzun istikameti Medine olmalıdır.

Bir insanı anlamanın en iyi yolu, onun yerine kendini koymaktır. Bir dönemi anlamanın en iyi yolu da o döneme hayalen de olsa gitmek ve olaylara şahit olmaktır. Nebilerin Efendisi’ni daha iyi anlamanın usullerinden birisinin de bu olduğuna karar

verdim. Rehberi Ekmel'in yüce kişiliğini tanımak ve anlamak her Müslüman'ın görevidir. Sevmek "Seviyorum." demekle olmaz. Sevmek; anlamak, bilmek, tanımak ve paylaşmakla olur.

Peygamber aşığı bu yazarın hayal ufkunu görünce, hayalen Kâinatın Efendisi'nin nurdan çağına gitme fikrimi uygulamaya karar verdim. Hayalen de olsa, gönül kuşumu bin dört yüz yıl önceki Arap Yarımadası'na çevirdim. Gözlerimi yumdum ve dua ederek Kâinatın Efendisi'nin aydınlık çağına hayalen uçmayı istedim...

"Allah vermek istemeseydi, istemeyi vermezdi"

İstedim...

İstedim...

İstedim...

HAYAL KANATLARIM AÇILIRKEN

Gül devrine seyahat etme hayalim, dua yerine geçmişti. Hayal kanatlarım açıldı, bir anda hayalimin bütün ufuklarının ardına geçtim. Zamanın farklı bir boyutundaydım artık. Sanki bedenimden soyutlanmışım. Uykuyla uyanıklık arasında gibiydim. Hayalin zaman tüneline girip gerçeğe ulaşmışım; gözlerim kapalıydı, ama görebiliyordum.

Bir Anadolu şehrinden hayalen yola çıkarak, zamanları ve mekânları hızla geçerek yolculuk ediyordum. Etraftaki manzarayı daha önceleri hiç görmediğim için net olarak seçemiyordum.

Gökyüzü bir başka aydınlık bir başka berraktı. Bütün bunların hayal olduğunu biliyordum, ama o zamanın ve iklimin tadına varmak için gerçekmiş gibi düşlemem gerektiğini biliyordum. Bu hayal dünyasındaki gezintide gerçekliğin lezzetini bir nebze de olsa tatmak istiyordum.

Gökyüzünün esrarlı maviliği içinde hayalim daha da bir mistik hâle geliyordu. Bu yolculuk esnasında başımı gerilere çevirip bakmaya çekiniyor, ola ki kendi zamanıma tekrar dönerim ve hayal dünyanın çatısı bir anda çöker diye korkuyordum.

Hem mekân boyutunda hem de zaman boyutunda yol alıyordum. Güllerin Efendisi'nin zamanına ve diyarına yolculuk yaptığımdan dolayı, Onun gül kokulu ikliminde dolaşmış insanlara da rastlıyordum. Sanki nilüferlerle dolu bir gölde yapraktan yaprağa sekerek yol alan bir çekirge gibiydim. Her yaprak arasında zaman kopuklukları yaşıyor o kopuklukları da hayalimle dolduruyordum.

Zamanları aşarken, değişik zamanlarda Kâinatın Efendisi'ne övgüler yazan gönül adamlarına rastlıyor, onların divitinden dökülen naatların yazılışına şahit oluyordum. Bazen de Osmanlı padişahlarının dönemlerine giderek bir müddet yanlarında eğleşiyor ve onların peygamber sevgilerine bizzat şahit oluyordum.

Böylece, zaman tünelinin içinde yol alırken, Güllerin Sultanı'nı sevenlerin iklimi beni bir mıknatıs gibi kendine çekiyor, kâh ileri bir zamana gidiyor kâh geri bir zamana gidiyordum. Zamanın içinde yol alırken bazen, asırların en aydınlık çağına mekân olarak yaklaşıyor bazen de uzaklaşıyordum. Her ne kadar mekân olarak zikzaklar çizsem de zaman tüneline hızla Saadet Asrına doğru ilerliyordum. Karşılaştığım hadiselerin en dikkat çekici olanlarını da hayal defterime kaydediyordum.

İşte hayal defterimdekiler:

**

SEVGİLİYİ ANINCA BAYILAN ADAM

Hayal dünyamda, içinde bulunduğum zamandan bin dört yüz yıl sonrasına doğru yolculuğa başlamıştım. Henüz, İstanbul'daydım. Fındıklı'dan Taksim'e doğru gidiyordum. Yol üzerindeki bir dükkânda bulunan gazetelerin üzerindeki tarihe baktığımda 1961 yılında olduğumu anlamıştım. Alman Elçiliğinin yanındaki mescitten yukarı doğru çıkarken, birisini mescidin duvarına yaslanmış, inler gibi sesler çıkarırken gördüm. Gözleri kapalı, boynu bükülmüş, başı hafif öne doğru düşmüş, hâlsiz, mecalsiz bir görünümü vardı. Dilenci desem dilenci değil, deli desem deli değil...

Etraftakilerden bu kişinin Yaman Dede olduğunu öğrendim.

Yaman Dede, benim için çok özel bir isimdi. Onun etkileyici hayatını Mehmed Özdamar'ın kitabında okuduğumda çok etkilenmiştim. Yaman Dede'nin hayat hikâyesi şöyleymiş:

Yaman Dede, Kayserili bir Rum tüccarın oğludur. Asıl adı Diyamendî'dir. Kastamonu Lisesi'nde okurken Arapça ve Farsça derslerine ilgi duyar. Lisenin orta kısmında okurken Mevlana'nın Mesnevi'sinden okunan birkaç beyit içine bir kor gibi düşer. Mesnevi'deki derin muhabbet gönlünü tatlı bir iklime sefer eyler. Hele Mevlana'daki o ince aşk sızıları, hele Peygamber aşkı Diyamandî'yi bir başka etkiler. Mesnevideki ışık, Efendimizin (Sallallahu aleyhi vesellem) derin sevgisine dönüşerek bir kor hâlinde Diyamandî'nin içinde tatlı tatlı yanmaya başlar. Hukuk fakültesini de bitirip, avukat olduğunda; içindeki Peygamber (s.a.s.) sevgisi alevlenir de alevlenir. Kalben Müslüman

olmasına rağmen, ailesini karşısına almamak, onları üzmemek için dinini ve sevgisini açığa vuramaz.

Evinde yirmi yıl gurbet hayatı yaşar Diyamandî. Ailesine ıstırap vermemek için sahura kalkmadan oruç tutar, gizli gizli namaz kılar. İstanbul'un en sapa yerlerindeki camilerde gözyaşları içinde namaz kılar. Bazen de gittiği caminin etrafında bir tanıdık yüz görünce boynunu bükerek geri döner.

İşte yanan kor alev bir gün gelir dışarıya yol bulur sızarmış. Diyamandî'nin içindeki Habibullah sevgisi o kadar büyür ki saklamanın imkânı yoktur. Durumunu etrafındakilere açıklar. Mehmed Abdülkadir adını alır. Eşine ve kızına; "kendilerini üzmemek için İstanbul'dan ayrılarak çok uzaklara gidebileceğini" söyler. Ailesi de onu çok sevmesine rağmen kilisenin baskısıyla aile dağılır. Elli beş yaşındayken yuvasını terk eder. Sonraları dostları arasında Yaman Dede diye anılır.

Duvar dibindeki perişan vaziyetteki adamın Yaman Dede olduğunu anlayınca, onun hayat hikâyesi bir film şeridi gibi gözlerimin önünden geçmişti bir an. Hemen heyecanla yanına vardım. Kıyısına çömeldim:

— Hocam hayırdır, neyiniz var? Hasta falan değilsiniz inşallah! dedim.

Başını kaldırdı, fersiz gözlerini hafifçe açtı. Gözlerinden sicim gibi yaş geldiğini fark ettim.

— Hocam neden bu gözyaşları? Yoksa başınıza kötü bir hâl mi geldi?

Titrek dudaklarından yumuşak, merhamet dolu, mütevazı bir sesle kelimeler döküldü:

— Hayır, evladım hayır! İki Cihan Güneşi Efendimiz Aleyhisselam aklıma geldiği zaman, kendimi kaybediyorum, böyle ayakta duracak hâlîm kalmıyor.

Ondaki bu Peygamber aşkı, gözlerimi doldurdu.

— Dede, dedim, seni bulmuşken şuradan şuraya gitmem. Ne olur bana Peygamber Efendimiz'le alâkalı bir şiirinden birkaç mısra oku da gönlüm şad olsun.

Nihayet kendini anlayan bir fânî bulmuşluğun sevinciyle toparlandı. Gözleri, başka bir âleme dalmışçasına dudaklarından şu mısralar döküldü:

Gönül hûn oldu şevkinden boyandım Ya Resulallah.

Nasıl bilmem bu nîrâna dayandım Ya Resulallah.

Ezel bezminde bir dinmez figandım Ya Resulallah.

Cemaline ferah-nâk et ki yandım Ya Resulallah.

Yanan kalbe devâsın Sen, bulunmaz bir şifasın Sen.

Muazzam bir dehasın Sen, dilerseñ reh-nümâsın Sen.

Habib-i Kibriyâsın Sen, Muhammed Mustafa'sın Sen.

Cemalinle ferah-nâk et ki yandım Ya Resûlâllah

Yaman Dede'nin elini saygıyla öptüm. Dua istedim kendime dair. Onu dualarıyla baş başa bırakarak usulca ayrıldım yanından.

SENİN İSTİFA ETTİRDİĞİNİ BİZ DE ETTİRDİK

Bir zaman sonra, mana âleminde Kâinatın Efendisi'nin Sultan Abdülhamid'e olan sevgisine doğrudan şahit oluyordum.

1913 yılıydı. İstanbul'da Devleti Aliye'nin çöküş çatırtıları duyuluyordu. Son dönemin en dirayetli padişahının tahttan indirilmesinden sonra karışıklıklar bir türlü dinmemişti. Herkes, dirayetli sultanın değerini anlamış ancak iş işten geçmişti.

Sabah namazı için Sultanahmet Camii'ne gitmişim. Camide yaşlı bir adamdan başka kimse yoktu. Yanına yaklaştığımda yaşlı adamın ağlamakta olduğunu gördüm. Bu bana pek dokunmuştu. Yaşlı adamın yanına sokuldum ve niçin durmadan ağladığını sordum. Bana, "Derdimi tazeleme, git!" dedi. Ben ısrar edince çaresiz kaldı ve yine gözyaşları içinde bana şunları anlatmaya başladı:

"Evladım, ben İkinci Abdülhamid Han zamanında binbaşyıldım. Ailem çok zengindi. Ve ben bir subaydım, kışladan ayrılamıyordum, ancak bir gün anne ve babamın ardarda vefat haberlerini aldım. Ailede benden başka da işlerimizi, evirip çevirecek kimse yoktu. Çiftlikler, dükkânlar, mağazalar ortada kalmıştı. Hemen Sadarete bir dilekçe ile müracaat edip istifa etmek istediğimi bildirdim. Sadareten gelen cevap olumsuzdu. İstifam kabul olunmamıştı. Ben ikinci, ardından üçüncü bir müracaatta daha bulundum, ama her defasında aynı cevapla karşılaştım.

Bunun üzerine Sultan Abdülhamid'e, bizzat müracaata karar verdim. Bu kararımı Sadarete bildirdim. İsteğim kabul edildi ve Mabeyne alındım. Durumumu hünkâra bizzat anlattım. Elimden geldiğince mazeretimin meşruluğunu ispata çalıştım. Hünkâr istifa talebimden hoşlanmamıştı. Yüz ifadesinden bunu anlamak hiç de zor değildi. İsteksiz bir hâlde elinin tersiyle işaret etti: 'Git, seni istifa ettirdik!' dedi.

Ben sevinerek huzurdan ayrıldım, eve döndüm. O gece bir rüya gördüm. Rüyamda Osmanlı ordusu; tabur tabur, bölük bölük geliyor ve Resulü Ekrem Efendimize tekmil veriyordu. Bu ordu idi ki kısa bir müddet sonra bütün cihana karşı kavga verecekti. Ve bu ordunun teftişini bizzat Allah'ın Resulü (Sallallahu aleyhi vesellem) yapıyordu. Habib-i Ekrem, yanındaki dört büyük halifeye beraber önünden geçen bölük ve taburları teftiş ederken, Abdülhamid de O'ndan bir adım geride, edep ve terbiye içinde, boynu bükük hâlde bekliyordu. Derken benim taburum geçmeye başladı. Ancak tabur dağınıktı.

Başlarında kumandanları yoktu. Resulü Kibriya Efendimiz bunu görünce Abdülhamid Cennetmekâna dönerek:

- Bu birliğin kumandanı nerede, diye sordu. O da:
- Talebi üzerine istifa ettirdik efendim, cevabını verdi.

İşte o esnada Allah Resulü beni bütün bir ömür boyu ağlatan şu sözü söyledi: ‘Senin istifa ettirdiğini biz de istifa ettirdik.’ Söyle, bunu duyduktan sonra ben ağlamayayım da kim ağlasın?”

Yaşlı adam ağlamasına, inlemesine devam etti. Ağlamakta da hakkı vardı. Efendimizin (Sallallahu aleyhi vesellem) istifa ettirdiği birisi olmak, çok acı bir olaydı zira. Kabul edildiği müjdesi gelmeden belli ki inlemesi dinmeyecekti.

Bu anlatılanları dinledikten sonra, Kâinatın Efendisi’nin Sultan Abdülhamid’e çok fazla değer verdiğini ve sevdiğini anlamıştım. İçimde ona karşı hep derin bir saygı vardı. Şimdi bu saygım birkaç kat daha artmıştı. Onun, yıkılmakta olan Osmanlı Devleti’ni otuz üç yıl ayakta tutabilmek için gösterdiği çabanın sırrını galiba çözmüştüm.

Abdülhamid’de derin bir Peygamber sevgisi vardı. Demek bu sevgisine karşılık da alabiliyordu. Kim bilir, daha nice yiğitlerin, nice ince yürekliğin Peygamber sevgisine şahit olacaktım.

Hayal dünyamda, zaman yolculuğuna devam ettim.

AHMED-Ü MAHMUD-U MUHAMMED’SİN EFENDİM

Zamanın derinliklerine doğru hayal yolculuğuma devam ettim. Zaman olarak gerilere doğru ilerlemiştim. Ancak mekân olarak hâlâ İstanbul’daydım.

Yeni Cami avlusunda güvercinler vardı. Zaman tüneline, fazla geçmişe gitmediğimi şehrin genel manzarasından anlamıştım. Karşı tepedeki Galata Kulesi’ne takıldı gözlerim. Bu kuleyi hep merak ederdim. Hemen kuleye vardım ve oradan bütün bir İstanbul’u seyrettim. Manzara, gerçekten muhteşemdi.

Benim hayalimin gayesi İstanbul’un güzelliklerini seyretmek olmamalıydı. Hayalimin beni bu geçmiş zamanın İstanbul’una getirmesinin bir sebebi olmalıydı. Gözlerim ilk önce Galata Kulesi’ne takıldığına göre, aradığım şeyin Galata semtinde olduğunu anladım.

Dolaşmaya başladım. Yolum bir dergâhın kapısının önünden geçiyordu. Durdum ve dergâhın kapısındaki kitabeyi okudum. Kitabede burasının Galata Mevlevihanesi olduğu yazıyordu. Zaman 18. yüzyılın sonları idi.

Dergâhın içinden gelen ney sesi âdeta ruhumu bir mıknatıs gibi kendine çekmeye başladı. Hemen avluya girdim. İçerden gelen ney sesi hoş bir inilti hâline bürünmüştü. Avludan iç binaya doğru yöneldim. Önünden geçtiğim herkes, bana saygıyla selam

veriyordu. Kim olduğumu bilmiyordum, ama sanki beklenilen değerli bir misafir gibiydim. Bir elini göğsüne bastırmış olan derviş, saygıyla eğilerek, diğer eliyle gireceğim odanın kapısını işaret etti.

Bu yüzyıla ait bilgilerimi gözden geçirince, içerdeki kişiyi tanımakta zorluk çekmedim. O, dolgun yanakları, simsiyah sakalı ve vakur duruşuyla Şeyh Galib idi. İnsana huzur ve güven veren temiz bir siması vardı. Gerçek bir Mevlana ve Peygamber sevdalısıydı. Mevlevi dergâhının da şeyhiydi. Önemli bir misafir beklemekteymiş. Dervişlerin bana hürmeti de bundanmış meğer. Beni ayağa kalkıp hürmetle karşıladı. Şaşırmıştım. Oysa ben bir hayal olmalıydim!

— Efendim, dedim, ben sizin döneminizde yaşamayan ancak şiirlerinize aşina biriyim. Üstelik ben bir hayalim. Siz beni nasıl görmektesiniz?

— Gönül adamları, gönül gözüyle görür, gönül adamlarının zaman ve mekânla ne işi olabilir ki. Onların yolculuğu gönüldedir. Hem sonra; gönül ehli insanlar anıldıkları yerde hazır olurlar, dedi.

Önünde kâğıtlar vardı. İş yarım kalmıştı.

— Müsaade edersen şu yarım kalan işimi bitireyim, dedi. Önündeki kâğıda yazmış olduğu şiirini tamamlamaya başladı. Şiir yazarken sanki üstün bir insanın huzurunda duruyormuş gibi saygıyla duruyordu. Kendinden geçti. Sanki dış dünyayla irtibatını koparmış gibiydi. Yaklaştım ve yazdıklarını okumaya çalıştım. Heyecanımdan titremeye başladım. Onun, Âlemlerin Sultanına olan sevgisini dile getiren o muhteşem Naatını yazdığı an'a şahitlik ediyordum. Divitini hokkaya daldırdı ve son olarak, önündeki kâğıda şu mısraları yazdı:

Sen Ahmed ü Mahmud u Muhammed'sin Efendim.
Hak'tan bize Sultan-ı müeyyedsin Efendim.

"Sen Hakk tarafından bize tayin edilmiş bir Sultan'sın Efendim." derken elini göğsüne bastırıp göz kapaklarını saygıyla indirmiş, derin bir huşu hâli sergilemişti. Genç yaşına rağmen böylesine derin bir tefekkür ve güçlü bir iman sahibi olan bu kalem erbabını hayranlıkla seyrettim. Onun bir Peygamber aşığı olduğunu bildiğim için hayalimin Mekke yolunda giderken beni neden önce buraya sürüklediğini anlamıştım.

Mevlevi dergâhının huzur veren ikliminden ayrılırken, hüznüydüm. Bu gönül adamının genç yaşta vefat ettiğini biliyordum. Oysa daha nice güzel eserlere imza atabilirdi. Demek Allah (Celle celâluhu.) öyle takdir etmişti. O aslında bu derin Peygamber sevgisiyle sevdiğine erkenden kavuşmuştu.

Ardından bir Fatiha, üç İhlâs Suresi okudum ve Mevlevi dergâhının o huzur veren ikliminden saygıyla ayrıldım.

GÜLE YÜZ SÜRMEK

Yine İstanbul'dayım. Bu, birbirine yakın yüzyıllarda takılıp kalmıştım sanki. Osmanlı'nın ihtişamlı yıllarıydı. Devleti yönetenlerin olgunluğu arttıkça, devletin başarısı da artıyormuş demek ki. Görüyordum ki padişahlar gerçek Peygamber âşıklarıydı. "Osmanlı'nın ihtişamının iksiri Peygamber sevgisinden, dine bağlılıktan geliyormuş meğer." demekten kendimi alamıyordum.

Yıl 1617 idi. Eteğinde toprak taşıyarak inşaatında bir amele gibi çalıştığını duyduğum Sultan I. Ahmed, kendi yaptırdığı Sultanahmet Camii'nde, namaz kılıyordu. Camide sonradan saray hizmetlileri olduklarını öğrendiğim birkaç kişiden başka kimse yoktu. Gece bir hayli ilerlemişti. Padişah teheccüt namazı kılıyordu.

Namazını bitirdikten sonra, doğruldu. Birden şaşkınlık ve hayret dolu bakışlarla minbere doğru yöneldi. Bu Peygamber aşığı ince ruhlu padişah, -camide bulunan hiç kimsenin görmediği- bazı insanlara dört defa selam verdi. Mabeynciler yanına doğru yöneldiler. Sultanın böyle garip bir davranış sergilemesinden dolayı meraklanmışlardı. Sordular:

— Sultanım bu davranışınızın sebebi ne ola ki?

Genç Sultan, gözlerini zaman ötesinde bir yerlere dikerek konuşmaya başladı:

— O anda Hazreti Ebu Bekir, Hazreti Ömer, Hazreti Osman ve Hazreti Ali Efendilerimiz (Radiyallahu anh.) geldiler ve bana; 'Sen, dünya ve ahiret sultanlığını kendinde toplamışsın, yarın Resulullah Efendimiz aleyhisselatu vessallamın yanında olacaksın.' buyurdular, dedi.

Herkes şaşırmıştı. Doğrusu, ben de şaşkındım.

O gece odasına çekilinceye kadar, Sultan Ahmet'in hayat ve gönül ikliminde dolaştım. Gördüm ki Sultan Ahmet'in gönül dünyası, renk ve inceliklerle doluydu. O, yüreği Peygamber muhabbetiyle dolu bir hükümdardı. O, Osmanlı'nın değil, Kâinatın Efendisi'ne olan aşkının sultanıydı.

Sultan Ahmed, o gece önce sarayın kabul salonuna geldi. Tahtının karşısına astırdığı kadem-i şerif'in (Peygamberimizin ayak izi resmi) kenarına daha önce yazmış olduğu, O Güzeller Güzeli'ne özlemini dile getiren şu mısraları okudu.

N'ola tacım gibi başımda götürsem daim,

Kadem-i resmini ol Hazret-i Şâh-î Resûl'ün.

Gül-i gülzâr-ı nübüvvet o kadem sahibidir.

Ahmedâ durma yüzün sür kademine o Gül'ün.

Yani diyordu ki: "O Peygamberlerin Sultanı'nın ayak resmini, her zaman başımda tacım gibi taşısam. Peygamberler bahçesinin gülü o ayak sahibidir, Ey Ahmed, vakit kaybetmeden o Gül'ün ayağına yüzünü sür!"

Bu peygamber sevdalısı ve keramet sahibi sultan, naatını gözyaşları içinde okudu. Sonra odasına çekildi.

Sabah ezanının okunmasıyla beraber, Sultanın haremının önünden ağıtlar yükselmeye başladı. Bu, peygamber sevdalısı genç sultan, o gecenin sabahında, henüz yirmi sekiz yaşında ebedî âlemdeki sevdiğine kavuşmuş, Gül'ün ayağına yüz sürme makamına erişmişti.

O gün Sultan Ahmet'in cenazesinde on binlerce insan vardı. Sultanın cenazesinden "Ruhu sevdiğiyile ola." diye dualar ederek, gözyaşları içerisinde ayrıldım.

PEYGAMBERLERİN EN FAZİLETLİSİ

Hayalimin kanatları beni Bursa'ya ulaştırmıştı. Şehir alabildiğine yeşildi. Bu şehir, Yeşil Bursa ismini herhâlde bu yıllarda almıştır diye geçirdim içimden. Yine her zamanki gibi; "Bu yolculukta buraya gelmemin hikmeti nedir acaba?" diye düşünüyor, Bursa'da saltanat sürmüş olan Orhan Gazi ve I. Murad'ı gözlerimin önüne getiriyordum.

Şehrin yüksek bir tepesindeki Orhan Gazi türbesini görünce, onun döneminde olmadığını anlamıştım. Osmanlı döneminin daha ilerleyen dönemlerinde olmalıydım. Hemen Bursa'nın sembolü Ulu Cami'yi hatırladım. Orada bir ipucu vardır, düşüncesiyle gezerken kendimi bir anda Ulu Cami'de buluverdim.

Ulu Camii'nin etrafında muhteşem bir kalabalık vardı. İnsanlar akın akın camiye geliyordu. Cami içindeki şadırvan yeterli olmamalıydı ki dışarıya da abdest alınması için çok sayıda ibrik konulmuştu. Buna rağmen dışarıda da abdest alma kuyukları oluşmuştu. Müezzin yanık sesiyle sala veriyordu. Belli ki günlerden cumaydı.

Birden Süleyman Çelebi'yi hatırladım. Mevlid'in yazarı Süleyman Çelebi'nin bu yıllarda Bursa Ulu Camii'nin vaizi olması lazımdı. Hemen abdestimi alarak, erkenden camiye girdim. İnsanlar saygıyla vaizin kürsüye çıkmasını bekliyorlardı.

Biraz sonra vaiz kürsüye çıktığında cemaatin ona derin bir saygısının ve muhabbetinin olduğunu anlamıştım. Yanımdaki kişiye sessizce, vaizin kim olduğunu sordum. Adam yüzüme tuhaf tuhaf bakarak; "Yabancısin herhal, Çelebi Süleyman Efendi'yi buralarda tanımayan olmaz da..." diye biraz da kinayeli bir ses tonuyla sitem etti. Alacağım cevabı almıştım, ses etmedim.

Süleyman Çelebi, büyük bir vakar ve ciddiyet içerisinde kürsüye oturdu. Sözüne Efendimiz Hazreti Muhammed (s.a.s.) ve ashabına salatüselamla başladı. Efendimizin mübarek adını andığında o vakar sahibi adam iki büklüm oluyor tevazu kanatlarını yerlere kadar seriyordu.

Süleyman Çelebi'nin vaazının konusu; Hazreti Muhammed Mustafa Sallallahu aleyhi vesellemin diğer peygamberlerden her yönüyle daha üstün olduğuydu. Resulü

Ekrem Efendimizin mucizelerinden ve özelliklerinden bahsederek O'nu diğer peygamberlerle kıyaslıyordu

“Âlemlerin Efendisi Hazreti Muhammed Aleyhisselam olmasaydı âlemler yaratılmayacağına göre, diğer peygamberler de yaratılmayacaktı. Dolayısıyla Hazreti Muhammed Aleyhisselam diğer peygamberlerin faziletçe en üstünüdür.” diyordu.

Birden ön saflardan bir adam ayağa kalktı. Görüntüsünden bu coğrafyanın insanı olmadığı belli oluyordu. Farisî bir lehçeyle konuşmaya başladığında onun buralı olmadığını anlamıştım. Sonradan öğrendiğime göre İranlı bir tüccarmış.

İranlı tüccar, kürsüde vaaz eden Süleyman Çelebi'ye itiraz etti. “Efendi, hepsi Allah'ın peygamberi değil mi? Allah onların hepsine kendi zamanına göre değer vermiştir. Onun için hiç birisinin diğerine üstünlüğü yoktur. Onların hepsi Allah katında eşittir.” dedi.

Süleyman Çelebi, Efendimiz Aleyhisselatu Vesselemin hususi ve üstün faziletlerinden anlatmayı sürdürdü. İddiasını tekrarlayarak Allah Resulü'nün, diğer peygamberlerden hususi faziletler yönüyle daha üstün olduğunu delilleriyle anlatmaya devam etti.

İranlı tüccar, itirazını sürdürdü. Caminin içine bir uğultudur yürüdü. Durumun kendi kontrolünden çıkacağını anlayan Çelebi, İranlı tüccarla münakaşa etmedi.

Cuma namazı sonrasında bu tartışma; sohbethanelere, kıraathanelere taşınmıştı. Bu münakaşanın sonucunu doğrusu ben de merak etmiştim. Bu konu bütün cemiyetlerde, tek sohbet konusu olmuştu. Ahalinin geneli Süleyman Çelebi'ye katılmakla beraber, İranlı tüccara da hak verenler vardı.

O gece, Süleyman Çelebi'yi cumbalı evinin okuma odasında derin bir tefekkür içinde gördüm. Uzun uzun düşündükten sonra birden aceleyle divitini, hokkasını ve kâğıtlarını çıkardı. Kafasında tasarladığı bir eserini hayata geçirmek üzere gibiydi. Önce önündeki kâğıda şunları yazdı:

Ya Habiballah bize imdad kıl,

Son nefes didârun ile şad kıl.

Yani diyordu ki: “Ey Allah'ın Habibi ne olur, bize himmet eyle de son nefeste yüzünü göstererek gönlümüzü mutlu et.”

Bu tartışmanın güzel bir şekilde sonuçlanması için, çok sevdiği Efendisinden yardım istiyordu sanki. Bir müddet sonra önündeki kâğıdın başına besmeleyi yazarak mısraları ardarda sıralamaya başladı.

Allah adın evvel her kim ana
Cümle işi âsan ider Allah ana

Yani: “Allah adını evvel her kim ana, bütün işleri kolay eder Allah ona.”

Bu mısralar, Süleyman Çelebi'nin meşhur eseri Vesilet'ün Necat'ın (Mevlid) ilk mısralarıydı. Bir ölmez eserin ilk satırlarına şahitlik etmek, ne kadar da muhteşemdi.

Süleyman Çelebi, birkaç günlük fikir sancısından sonra yaklaşık altı yüz beyitlik o muhteşem eserini bitirmişti. Çelebi'nin bu eseri, bir gün sonra çoğaltılıp elden ele

dolaşmaya başladı. O, eserini öylesine derin bir Peygamber sevgisiyle kaleme almıştı ki, okuyanlar Resulü Ekrem'i anıp gözyaşlarına hâkim olamıyorlardı. Bu eserin yazılmasından sonra; Bursa halkının Efendimizin diğer peygamberlerden hususu faziletler yönüyle daha üstün olduğu konusunda hiçbir şüphesi kalmamıştı.

Kâinatın Efendisi için yazılan bu muhteşem mesnevinin; O'nun doğum gününü kutlarken ve bütün kandillerde yüzyıllar boyunca sürekli okunduğunu biliyordum. Bu mesnevinin, diğer yüzyıllarda da bu kadar sevilmesinin sebebini Süleyman Çelebi'nin derin Peygamber sevgisine şahit olunca anlamıştım. O, bu Mevlid'in her bir satırını gözyaşları içinde, coşkun bir Peygamber muhabbetiyle yazmıştı. Bundan dolayıdır ki Peygamber Efendimiz için yazılan hiçbir şiir, milletin kalbinde bu kadar yer bulmamıştı.

Bu yüzyılda, Bursa'da şahit olmam gereken olaya şahit olmuşum. En son, Ulu Cami'de Süleyman Çelebi'nin arkasında namaz kılıp ayrılmak istedim. Camiye erkenden vardım. Başı sarıklı, bıyıkları yeni yeni terlemekte olan bazı gençler, Çelebi'nin Peygamber Efendimiz için yazdığı Mevlid-i Nebvi'yi kendine has bir makamla okuyorlardı. Namaz sonrası, Bursa'yı dualarla terk ettim.

SAKIN TERKİ EDEBTEN

Osmanlının en muhteşem devrine inmekteydi zaman. Peygamberler şehri Urfa'dan geçiyordu yolum. Etraf, yaşadığım dönemlerdeki gibi ağaçsız ve yeşilsiz değildi.

Halilurrahman Camii'nin avlusunda dolaştım bir zaman. Caminin biraz ilerisindeki balıklı gölün yanına vardım. Bir müddet başımı kaldırıp kaledeki kuleleri seyrettim. Hazreti İbrahim'in kaleden ateşe savruluşunun acısını hissettim ta içimde. Sonra, balıklı göle bakarak ferahladım. İçim suya giren tavllanmış demir gibi oldu birden. Rabbim isterse ateşin içinde bile sevdiklerini işte böyle korur, diye düşündüm. Peygamberimizin sevgisi de böyleydi işte.

O sevgi; ateşin içindeki serinlikten, çirkinlikler içindeki gül bahçesinden farksızdı. Onu seven bir yürek, her zaman gül bahçesinde geziyor misilli kokular duyardı. Onun sevgisine ulaşan bir yürek, hastalıklarına karşı şifa suyunu bulan Eyyub Aleyhisselam gibi olurdu. Benim de Âlemlerin Rahmet Peygamberi'nin gönül dünyasına hayalî seyahat yapmamın gayesi de buydu zaten.

Bu şehre her ne kadar İbrahim Aleyhisselam ve Eyyub Aleyhisselam damgasını vurmuşsa da Efendimizden de birtakım izler taşımalıydı. Yoksa hayalimin beni Urfa'ya sürüklememesi lazımdı.

Yavaşça şehrin içine doğru yürümeye başladım. Birden şirin bir Urfa konağında buldum kendimi. Konağın içinde gezinmeye başladım. Bütün kapılar açıktı. Odalardan birinde sırtı bana dönük olan birisi rahlenin başında oturuyordu. İçerdeki kitaplardan buranın bir çalışma odası olduğu belli oluyordu.

İçeri girip adama iyice yaklaştım. Siyah sarıklı, siyah sakallı, genç bir adamdı. Derin bir âleme dalmış gibiydi. Önündeki kâğıda, divitinden mısralar süzülüyordu. Hayalim tarihteki hep bu anları yakalıyordu.

Şairin üslubundan, kim olduğunu anlamıştım. Urfalı Nâbi idi bu. Önündeki kâğıtta da şunlar yazılıydı:

Sen benim halk senün eclün içündür dedi Hakk

Bundan a'lâ dahi bir mertebe olmaz müzdâd.

“Allah sana: ‘Sen benim sebebime yaratıldın. Bütün bir kâinat da senin sebebine, senin için yaratıldı.’ diye buyurdu. Bundan daha üstün, daha fazla bir mertebe olamaz.”

Merdüm-i dîde-i cân ma'nî-i sırr-ı Kur'ân,

Maksad-ı kevn ü mekân bâ'is-i nakş-ı îcâd.

“Hazreti Muhammed Aleyhisselam, can gözünün bebeği, Kuran'ın içinde saklı olan sırrın manası, Kâinat'ın yaratılış gayesi ve yaratılan Kâinat'ın meydana getirilmesinin sebebi.”

Sanki Süleyman Çelebi'yi doğrular gibiydi Nâbi. Onda derin bir peygamber sevgisi olduğunu hissetmiştim. Belli ki hayalim beni hep peygamber âşıklarıyla buluşturuyordu.

Zaman bir anda aktı ve ben kendimi kalabalık bir kervanın peşinde buldum. Yine her zamanki gibi nerede, hangi zamanda ve kimlerin arasında olduğumu anlamaya çalışıyordum. Kervandakilerin giyim kuşamlarından itibarlı kişiler oldukları anlaşıyordu. Kervanı bir anda baştanbaşa dolaştım. Diğerlerini tanıyamamıştım, ama Urfalı Yusuf Nâbi'yi tanımıştım.

Geceydi. Kervan da huzur veren bir sessizlik vardı. Kervan gecenin karanlığında sessizce, âdeta kumları incitmeden yol alıyordu. Herkes meraklı gözlerle ufka doğru bakıyordu. Kervandakilerde en ufak bir yorgunluk belirtisi yoktu. Herkesin gözünde sanki önemli bir yere varmak üzereymiş gibi umutlu ve heyecanlı bir pırıltı vardı.

Yusuf Nâbi'ye yaklaştım. Adımlarını hızlı hızlı atıyor, bir an yere bakıyor sonra gözlerini heyecanla ufka dikeyordu. Hemen önünde giden devenin üzerinde iyi giyimli birisi, ayaklarını ileriye doğru uzatmış horlayarak uyuyordu. Nâbi'nin yüzünde kızgınlık belirdi birden. Önce onu uyandırmak için devenin önüne geçti, ama nedense sonra vazgeçti.

O, ince ruhlu bir insandı. Gönlünden taşanlar dilinden dökülmeye başladı. Dudaklarından aşkla dökülen mısraları devenin üzerinde yatan adamın duyacağı bir ses tonuyla okumaya başladı:

Sakın terk-i edepten kûy-i mahbûb-u Hüdâ'dır bu.

Nazargâh-ı ilahidir, makâm-ı Mustafa'dır bu.

Diyordu ki: "Edebi terk etmekten sakın. Burası Allah'ın Sevgilisi'nin bulunduğu yerdir. Burası Allah'ın gözettiği yerdir. Burası Allah'ın en seçkin kulu, en büyük Resul'ün makamıdır."

Nâbi'nin bu sözlerini duyunca beni bir titreme aldı. Demek ki kutsal topraklara gelmiştik. Nâbi'nin narin sesi, Ay ışığında sessizce ilerleyen kervandaki sessizliği bozmuş, gecenin sessizliğinde bir bülbül sesi gibi yankılanmıştı. Şiirin tatlı esintisi etrafa yayılırken, sözleri ancak devenin üzerindeki kişinin anlayacağı tondaydı. Devenin üzerinde uyuyan kişi, Nâbi'nin sözlerini duymuş olacak ki edeple toparlandı. Kendisine çekidüzen verdi ve Nâbi'yi dinlemeye başladı. Peygamber sevdalısı bu gönül adamı, hisli bir sesle devam etti:

Bu hâkin pertevinden oldu deycûr-ı adem zâil.

A'mâdan açtı mevcûdat dü çeşmin tûtiyadır bu.

Muraat-i edeb şartıyla gir Nâbi bu dergâha,

Metaf-ı kudsiyandır, cilvegâh-ı enbiyadır bu.

Yani diyordu ki: "Bu mübarek yerin kutsal toprağının parlaklığından, zulmetin karanlıkları sona erdi. Yaratılmış olanlar gözlerini körlükten açtı. Zira burası, kör gözlere şifa veren sürmedir.

Ey Nâbi! Bu dergâha edep şartlarına uyararak gir; zira meleklerin bekçilik yaparak etrafında dolaştığı ve de Peygamberin gezip dolaştığı bir yerdir ."

Devenin üzerinde bu mısraları dinleyen kişi devesini durdurup indi. Bir anda bütün kervan durmuştu. Nâbi kendisini toparladı. Ellerini önünde kenetleyerek:

– Paşam, Peygamber Efendimizin makamına yaklaşınca sizi ayaklarını uzatmış vaziyette gördüm. O'nun huzuruna sizin bu hâlde çıkmanıza gönlüm razı olamadı. Özür dilerim, dedi.

Daha önceleri Nâbi'nin kalabalık bir devlet erkânı ile Hac'ca gittiğini okumuştum. Bu yolculuk o yolculuk olsa gerek diye kanaat getirdim. Paşa, Nâbi'yi mahcup bir vaziyette görünce onu teselli etti:

– Yusuf Nâbi Efendi, bu inceliğin takdire şayandır. Bizim, Peygamber Efendimizin (Sallallahu aleyhi vesellem) huzuruna saygısız bir vaziyette varmamıza mâni oldun. Özür bize, teşekkür sana layıktır. Var olasin. Gönlün aydın ola, dedi.

Paşa ile Nâbi'nin arasında geçen bu konuşmaları sadece kendileri duyuyor, kervandakiler uzaktan saygıyla onları izliyorlardı. Nâbi, mahcup yüzünü paşanın yüzüne doğrulttu. Paşa, Onun gözlerinin içine muhabbetle bakarak merakla sordu:

– Yusuf Nâbi Efendi, bu şiiri ne zaman yazdın? Bizden başka bu şiiri duyan oldu mu?

– Sizi devenin üzerinde o hâlde görünce aklıma geldi paşam. Şimdi söyledim. Bizden, bir de Allah’tan başka kimse duymamıştır.

–Öyleyse bu şiir aramızda kalsın bizden başka da kimse duymasın.

Nâbi, paşanın sözlerini emir kabul ettiğini belirttikten sonra tekrar yola koyuldular. Sabah vakti yaklaşırken Medine-i Münevvere’nin görüntüsü belirdi ufukta. Kervandaki herkesi sevinçli bir heyecan sarmıştı. Şehre girer girmez heyecanla Efendimizin mescidine yöneldiler. Sabah ezanı okunmak üzereydi. Yalnız tuhaf bir durum vardı. Allah Resulü’nün mescidinden ve şehrin diğer mescitlerinden ezandan önce, yanık sesli müezzinler tarafından bir naat okunmaya başlanmıştı.

Sakin terk-i edepten kûy-i mahbûb-u Hüdâ’dır bu

Nazargâh-ı ilahidir, makâm-ı Mustafa’dır bu.

Bu naat, Nâbi’nin paşayı uyandırmak için biraz evvel yolda söylediği naatın ta kendisiydi. Paşa ile Nâbi, şaşkınlık dolu ifadelerle birbirlerine bakıyorlardı. Zira bu naatı kendilerinden başka kimse duymamıştı.

Namazdan sonra hemen müezzinin yanına vardılar. Nâbi, müezzine sordu:

Müezzin Efendi, Allah aşkına söyle ezandan önce okuduğunuz o naatı kimden ve ne zaman duydun?

Müezzinde de garip bir heyecan vardı.

— Efendimiz (Sallallahu aleyhi vesellem) bu gece, bütün müezzinlerin rüyalarını şerefliendirerek; “Ümmetimden Nâbi isimli bir dostum beni ziyarete geliyor. Onun bana olan aşkı saygıya lâyık ve değerlidir. Bu sabah benim için yazdığı şu naatı okuyarak, onun Medine’ye gelişini kutlayın.” diye emir buyurdular. Biz de hem İki Cihanın Serveri Efendimizin buyruğu olduğu, hem de Güzeller Güzeli Efendimizin rüyalarımıza misafir olmasına sebebiyet verdiği için ezandan önce bu şiiri okuduk.

Nâbi’nin heyecandan ayakları bedenini taşıyamamıştı. Olduğu yere çöktü, hıçkırıklarla ağlamaya başladı. Paşa da bir o kadar şaşkıncı. Hıçkırıklar arasında dudaklarından gözyaşı gibi dökülen kelimelerle müezzine tekrar sordu:

– Âlemlerin Efendisi, Hakk’ın Habibi, benim gibi bir çaresizi, bir günahkârı, ümmetinden sayarak adımı andı da ‘Dostum’ dedi mi?

Müezzin Nâbi’ye bir mübarek kul edasıyla bakarak,

– Evet, ‘dostum Nâbi’ dedi. Efendi, yoksa o zat sen misin?

Nâbi kendinden geçmiş, bayılmıştı.

Bir müddet sonra kendine gelen Nâbi, çocuklar gibi mutlu bir şekilde kutsal yerlerde dönüp dolaştı. Allah Resulü'nün Kabri Saadetleri'ne yüzünü gözünü sürdü. Ben de onun neşesine ortak oldum.

YÜZÜN GİBİ BİR GÜL AÇMAZ

Hayalimin kanatları beni son hızla bir yerlere götürüyordu. Anadolu'nun bağrından çıkıp verimli ovaların ortasında kıvrıla kıvrıla giden Dicle Nehri'ni takip ediyordum.

Birçok köy ve kasabayı geçtikten sonra, büyük bir şehre gelmiştim. Burası Bağdat'tı. Bağdat'ta Dicle'nin kenarındaydım. Zamanın hâlâ on altıncı yüzyıl olduğunu öğrendim.

Bağdat'ın ortasından kıvrıla kıvrıla akan Dicle, ne kadar da güzel bir ahenk katıyordu buraya. Bağdat'ta dingin bir huzur vardı. Bu coğrafyanın ortasında âdeta yeşil bir cennet gibiydi. Kendi yaşadığım dönemdeki Bağdat'ın içler acısı hâlini bildiğim için gözlerimde yaşların süzülmesine engel olamadım. Dicle akıyor, ben ağlıyordum.

Neden yüzyıllardır herkesin gözünün burada olduğu belliydi. Ama benim yüzyılımda insanların Bağdat'a göz dikmelerinin sebebi Bağdat'ın üstündeki yemyeşil örtü değil, altındaki siyah petroldü.

Zaman, Kanunî Sultan Süleyman dönemiye ve Bağdat, en huzurlu zamanını yaşıyordu. İki binli yıllardaki Bağdat sokaklarını getirdim gözlerimin önüne. Bombalanmış, virane olmuş binalar, kurşunlanan insanlar gördüm birden. Sultanlar Sultanı Efendimiz Aleyhisselama gönül vermiş insanların beldesi ne hâlden ne hâle gelmişti.

Bağdat semaları yine kapalıydı ancak bomba dumanlarıyla değil, rahmet bulutlarıyla... Ben ağlıyordum, yağmur çiseliyordu ve Dicle sakın sakın akıyordu.

Dicle'nin kenarına oturup Bağdat'ın o günkü huzurlu hâline baktım ve teselli oldum. Birçok dönemde, nice yakılıp yıkılan Bağdat böyle huzurlu ve güzel kalabilmişse yine bu huzurlu günlere dönebilir düşüncesiyle teselli oldum.

Derin düşüncelerle, Dicle'nin sularına bakarken birden Bağdat'ta olmamın hikmetini anlamıştım. Aklıma "Su Kasidesi" gelmişti. Aklıma Fuzulî gelmişti. Hemen kalkıp Fuzulî'yi aramaya koyuldum. Benim bu hayal yolculuğum Cihanın Nuru Efendimiz Aleyhisselam eksenliydi. Peygamber sevgisi denilince de Fuzulî'yi hatırlamamak ne mümkün.

Hilleli Mehmed'i, yani Fuzulî'yi, bulmam uzun sürmedi. Bir kütüphanede bulmuştum onu. Elindeki divitiyle bir şeyler yazıyordu. Şiirine henüz başlamıştı.

Saçma ey göz gönlümdeki odlare su
Ki bu denlû tutuşan odlare kılmaz çare su

Diyordu ki: “Ey göz! Gönlümdeki aşk yangınına su saçma. Çünkü bu kadar büyük bir yangına su fayda etmez.”

O muhteşem ana şahitlik ediyordum. Bu mısralar yüzyıllar boyunca Efendimizi en güzel anlatan sözler olarak dillerde dolaşacaktı. Belli ki Fuzulî, gönül yangınına tutulmuş bir Peygamber âşığydı. Gönül yangınına da gözlerden akan yaşın kâr etmeyeceğini ancak bu gözyaşlarının gönül ateşini daha da artıracağını belirterek başlıyordu o muhteşem Su Kasidesi’ne.

Su, rahmettir. Efendimiz de âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir. Bu açıdan su, Peygamber Efendimizi temsil eder. Su hayatın devamını sağlayan bir rahmettir. O olmazsa hayat olmaz. Cihanın Rahmet Kaynağı da öyledir. Su, insana ne kadar lazımsa Efendimiz de insanlığa o kadar lazımdır. Fuzulî, Rahmet Peygamberini bundan dolayı suya benzeter. Cihanın Rahmet Kaynağı Efendimiz (s.a.s.), sahneden çekildiği bir hayatın sahnesinde sadece kan ve gözyaşı olur. Ve öyle de oluyor. Ben ahir zamana şahitlik etmiş birisi olarak bunları biliyordum.

Fuzulî’nin ilham aldığı su da Dicle’ydi. Dicle, Bağdat için hayatın kaynağıydı, güzelliğin kaynağıydı. Dicle’nin yönü kibleye, Kâinatın Efendisi’nin mübarek ayağına doğru akmaktaydı.

Suya virsin bağbân gülzarı zahmet çekmesin
Yüzün gibi açmaz virse min gülzâre su

“Ey Güllerin En Güzeli!” diyordu. “Bahçıvan bütün gül bahçelerini sele versin. Bahçıvan isterse binlerce gül bahçesine su verse de senin yanağın gibi bir gül açtıramaz. Bu dünya bahçesinde Senin gibi bir gül açmayacak olduktan sonra varsın o bahçe sele verilsin.”

Üstelik O Güllerin En Güzeli, güzelliğini En Sevgili’ den almıştı. Güzelliğini başkalarından esirgemiyordu. Oysa gül; güzelliğini bülbülün kanına borçluydu. Bundan dolayı O Güllerin En Güzeli Efendimiz aleyhisselamla gülü kıyaslamak ne mümkün.

Ve devam ediyordu yazmaya Fuzulî. Diyordu ki:

Dest bûsi arzusuyla ger ölürsem a dostlar
Kûze eylen toprağum sunun onunla yâre su.

“Eğer ben, O Sevgili’nin elini öpme arzusuyla ölürsem, mezar toprağımdan bir kâse yapın, içine de su doldurup O Sevgiliyi (Sallallahu aleyhi vesellem) temsil eden güle su verin. Ta ki, ben olmasam da mezar toprağı O Sevgiliyi (Sallallahu aleyhi vesellem) temsil eden güle kavuşsun.”

Böyle diyordu Fuzulî. Bu ne incelik, bu ne zarafet, bu ne derin Peygamber sevgisiydi.

Fuzulî’yi Güllerin Sultanı Efendimiz Aleyhisselam’a övgüler yazarken görmüştüm. Ondaki sevginin derinliği benim Peygamber sevgimin daha da derinleşmesine sebep oluyordu. Böylesine ince ruhlu bir insanın sefalet içinde öldüğünü bilmek ise üzüntü vermişti bana.

Fuzulî, Peygamber Efendimize olan derin sevgisini anlattığı Su Kaside'sini yazmaya devam ederken, onun ruhuna dualar okuyarak yanından ayrıldım.

RESULULLAH ÖNÜMÜZDE YÜRÜRKEN

Yeni bir çağın gül çehresine bürünüşüne de şahit olmuştum. Zaman yine bir toz bulutu gibi savurduğunda beni, kendimi bir anda uçsuz bucaksız bir çöl ortasında intikal etmekte olan büyük bir ordunun ön saflarında buldum. Ordu, kıpkızıl bir çölde ilerliyordu.

Askerler arasındaki konuşmalardan, bu ordunun Mısır'a, Memlukluların üzerine sefer yapan Yavuz Sultan'ın ordusu olduğunu anlamıştım. Onu görmek için hemen ön saflara atıldım. Yavuz Sultan, atının üzerinde her an düşmanın üzerine atılacak bir şahin şah gibi duruyordu. Başındaki beyaz kovuğu ona ayrı bir mehabet veriyordu. Koca hünkârın ihtişamlı görünüşü karşısında saygıyla irkilmiştim.

'Hayalimin beni bu yüzyılda buralara getirmesinde bir hikmet vardır' diyerek sultanın peşinde sefere katılmıştım.

Bu uzun çöl yolculuğu sırasında Yavuz Sultan Selim, bir anda atını dizginledi. O vakur görümlü adam bir anda süklüm püklüm olmuş atının önünde iki büklüm vaziyette, saygıyla yürümeye başlamıştı. Bu duruma sadece ben değil bütün devlet erkânı, şaşırdılar. Padişah yürür de diğerleri ata biner miydi? Hemen vezirler başta olmak üzere bütün sipahiler atlarından indiler. Onlar da Yavuz Sultan gibi atlarının yularını ellerine alarak çöl sıcağında yürümeye başladılar. Önce "Herhal bir hikmeti vardır." düşüncesiyle ses çıkarmadılar; fakat çöl sıcağındaki bu uzunca yolculuk onları iyice yormuştu. Veziriazam, saygıyla Yavuz Sultan Selim'e yaklaştı.

— Hünkârım! Siz atınızdan indiğiniz için bütün sipahiler de atlarından inip arkanızda yürüyerek geliyor. Böyle gidersek ordu mukavemetten düşecek. Atınıza binseniz. Hem size de yazık değil midir?

Koca Sultan bir an durakladı. Vezirin gözlerinin içine baktı. Koca hünkârın gözleri ıpsıladı. Vezirin şaşkınlığı bir kat daha artmıştı.

—Vezir, görmüyor musun Resulullah Efendimiz önümüze düşmüş bize yol göstermekte? Allah'ın Resulü (Sallallahu aleyhi vesellem.) önümüzde yürürken ata binmek bize yakışır mı?

Veziriazam ağlamaya başladı. Bu veziriazam, Mısır seferi sırasında şehit düşen meşhur Sinan Paşa idi.

Ben gözlerimi, acaba “O Güzeller Güzeli Efendimiz aleyhisselamı görebilir miyim?” düşüncesiyle ufka diktim. Ama bir şey görememiştim. Onu sadece Yavuz Sultan Selim Han görebiliyordu. O Güzelliği görebilmem için daha çok yüzyıllar aşmam gerektiğini anlamıştım.

Birden, bardaktan boşanırcasına çöle yağmur yağmaya başladı. Bütün devlet erkânı ile beraber bu manzaraya gökler ağlıyor, askerler ağlıyor, ben ağlıyordum.

ELİNDE GÜL OLAN SULTAN

Bir zaman sonra kendimi Fatih’in otağında bulduğumda, zamanın 1453 olduğunu anlamıştım. Sultan Mehmed, otağında huşu içinde namaz kılıyordu. Kendimi otağın içinde bulduğumda secdeye varmıştı.

Dakikalar geçmiş olmasına rağmen bir türlü başını secdeden kaldırmamıştı. O anda, sonradan veziriazam olduğunu öğrendiğim birisi girdi içeri. El pençe divan durup ayakta Sultan Mehmed’in namazını bitirmesini bekledi.

Sultan’ın secdesinin uzamasından dolayı ben -bir şey mi oldu acaba?- diye endişeye kapılmıştım. Sultan Mehmed, dakikalar sonra secdeden doğruldu ve oturdu. Selam verdikten sonra vezir söze giriş yapmak için sordu:

— Hünkârım bağışlayın. Otağ-ı hümayunuza destursuz girdim. Secdeyi uzattınız hayırdır inşallah.

Sık sakallı genç Sultan, vakur ve heybetli bir biçimde vezire kararlı bir nazar attı.

— Vezir, insan secdeye vardığında Kâbe’yi görmeyince o namazın ne hükmü vardır ki?

Bu cevap karşısında ben eriyip gitmişim. İstanbul’un fethinin, onca kuşatmalara rağmen neden bu genç Padişah’a nasip olduğunun sırrını çözmüştüm. Vezir, padişahın kendisini neden çağırttığını öğrenmek için sordu:

— Hünkârım beni emir buyurmuşsunuz?”

— Vezir, hocamla görüşmek dilerim müsait midir?

Vezir saygıyla çıktı otağdan.

Sultan Mehmed bir müddet sonra, kâğıt yapılıma kalemni hokkaya daldırdı ve önündeki kâğıda bir şeyler karalamaya başladı. Ağlıyordu. Yazdıklarına dikkat kesildim ve okumaya başladım.

Gönlümde ne var ise fâş etti göz
Seni sevdiğim yani, pinhan mıdır?

“Ey Sevgili! Seni sevdiğimi gizlemenin imkânı var mıdır? Zira gözyaşlarım gönlümde ne varsa ortaya döktü.”

Bu satırlar ilk başta dünyalık bir sevgiliyi anlatıyor gibiydi, ama şiirin ilerleyen mısralarında Onun gerçek bir Hak aşığı, gerçek bir Peygamber aşığı olduğunu anlamıştım. Aşkın derecesini belirtmek için şiirinin bir yerinde de şöyle diyordu.

Kûh u gamdan bana şagirt olamaz ferhadlar
“(Aşk yolunda) Gam dağında ferhatlar, bana çırak bile olamazlar.”

Şiirinin sonuna da mahlasını düştü: Avni...

Onun tavrını ve gönül güzelliğini gördüğümde Peygamber sevgisiyle dopdolu olduğunu anlamıştım. İsmi de zaten Muhammed (Sallallahu aleyhi vesellem.) Efendimizin ismiydi.

Bir müddet sonra Sultan Mehmed, hocasının karşısında diz çökmüş oturmaktaydı. Her kutlu zaferin ardında kutlu erler olduğu gibi, kutlu pirifâniler de vardı. Sultan Mehmed’in, huzurunda diz kırıp oturduğu kişi Akşemseddin idi. Dinin ak güneşi demektir o. Cihan sultanının, karşısında diz kırıp oturduğu kadar vardı. Sultan Mehmed hocasına gönlünden geçenleri söyledi:

– Hocam, muradım Konstantiniyye üzerine sefer eyleyip Efendimizin mübarek müjdesine nail olmaktır. Bu dileğim sırf nefsim adına da olmayıp bütün Ümmet-i Muhammed içindir de.”

Aralarında geçen konuşmalardan sonra Akşemseddin sözü bağladı.

— Gazan mübarek ola Sultanım.

Ve şahit oldum ki Konstantiniyye kuşatıldığında Sultan Mehmed her gece Rahmet Peygamberine (Sallallahu aleyhi vesellem) selam göndererek dualarında O’nu andı. Sanki her gece O’nunla görüşüyormuş gibi bir ruh hâliyle güne başladı. Ve yine şahit oldum ki Sultan Mehmed, Peygamber Efendimiz (Sallallahu aleyhi vesellem) tarafından; “Beldet-ün Tayyibe mutlaka fetholunacaktır. Onu fetheden komutan ne güzel komutandır.” diye müjdelenen komutan oldu. Akşemseddin’in duası kabul olmuş ve gazası mübarek olmuştu.

Fetih sonrasında, Sultan Mehmed, Fatih Sultan Mehmed oldu. Fethedilen şehrin etrafına surlarla fetih öncesi Muhammed (Sallallahu aleyhi vesellem) imzası atılmıştı. Konstantinopol bir müddet sonra gerçekten Beldetü’n Tayyibe, yani, İslambol olmuştu. Fatih, Güllerin Efendisi’ni hem gönlüne hem de fethettiği şehre nakşetmişti. İstanbul onun elinde Gül olmuştu. “Onu fetheden komutan, ne güzel komutan” dı.

VEREYİM CANIMI KURBAN

Kan kırmızı tuğlalarla örülmüş bir caminin basık duvarlı avlusundaydım. Avlunun engin duvarlarından etrafı rahatlıkla görebilmek mümkündü. Dergâhın sol tarafındaki vadinin içinde boy veren selvi ağaçlarının taze yapraklarının raksını görebiliyordum. Etraftan ilkbaharın neşesinin kokusu hissediliyordu. Karşıdaki Ankara Kalesi’ni görünce burasının Hacı Bayram Camii olduğuna iyice kanaat getirdim. Karşıdaki yüksek tepenin

üzerindeki kale, önümde yükselen Hacı Bayram Camii'nin manevi ulviyeti karşısında daha aşağıdaymış gibi görünüyordu.

Eşrefoğlu Rumî, bir öğrencinin okuldaki ilk gün şaşkınlığı içindeydi. Uzun bir yolun yorgunluğu, dergâhın huzur veren avlusunda son bulmuştu. Dergâhın avlusundaki huzur esintisi, Eşrefoğlu'nun içinde hiç yaşamadığı bir ruh meydana getirmiş gibiydi.

Müritler, dergâha yeni gelenleri avlunun ortasındaki çadırın etrafında toplamışlardı. Bir müddet sonra Hacı Bayram Veli bütün haşmetiyle avlunun ilerisinde belirdi. Bütün müritler ellerini önlerinde kenetleyip, başlarını yana eğip, gözlerini yere diktiler. Dergâha yeni gelenleri tek tek süzdü. Sonra seslendi:

— Bizim dergâhımız Hakk'ın dergâhıdır. Burada benlik olmaz. Hakk'ın dergâhına gönül vermek demek, tenden de candan da vazgeçmek demektir.

Önlerinde kurulmuş olan çadırı işaret ederek devam etti:

— Şu çadırda, tenden de candan da sıyrılıp Hak hırkasın, giyip dergâhımıza öyle girmek gerek.

Şeyhin iki has müridi çadırın kapısında bekliyordu. Dergâha kabul edilmeyi bekleyen kişilerden ilki çadıra yöneldi. Çadırın kapısında bekleyen müritler onunla birlikte içeri girdiler. Birkaç dakika sonra çadırın altından taze kanlar süzölmeye başladı. İçerdeki müritler ellerindeki kanlı bıçaklarla tekrar çadırın kapısına çıktılar. Herkes şaşkıındı. Birçoğunun beti benzi saman çöpü gibi sararmıştı.

Çadırın kapısındaki müritler sıradaki diğer kişiyi çağırdılar. Sıradaki adam, yavaşça geri geri çekildi. Onu diğerleri izledi. Sırada sadece bir kişi kalmıştı. O da Eşrefoğlu Rumî idi. Sıradan ayrılanlara bakarak mırıldandı:

Veli her sevda aşk olmaz, âşıklar diridir ölmez,
Ölen şu kimselerdir ki gönül verdi şu dünyaya.

Sonra, etraftakilerin şaşkın bakışları arasında, tüyleri diken diken eden bir teslimiyetle çadıra yöneldi ve içeri alındı. Eşrefoğlu'nun peşinden çadıra ben de girdim. Biraz önce içeri giren kişi, çadırda oturuyordu. İçerde boğazı kesilmiş bir koyun vardı. Eşrefoğlu gözleri kapalı öylece bekliyordu. Törenin gecikmesi üzerine gözlerini açtı. Etrafta gördüğü manzara onun durumu anlamasına yetmişti. Eşrefoğlu, imtihanı başarıyla geçmiş dergâha kabul edilmişti.

Hacı Bayram Veli Hazretleri, ilk önce işe Eşrefoğlu'nun nefsinin terbiye etmek, onu benlik ve gururdan tamamen temizlemekle başladı. Eşrefoğlu'nu dergâhın helasının temizliği işiyle görevlendirdi. Eşrefoğlu, aşağı yukarı kendisiyle aynı yaşlarda bulunan Hacı Bayram Veli'nin bu emrine hiç itiraz etmedi. “Baş üstüne!” deyip eline ibrik, kürek ve süpürge alıp işe başladı. Bu imtihanı da başarı ile veren Eşrefoğlu, daha sonra Hacı Bayram'ın en ileri gelen müritlerinden biri oldu ve tekkenin imamlığına kadar yükseldi.

Bir yatsı namazı sonrası, camiden ayrılmadı. Uzun bir süre Kuran okudu. Sonra kitaplıkta duran defteri aldı önündeki sehpayı koydu. Hokkadan çıkardığı kalemni defterin üzerinde gezdirmeye başladı. Camiinin içinde ruhani bir hava vardı. Sanki en kutlu ruhların ruhaniyeti oraya dolmuş gibiydi. Eşrefoğlu, hem yazıyor hem gözyaşı döküyordu. Yazdıklarını okumaya başladım.

Vereydim canımı kurban

Senin yolunda ey Ahmed

Nola bir kez yüzün görsem

Seher vakti sehergâhı

Bu Eşrefoğlu Rûmî

Günahı çokdürür gayet.

Şefaât kıl ya Muhammed

Yüzün şems ü kamer mahı

Onun bunca sıkıntılara Efendimiz (s.a.s.) sevgisini kazanmak için yapmış olduğunu anladım. O aslında, Hacı Bayram Veli'nin dergâhına girmeye talip olurken Efendimizin sevgisine talip oluyordu. Çadırın içine gözünü kırpmadan canını vermeye giderken; aslında canını, İki Cihan Serveri'ne vermeye gidiyordu. Hiç bir şey yazıp söylemese de döktüğü gözyaşı, onun Efendimiz Sallallahu aleyhi veselleme olan sevgisine şahitlik ediyordu. O sevgi deryası adam, harikulade yaşantısına rağmen günahlarının çok olduğundan bahsediyordu. İki Cihanın Nuru'ndan şefaât istiyordu. Hâl böyleyken, benim hangi yüzle şefaât isteyeceğim düşüncesi, içime bir kor gibi düştü.

Kırmızı tuğlalı caminin içinde sabaha kadar Eşrefoğlu yazdı ağladı, ben ona baktım, ağladım.

YUNUS'UN ARADIĞI NEFES

Şafak henüz sökmek üzereydi. Bir bozkırda yolculuk eden fakir bir köylünün peşinde buldum kendimi. Hangi zamanda ve kimin yanında olduğumu çözmek, bu dağ başında doğrusu biraz zor olacaktı.

Köylünün sırtında bir heybesi vardı. Genç birisiydi, ama gün yanığı teni ve fakir hâli onu ilk bakışta yaşlıymış gibi gösteriyordu. Bozkırın her yanına serpilmiş yabani alıç ve yabani armut ağaçları vardı. Köylü, bir alıcın gölgesine oturarak soluklanmaya başladı. Alıç ağacının başı olgunlaşmış sapsarı alıçlarla doluydu. Kendi kendisine; "Gideceğim yere bir şey götüremiyorum bari alıç götüreyim de eli boş gitmemiş olurum." diye mırıldandı. Heybesiyle beraber gölgesinde biraz dinlendiği ağacın başına çıkarak alıç toplamaya başladı.

Adam, bir müddet sonra ağaçtan indiğinde heybesinin iki gözünü de taşıyabileceği kadar alıçla doldurmuştu. Sesli düşünmesinden varacağı yere az bir mesafe kaldığı belli oluyordu. Adamın peşinden hayalen yola koyuldum.

Bir zaman sonra ufukta bir kasaba belirdi. Adamın adımları hızlanmıştı. Karşısına çıkan birisine Taptuk Emre'nin dergâhını sordu. Birden bire heyecanlanmıştı. Bu Yunus

Emre olmalıydı. Hareketlerine ve yüzüne daha dikkatle bakmaya başladım. Güneş yanığı teninin altında sanki gizemli bir duruşun ince bir ruhun, sevgi dolu bir kalbin insanı vardı. Soru sorduğu adamın tarif ettiği yere yöneldik beraberce. Dergâh beldenin dışında bir yerdeydi.

Dergâhın avluya açılan dış kapısı açıktı. Dış kapıdan tereddütle girdi Yunus. Etrafta kimsecikler yoktu. Avlunun etrafı güllerle çevriliydi. Etrafa yayılan gül kokuları insanı mest ediyordu. Sonbahar olmasından dolayı güller koyu kırmızı bir hâl almış, yer yer de yapraklarını dökmüştü. Sanki burası dış dünyadan farklı bir yerdi. Yunus'a dikkat ettim o da son derece etkilenmiş, sanki yıllardır bulamadığı bir yitiğini arıyormuş gibi şaşkın bir vaziyette etrafı seyreliyordu.

Yunus Emre, dergâhın iç kapısına çekinerek vardı. Kapıda bir müddet öylece bekledi. Nefsi adına bir şeyler isteyecek olmanın sıkıntısı içindeydi. Belli ki izzetli ve edepli bir insandı. Kapının halkasını yavaşça kaldırarak birkaç kez tıklattı. Bir müddet sonra içerden bir sufi çıktı ve Yunus'la göz göze geldi. Yunus sırtındaki heybeyi indirerek sufiye uzattı. Sufi heybeyi alarak Yunus'a isteğini sordu. Yunus başını yere eğerek:

— Buğday, dedi.

Sufi içeriye girdi, boş döndü. Yunus'a seslendi:

— Şeyhim, 'O yiğide söyle, buğday mı ister yoksa nefes mi?' diye sormaktadır. Yunus, sufiye alttan yukarı "Ben açım nefesi ne yapacağım." der gibi manalı manalı baktı.

— Buğday isterim, dedi, başını eğerek.

Sufi, tekrar içeri girdi. Bu sefer döndüğünde heybenin iki gözü de buğdayla doluydu.

Yunus Emre heybesini sırtlanarak köyüne doğru tekrar yola koyuldu. Bir müddet yol aldıktan sonra şeyhin sözünü düşünmeye başladı. Acaba nefes dedikleri şey ne ola ki? diye kendi kendisine soruyordu. O dergâhın avlusuna girer girmez kendisini sarmalayan havayı düşünmüş olacak ki, "Dışı öyle huzur vericiyse kim bilir içi nasıldır?" diyordu.

Yunus, başka ne düşündü bilinmez birden bire geriye dönüp tekrar dergâhın yolunu tuttu.

Gün, ufkun gerisine çekilirken orman ve vadiler derin ve koyu gölgeleri örtünmeye hazırlanıyordu. Tekrar dergâha döndüğünde gün aşmıştı. Dergâhın avlusu insanlarla doluydu. Belli ki o yıl kıtlık vardı ve herkes dergâha buğday almak için gelmişti. Yunus, etrafın boşalmasını bekledi. Ortalık sakinleşince yavaşça dergâhın iç kapısına yöneldi ve kapıyı vurdu. İçerden yine aynı sufi çıktı. Sufi, Yunus'u tanımıştı. Yunus hata işlemiş, mahcup bir edayla seslendi:

— Ben, bu nefesi merak ettim bu yüzden nefes istiyorum, dedi. Sufi içeri gidip tekrar döndü.

— Adın nedir senin?

— Yunus...

— Şeyhim dergâha her gelene, 'Nefes ister misin?' diye sormaz. Sana sordu ancak kabul etmedin. Sana yer kalmadı, bundan dolayı şeyhim seni kabul etmiyor.

Bu haberi duyan Yunus'un yüzü sapsarı kesildi. Sanki yüreğine kor bir alev yürümüştü. Buruklaştı, başını yere eğdi. Sufi kapıyı kapatmıştı. Yunus, dış avluya yöneldi çıkıp gitmek istedi, ama buradaki gül kokusu onu mest etmişti. Ayakları bir türlü dışarı gitmiyordu. Tekrar dergâhın kapısına yöneldi. Kapıyı açan sufi Yunus'un gitmediğini görünce şaşırdı. Yunus:

— Bir tas su verir misin sufi, dedi.

Sufi, elinde bir tas suyla geri döndü. Tas ağzına kadar suyla doluydu. Bunun anlamı; "Yunus, ağzına kadar doluyuz. Senden sonra yeni nefes isteyenlerle kadromuzu doldurduk, dergâhımızda sana yer kalmadı." demekti.

Yunus, sufinin kendisine verdiği mesajı almıştı. Dergâhın bahçesine yöneldi, bir gül yaprağı kopardı. Tekrar sufinin yanına gelerek ağzına kadar dolu su tasının üzerine gül yaprağını bıraktı ve su taşmadı.

Bunun anlamı da; "Rahmet tası ne kadar dolu olursa olsun, bir gül yaprağına her zaman yer vardır." demekti.

Sufi mesajı almıştı. Sessizce içeri süzüldü. Bir müddet sonra tekrar kapıda belirdi. Yunus'un gözlerinin içine baktı:

— Şeyhim beklemeni söyledim, dedi.

Yunus ile beraber günlerce dergâhın kapısında bekledim. Zaman zaman dergâhın avlusuna çıkan diğer sufilerden bahçedeki güllerin Peygamber Efendimizi (Sallallahu aleyhi vesellem) temsil ettiğini öğrenen Yunus, "Ben sadece bunun için bile gerekirse bir ömür burada beklerim." dedi.

Yunus'un bu dergâhta daha ne kadar bekleyeceğini ben biliyordum, ama onun burada birazcık piştikten sonra gönlündekileri mısralara dökmesini bekledim bir zaman. Güzel şiirlerinden birkaç mısraı bizzat ağzından dinlemek istiyordum. Sürekli güllerin içinde dolaşan Yunus, Peygamber âşığı bir Yunus oluvermişti. Şöyle diyordu:

Canım kurban olsun senin yoluna

Adı güzel kendi güzel Muhammed

Şefaat eyle sen kemter (değersiz) kuluna

Adı güzel kendi güzel Muhammed

Sen Hak peygambersin şeksiz gümansız (şüphesiz)

Sana uymayanlar gider imansız

Âşık Yunus neyler dünyayı sensiz

Adı güzel kendi güzel Muhammed

Yunus, dergâhın iç kapısından kabul edilmek için bir rivayete göre daha kırk yıl bekleyecekti.

Ben, hayalin kanatlarını takarak uzaklaştım oradan

DUDAKLARINDAN GÜL DÖKÜLEN ADAM

Konya da, Alaaddin Tepesi'yle şehir mezarlığının karşısına kurulmuş olan, insana huzur veren bir dergâha düştü yolum. İçeriye girer girmez derin bir huzur kaplamıştı içimi. Avluyu geçip iç binaya girdiğimde ışıık çehreli yanaklarından nurlar damlayan mahzun edalı, tevazu sahibi bir pirifâni gördüm. Hizmetçisine sesleniyordu:

— Bugün evimizde yiyip içecek bir şey var mı?

Seslenenin Mevlana Hazretleri olduğunu anladım. Mevlana Hazretlerine derin bir muhabbeti ve bağlılığı her hâlimden beli olan hizmetçi iki eli önünde bağlı, başı yere bakar vaziyette ve yana eğik bir biçimde, ezik bir ses tonuyla cevap verdi:

— Hayır, hiçbir şey yok.

Hizmetçinin bu sözleri karşısında Mevlana'nın gül çehresinde birden binlerce gül daha açtı. Mutluluk ve huzur dolu bir çehreyle ellerini Yüce Dergâh'a kaldırdı:

— Allah'ım sana şükürler olsun ki evimiz bugün Peygamber evine benziyor, dedi.

Onun bu tavrından oldukça etkilenmiştim. Gerçi Mevlana hakkında birçok şey biliyordum. Bu, ondan beklediğim bir tavidir, ama bu tavrı bizzat görmek oldukça etkileyiciydi.

Bu, mutlulukla camiye geçti. Burada O'nun dostları toplanmışlar bekliyorlardı. Namaz öncesi dostlarına vaaz u nasihat etmeye başladı. Sohbetin konusu Peygamber Efendimiz idi:

“Efendimiz Aleyhisselam sevgilidir, alçakgönüllüdür. Bu O'nun mayasında var. Hani meyvesi çok olan bir dal gibi; o meyve onu aşağıya eğer. Meyvesi olmayan dal ise selvi gibi yücelere baş çeker. Meyve haddini aştı mı da büsbütün yerlere döşenmesin diye o dala direkler dayarlar. Allah'ın salatı selamı üzerine olsun, Peygamberimiz pek alçakgönüllüydü; çünkü önden ve sondan bütün dünyanın meyvesi O'nda toplanmıştı. Bu yüzden de herkesten daha fazla tevazu sahibiydi.”

Mevlana, Peygamber Efendimizi anlattıkça dudaklarından güller dökülüyor zannediyordum. Sözlerinin hiç bitmesini istemiyordum. Bu anlatışlar Efendimizin sevgisini gönlüme sığmaz ediyor, göğsümde kalp çırpıntılarından gelen daralmalar oluyordu. Mevlana Hazretleri devam etti:

— Nebiler Sultanının vasıflarının şerhini eğer ben durmadan söylesem, yüzlerce kıyamet geçer de İki Cihan Serveri Efendimiz (s.a.s.) vasıflarını anlatmak yine bitmez.

Bu söz beni oldukça etkilemişti. Demek ki Peygamberimizin herkese gözükmeyen ancak mana insanlarına gözüken birçok yönleri vardı. Demek ki ben Asrı Saadet'e hayalen gitsem ve O Güllerin Efendisi'ni (Sallallahu aleyhi vesellem) görsem bile O'nun bütün güzelliklerine şahit olamayacaktım, ama göreceklerim de benim için yeterliydi.

İŞKING KILDI ŞEYDA MİNGİ (Aşkın Aldı Benden Beni)

Çekik gözlü, seyrek sakallı insanların alış-veriş taptığı bir pazaryerinde buldum kendimi. Bağırışlar, seslenişler arasında kalabalığın içinde dolaşmaya başladım. İnsanların konuştuklarından bir kısmını anlayabiliyordum. Hafif bir rüzgâr yaz sıcağının etkisini kırmaktaydı. Orta Asya'da bir yerde olduğumu fark etmiştim.

Pazaryerinde üzerindeki heybeyle dolaşan sahipsiz bir eşek vardı. İnsanların eşeği sevmeleri, hatta tuhaf bir saygıyla onun yanından geçmeleri beni meraklandırmıştı. Eşeğin arkasına takıldım. İnsanlar eşeğin sırtındaki heybenin bir gözüne ellerini daldırıp tahtadan yapılmış kaşık ve benzeri eşyaları alıyorlar, parasını da heybenin üzerindeki küçük göze koyuyorlardı. Gerçekten çok ilginçti. Bir müddet sonra eşeğin heybesindeki satılacak malzemeler bitmişti. Heybenin küçük gözü parayla dolmuştu. Eşek, pazaryerinin dışına doğru çıktı, yolundan emin bir şekilde uzaklaştı. Pazaryerinin kalabalık, gürültülü ortamından çıkıp eşeğin peşine takıldım.

Eşek, mütevazı bir dergâhın önünde durdu. Kapıda iki mürit belirdi. Biri, eşeğin üzerindeki heybeyi alıp dergâhın götürürken, diğeri eşeği ahırına götürdü. Hemen dergâhın içine daldım. Geniş avlunun duvarlarının kenarında kimi tomurcuk hâlde kimi açmış çiçekler vardı. Avlunun bir köşesinde yerin altına doğru hummalı bir şekilde kazı yapılıyordu. Dergâhın avlusu, beklediğimden de kalabalıktı. Bir müddet sonra avluda tatlı bir telaş başladı. Avluda kazı yapanlar işlerini bırakıp, temizlenmeye başladılar. Biraz sonra onlarca mürit avluda ayakta saf tuttular. Hepsi ellerini önlerine kenetleyip başlarını hafif sağ yana kırmış, gözleri yere bakar bir vaziyette beklemeye başladılar.

Bir müddet sonra dergâhın iç kapısında beyaz sakallı, beyaz sarıklı heybetli birisi belirdi. Avluda, ayakta saf tutmuş olan müritlerin alınlarından tek tek öptü ve onlarla kucaklaştı. Sonra hepsinin karşısına geçip konuşmaya başladı:

— Evlatlarım! İki Cihan Güneşi Ahmed Aleyhisselam, bu dünyaya veda ederken bize iki emanet bırakmıştır. Bunlardan biri Kur'an, diğeri O'nun sünnetidir. Bize düşen bu iki emaneti henüz İslam'la tanışmamış insanlara taşımaktır. Biz bununla vazifeliyiz. Daha önce gidenler gibi sizler de Diyarı Rum'a gidecek, orada İslam'ı en güzel şekilde yaşayacak ve yaşatacaksınız. Oralara gidip dönmeyecek, oralarda öleceksiniz. Oralarda öleceksiniz ki oralar dirilsin, hayat bulsun. Her biriniz farklı bir beldeye gidiniz ki daha çok insana ulaşasınız. Allah Celle celâluhu, yâr ve yardımcınız, O'nun Resulü Hazreti Muhammed Mustafa Sallallahu aleyhi vesellem de şefaatçiniz olsun.

Bu konuşmadan sonra bu muhterem zatın Ahmed Yesevî olduğuna iyice kanaat getirmiştım. Hemen Yunus Emre'yi hatırladım. Yunus, Hoca Ahmed'in hikmetli sözlerini söyleyen bir dervişti. Şu sözlerinin bunca birbirine benzemesi Yunus'un beslendiği kaynağı bilmek için yeterliydi. Hoca Ahmed demişti ki:

*Işking kıldı şeyda mingi
Minge sin ok kirek sin*

Yıllar sonra Yunus da bu sözlerin Anadolu Türkçesi'yle tercümesini yapmıştı:

*Aşkın aldı benden beni
Bana seni gerek seni*

Hoca Ahmed; Yunus ve nicelerinin beslendiği mümbit bir kaynaktı.

Kendi yaşadığım yüzyılda, bazı insanların Anadolu'dan kalkıp Orta Asya'ya neden geldiklerini şimdi daha iyi anlıyordum. Bunun bir vefa borcu olduğu ortadaydı.

Müritler itaatkâr tavırlarla bir bir dergâhtan ayrılarak Diyarı Rum'a (Anadolu'ya) doğru yola çıktılar. Geride kalan diğer müritlerin her biri işlerinin başına döndüler. Hoca Ahmet Yesevî, öğrencilerini yolcu ettikten sonra avluda yeraltına kazılan yere bir göz attıktan sonra, dergâhın içine girdi.

Günlerce dergâhın etrafında kaldım, manevi havasını solukladım. Dergâhın avlusundaki çalışma bitmiş, yeraltına bir mahzen yapılmıştı.

O akşam, dergâhtaki bütün müritler ağlamaklıydı. Hoca Ahmed Yesevî sohbete başladığında dinleyen herkes gözyaşı dökmeye başladı. Ahmed Yesevî'nin konuşması sanki bir veda konuşması gibiydi. Hikmetli sözlerinin arasında şiirler de okuyordu. Diyordu ki:

*Dertsiz insan insan değil bunu anla
Aşksız insan koyun cinsi bunu dinle
Gönlünüzde aşk olmasa buna ağla
Ağlayana has aşkımı bağışladım.*

Hoca Ahmed'in derin bir Hak aşığı olduğu hikmetli sözlerinden ve şiirlerinden anlaşılıyordu. Hikmetli sözlerinden aynı zamanda derin bir Peygamber muhabbetiyle dolu olduğu da anlaşılıyordu. Sohbetinin arasındaki şiirinde şöyle diyordu:

*Ümmet olsan Mustafa'nın peşinde ol sen
Dediklerini canı gönülden hem kıl sen
Gece kaim gündüzleri sâim ol sen
Gerçek ümmet rengi tıpkı saman olur*

*Sünnetleri sıkı tutup ümmet ol sen
Gece gündüz selâ verip ülfet ol sen
Nefsi tepip mihnet erse rahat ol sen
Öyle âşık gözü giryan (yaşlı) olur.*

Sonra sözünü bağladı.

— Evlatlarım! Biliniz ki benim sözlerimin hepsi, Kutlu Muhammed'in (s.a.s.) sözlerinin açıklamasıdır. O Fahri Kâinat Efendimiz, bütün âlem O'nun için yaratılmışken, bu dünyayı almış üç yaşından sonra görmedi. Biliniz ki ben yarın almış üç yaşına giriyorum. Bundan gayri yeryüzünden kâim almak bize yaraşmaz. Bu yaptığım sizin için geçerli bir usul değildir.

Bütün herkes baştanbaşa gözyaşı olmuştu sanki. Ahmet Yesevî sabah namazı sonrası, dergâhtaki bütün dostlarıyla vedalaşarak dergâhın avlusunda kazılmış olan yeraltı barınağına indi. Orada daha kaç yıl yaşayacaktı bilemiyorum.

Bir zaman, yeraltında onun yanında bulundum. Hoca Ahmed orada, günün büyük bölümünü ibadet ve zikir ile geçiriyordu. Zamanından arta kalan diğer bir kısmında, yanına gelen birkaç talebesine zahiri ve batini ilimleri öğretiyor, günün kısa bir bölümünde ise alın teri ile geçimini sağlamak üzere, tahta kaşık ve kepçe yapıp satılması için gönderiyordu. Yaptığı tahta kaşıkları eşiği ile pazara göndermesinin sebebi, insanlarla pazarlık yapmaktan edep ettiğinden dolayı idi. Pazarda sahipsiz dolaşan eşiğin sahibinin Hoca Ahmet Yesevî olduğunu bütün herkes biliyor, ihtiyacı olan kaşığı alıyor parasını da yine heybenin gözüne koyuyor, parası olmayan da kaşıkları karşılıksız alıyordu. Yesi şehri Ahmed Yesevî'nin bu tavrından oldukça etkilenmiş, şehirde olağanüstü bir ticari ahlak oluşmuştu. Onun rüzgârıyla şehirde ne bir hırsızlık ne bir hak gaspı oluyordu. Onun rüzgârı aslında Fahri Kâinat Efendimizin rüzgârıydı.

Hoca Ahmed Yesevî'nin bu rüzgârı, Diyarı Rum'u baştanbaşa etkileyecekti. Kaynağını Nebiler Serveri'nden alan bu rüzgâr, Hoca Ahmed'in Peygamber sevdalısı birçok öğrencisi sayesinde Diyarı Rum'a taşınacak ve Rum diyarı gül rengine boyanıp Anadolu olacaktı.

SEVGİLİNİN İSMİ ABDESTSİZ ANILIR MI?

Loş bir otağda buldum kendimi. Etrafta kurulmuş yüzlerce otağdan birisiydi bu otağ, ama diğerlerinden farklıydı. Tarzından ve şeklinden bir liderin otağı olduğu belliydi. Çekik gözlü, seyrek ve ince sakallı, sade kaftanlı, heybetli birisi bağdaş kurmuş önündeki sehpa da duran deftere bir şeyler karalıyordu. Temiz yüzlü bir hizmetli, geride el pençe divan bekliyordu.

Yaklaştım. Bu heybetli kişi, deftere Farsça şiir yazıyordu. Önce bir şairin, bu kadar itibar görmesine şaşırdım. Hangi zamanda ve nerede olduğumu anlamaya çalışıyordum. Hükümdar şairleri bir bir gözlerimin önüne getirmeye başladım, ama tarihimizde pek çok şair hükümdar vardı. Yazdıklarından bu kişinin kim olduğunu çıkarabilirim diye şiiri okumaya çalıştım. Farsça bilmiyordum, ama bazı kelimelerin Osmanlıcada olmasından dolayı şiirin hangi konuda yazılmış olduğunu anlamıştım. Şiir, Kâinatın Efendisi'ne yazılıyordu. Belli ki savaşı öncesi olanları, Efendimize arzı hâl eden bir hükümdardı bu.

Yazdıklarını bitirdikten sonra toparlanmaya başladı. Hemen son mısradaki mahlasına dikkat ettim. Bu şair, Gazneli Mahmud idi. Artık, zaman olarak binli yılların henüz başında olduğumu anlamıştım. Gürcistan'dan Irak'a, oradan Afganistan'a ve Hindistan'ın kuzeyine kadar hâkim olan bir devletin muhteşem hükümdarıydı o. Onun bir

peygamber âşığı olduğunu daha önceleri tarih kitaplarından okuduğum için hayalimin beni neden buraya sürüklediğini anlamıştım.

Koca hünkâr, defteri kapattı yerinden doğruldu. Otağın içinde düşünceli düşünceli birkaç defa döndü. Belli ki bir gün sonra Hintlilerle yapacağı savaşın planlarını düşünüyordu. Otağdan dışarı çıktı. Nöbetçiler hemen doğruldular. Başını kaldırıp gökyüzüne baktı. Gökyüzündeki hilâl biçimini almış olan Ay'a baktı ve gülümsedi. Savaşı hilâl taktiğiyle yapacağı aklına gelmişti.

Hemen oradan temin ettiği bir ibrikle kapalı bir mekâna girdi. Çıktığında hemen eline bir havlu sunuldu. Düşünceliydi. Ellerini yıkamış ancak abdest almayı unutmuştu. Tekrar otağına döndü. Önünde rahle bulunan mindere oturdu. Abdest almadığını hatırladı birden. Hizmetlisine "Abdullah'ın oğlu" diye babasının ismiyle seslendi. İsmi tam anlayamamıştım. Ama sultanın ona babasının ismiyle seslenmesi tuhafıma gitmişti.

— Bana Kur'an-ı Kerim'i getir.

Sultan Mahmud birden abdest almak için yerinden doğruldu. Hizmetli, Kuran'ı hürmetle rahleye koyarken gözlerinden yaşlar süzülüyordu. Bu durum, Sultan Mahmud'un gözünden kaçmadı. Abdest almaya gidiyordu ki durdu. Ona bir hizmetli gibi değil de bir dost edasıyla yaklaşarak sordu:

— Neden böyle gözyaşı dökmektesin?

Hizmetli, gözlerinden yağmur gibi yaş akıtarak içli bir edayla anlattı:

— Sultanım! Bu zamana kadar bana hep isimle hitap ettiniz. Üstelik benim ismimi söylerken hiç böyle oturarak söylemezsiniz, ama ilk defa isimle hitap etmediniz. Acaba ben size karşı bir kusur mu işledim de bana böyle hitap ediyor diye ağlıyorum.

Sultan Mahmud, hizmetlisinin sırtını sıvazlayarak onu teselli etti. Hemen dışarı çıktı abdestini alarak yeniden otağına döndü. Hizmetçi hâlâ ağlıyordu. Ona döndü:

— Bak Muhammed, dedi, biraz önce abdestim yoktu. Sen O Sevgililer Sevgilisi Efendimizin ismini taşırsın da ben hiç o ismi abdestsiz anar mıyım? Sevgilinin ismi hiç abdestsiz anılır mı?

Şaşkınlıktan küçük dilimi yutacak gibiydim. Bu ne müthiş bir peygamber sevgisiydi böyle.

Daha sonraki konuşmalardan Gazne ordusunun yirmi bin, Hint ordusunun ise yüz elli bin olduğunu öğrendim. Böylesine derin ve samimi bir muhabbet adamının galip geleceğinden hiç tereddüdüm yoktu. Zira tarih kitaplarından da bildiğim kadarıyla Gazneli Mahmud ordusunu hilal vaziyetine getirerek Hint ordusunu yenmişti.

Gazneli ve ordusuna dua ederek oradan uzaklaştım.

SALTANAT AŞKINDAN AŞK SALTANATINA

Yolum Afganistan'ın Belh şehrine düşmüştü. Sultan'ın İbrahim Edhem olduğunu öğrendim. Sultan İbrahim Edhem'in yaşı daha çok gençti. Sultan av meraklısıydı. Mahiyetindekilerle beraber ava giderken bulmuştum onu. Hemen peşlerine takıldım.

Sahraya kadar uzanmıştık. Sahrada birden bir ceylan beliriverdi. İbrahim Edhem, gençliğinin de verdiği çeviklikle atıverdi ceylanın peşine. Adamları ondan geride kalmıştı. Ben İbrahim Edhem'in hemen yanındaydım. Mesafe iyice açılmıştı. Sultan birden durdu. Elini gözlerine siper edip, ilerdeki karaltıyı süzmeye başladı. Yaklaştı. Bir karga, eli ayağı bağlanmış çaresiz bir adamı besliyordu. Şaşırmıştı. Doğrusu şaşırmamak da elde değildi. Hemen adamın elini çözdü. Adamın derdini dinlediğinde, haramiler tarafında soyulup bu sahrada ölüme terk edildiğini anladı.

Avı bırakarak adamı sarayına getirtti ve iltifat etti. Bu hadise İbrahim Edhem'i derinden etkilemişti. Bu hadiseden sonra hep düşünceli görüyordum onu. Artık ava gitmiyordu. Bir karganın, insana olan merhametini gördükten sonra hayvanlara el kaldırmaktan vazgeçti. Onu esas düşündüren o kargayı oraya sevk edip çaresiz adamı sahrada besleyen İlahi Merhamet'ti. Bu manzara, onu hayatın gerçek anlamını çözmeye yöneltti. Geceler ve günler boyu tefekkür etmeye başladı.

İbrahim Edhem, Bir gece tahtı üzerinde uyuyakalmıştı. Aniden bir gürültü koptu ve irkilerek uyandı. Tavandan sesler geliyordu. Damda birisinin gezindiğini fark etti. Kızgınlık ve telaşla karışık bağırdı:

- Damdaki kimdir?
- Tanıdık biriyim, devemi kaybettim de onu arıyorum.

İbrahim Edhem, bu laubali cevap karşısında daha da hiddetlendi:

- Behey şaşkın adam, hiç damda deve olur mu?
- Sen Allahu Teala'yı altın taht ve süslü elbiseler içinde olduğun hâlde arıyorsun da, benim damda deve aramam mı sana tuhaf geliyor?

Bu hadisenin hikmetini anlayan sultan, tacını ve kaftanını karşılaştığı bir çobanla değişti. İbrahim Edhem, İlahi aşk ateşiyle dünya sultanlığını bir hırkaya değişmişti. İnzivaya çekildi ve aşk ateşiyle yanmaya başladı. Bu İlahi Aşk ateşini her gün Peygamber hülyalarıyla biraz daha alevlendiriyordu.

Aslında o, gerçek sultanlığa ulaşmıştı. Onun sultanlığının adı, İlahi aşk sultanlığıydı. Şimdi gerçek Sultan'ın sarayında gerçek sultanlığını yaşıyordur, Allah bilir.

HAYALİM GÜL'E DEĞDİ

Gül devrine yaklaştıkça, sanki mıknatısın etkisine kapılmış demir gibi hızla geçiyordum zamanları. Zirveleri beyaz tüllerle örtülü dağları, yeşil vadileri, kıvrılarak akan nehirleri hızla geçiyordum. Allah Resulü'nün (Sallallahu aleyhi vesellem) yaşadığı beldelelere yaklaştığımda, beyaz cübbeli beyaz sarıklı nur yüzlü bir dedenin el ederek beni yeryüzüne davet etmesini istiyordum.

Gökyüzünde yol alıyor ve yeryüzündeki bütün güzellikleri görebiliyordum. Yönüm hep güneye doğruydı. Nedense batı karanlık, doğu ve güney aydınlık görünüyordu. Aydınlık karanlığın bağrına doğru ışıdıkkça, karanlık hep geri çekiliyordu. Sanki ışığın aydınlattığı her bir varlık; "Ya Rabbi, bütün karanlıkları kaldır!" diye haykırıyorlardı. Kendi yaşadığım yüzyılda, karanlıkların hâlâ aydınlık olmadığını, hatta karanlıkların aydınlığa galebe ettiğini bilmek yüreğimi acıtıyordu. Allah'ın; "Nurunu tamamlayacağı..." vaadini hatırlayarak, hayal yolculuğuma umutla devam ettim.

Zamanı hızla aşmak istiyordum. Ama beni hakikat güneşiyle tanıştıracak olan güç, her şeyin kendi elimde olmadığını hayalime dahi müdahale ederek gösteriyordu.

Bir zaman sonra, Şam'a giden bir kervanın peşinde buldum kendimi. Yaşadığım yüzyılda, coğrafya kitaplarında buraların ağaçsız ve çöl olduğunu okumuştum. Etraf, yaşadığım yüzyıldaki gibi değildi. Daha yeşil ve daha güzeldi. Kervan, Şam'a yaklaşırken yeşillikleriyle vadileri süsleyen ağaçlar ve cıvıl cıvıl ötüşen kuşlar muhteşem bir padişahın gelişini kutlar gibiydiler. Develer yumuşak kumların üzerinde ahenkle yürüyorlardı. Kervan sanki tüccarların mallarını bahane yapmış, bir sevgiliyi sevenleriyle buluşturmaya götürüyor gibiydi. Güneş her tarafı kavurmaktaydı.

Kervanda henüz on-on iki yaşlarında Nur Yüzlü Bir Çocuk, hemen dikkatimi çekti. Kervanda bir yıldız gibi parlıyordu. Birden içimi hoş bir heyecan kapladı. Hemen, Rahip Bahira'yı hatırladım. Kervan şehre girmeden onlardan önce şehre vardım. Gözlerim Bahira'yı arıyordu. Eğer Bahira'yı bulabilirsem, Nur Yüzlü Çocuğun, Efendimiz Aleyhisselam olup olmadığını öğrenmiş olacaktım.

Şehrin girişinde rahip kıyafetli birisi, uzakta görünen kervanı gözlüyordu. 'Bu Bahira olmalı' diye geçirdim içimden. Rahip, şehre gelmekte olan kervanı seyrederken dikkatini çeken bir hadise olmuştu. "Aman Tanrım!" diyerek şaşkınlığını gizleyememişti. Ben de rahibin baktığı yöne çevirdim gözlerimi. Uzaktan şehre doğru gelen kervanın üzerinde bir bulut vardı ve bulut, sürekli kervanı takip etmekteydi. Kervan durunca o bulut da durmakta, yürüyünce de harekete geçmekteydi.

Aman Allah'ım! O, Güzeller Güzeli olmalıydı. Âdeta uçarak kervanın yanına vardım yeniden. Hemen Nur Yüzlü Çocuğun yakınına vardım. Allah'ın Yeryüzündeki En Müstesna Varlığı'nın yüzünü net olarak ilk defa burada görüyordum. Nerede ise kalbim duracak gibiydi. Bu bir hayaldi, ama sanki bana, kendisini bizzat göreceğim gibi geliyordu. Onu gördüğüm anda Cennet'in bütün kapıları açılmalı ve bana gir denseseydi, reddedecekmiş gibi bir ruh haleti sarmıştı benliğimi. Bahira'yı çok iyi anlıyordum.

Gül Yüzlü Çocuk, kervanla birlikte şehre girerken benim gözüm O Güzeller Güzeli'nin üzerindeydi. Gözleri, Nur Yüzlü çocuğun üzerinde olan birisi daha vardı ki o da Şam şehrinin Rahibi Bahira'ydı. Kervan şehrin kenarında bir yerde konakladı. O Güzeller Güzeli, kervana gözcü olarak bırakıldı. Ben de orada kaldım. Diğerleri istirahata çekilmek

üzere bir hana yerleştiler. O'na bakınca güneşe, O'na bakınca yıldızlara bakıyormuş gibi oluyordum.

Olanlara şahit olmak için biraz sonra diğerklerinin yanına gittim. Bahira, kervandaki kutlu kişiyle tanışmayı düşündüğü için, kervan şehre girince haber gönderip kervanda bulunanların hepsini yemeğe davet etmişti. Çünkü böyle bir davet alışılmış olmamalıydı ki Bahira'nın bu daveti, herkesi şaşırtmıştı. Kervandaki bir kişi hariç, herkes bu davete icabet etti.

Rahip, gelenler içinde aradığını bulamamış olacaktı ki, kervanın başında kimsenin kalıp kalmadığını sordu. Aldığı cevap üzere, kervanın başında bekleyen Nur Yüzlü çocuğu da yemeğe çağırttı.

Rahip Bahira ne aradığını çok iyi biliyordu. İncil, Fârân Dağları'nda çıkacak olan o hakiki teselliciyi müjdeliyordu. Bahira'nın okuduğu Yuhanna İncilinin bazı ayetleri Gelecek Zâtın özelliklerini anlatıyor açık açık O'ndan bahsediyordu. Bu yüzden Bahira, gelecek kişiye çok iyi tanıyordu. Yuhanna İncili'nde Peygamber Efendimizden (Sallallahu aleyhi vesellem) şöyle bahsedilmekteydi:

"Faraklit, [Hz. Muhammed (s.a.s.)] öyle bir Ruhul-Kudüs'tür ki, Rabbe O'nu benim ismimle (yani peygamber olarak) gönderecektir. O size her şeyi öğretecek ve benim size söylediklerimi de tekrar hatırlatacaktır." (Yuhanna, Bab: 14, Ayet 26).

"Faraklit geldiğinde benim için şahitlik edecektir ve siz de bana şahitlik edersiniz." (Yuhanna, Bab: 15, Ayet, 26-27).

"Ben size hakkı söylüyorum. Benim gitmem sizin için hayırlıdır. Çünkü ben gitmezsem Faraklit size gelmez. Ama ben gidersem O'nu gönderirim." (Yuhanna, Bab: 16, Ayet, 7).

"Faraklit geldiğinde bütün âlemi, hataları sebebiyle kınar ve onları terbiye eder." (Yuhanna, Bab: 16, Ayet, 8).

Beklediği Nur Yüzlü Ahmed, yemeğe katılınca Rahip Bahira heyecanlandı. Sanki beklediği dostuna kavuşmuş gibi bir hâli vardı. Daha O'nu görür görmez, hükmünü vermişti. Bahira, önce çocuğa sahiplik eden kişinin kim olduğunu öğrendi. Bu kişi Güller Sultanı'nın amcası Ebu Talib idi. Ve Ebu Talib'e O'nun kim olduğunu sordu. "Oğlum..." cevabını alınca da Bahira buna pek inanmak istemedi, zira onun tespitlerine göre bu gelmesi muhtemel olan müjdeciydi. Onun babası, henüz O doğmadan önce vefat etmiş olmalıydı. Diğer bütün alâmetler onu doğruluyordu.

Ziyafet sonrası Bahira, Ebu Talib'i bir kenara çekip, bu yolculuktan vazgeçmesini tavsiye etti. Bu çocuğun gelecekte ortaya çıkacak Peygamber olduğunu anlattı uzun uzun. Bahira'ya göre Yahudiler haset insanlardı. Bu çocuğun simasından O'nun son Peygamber olduğunu anlayabilirler ve kendilerinden olmadığı için de O'na bir kötülük yapabilirler, düşüncesiyle Ebu Talib'e: "Sen bu yolculuktan vazgeç." dedi.

O bir emanetti. Ebu Talib denileni yaptı. Bir mazeret bulup kervandan ayrıldı ve Mekke'ye geri döndü.

Bahira, gerçekleri söylüyordu, ama O Nur Yüzlü Çocuk, Yüce Allah'ın korumasındaydı ve O'nu hayatının sonuna kadar da koruyacaktı. Çünkü O, Kur'an'ında şöyle diyordu:

“Ey Habibim! Allah seni koruyup muhafaza edecektir.” (Maide, 5/67)

Muhteşem bir hâldi. Hayalim artık O'na ulaşmıştı.

VE SÖZ, DAĞIN ZİRVESİNDEN ŞEHRE İNDİ

Her şeyi, her yeri görebiliyordum. Mekke'de inanılmaz rezaletler yaşıyordu. İnsanlar Kâbe'ye doldurdukları putlara tapıyor, güçlü olan zayıf olanı istediği gibi eziyordu. Ağaca, taşa, toprağa, Güneş'e, Ay'a, yıldıza kullukta bulunuyor; hatta helva ve peynir gibi yiyeceklerden kendi elleriyle yaptıkları putlara bir süre tapıyor, sonra da karınları acıkınca bu şeyleri yiyorlardı.

İnsanların merhamet duyguları iyice körelmişti. Yetimi, fakiri gözetken kalmamış gibiydi. İnsanların merhametsizliğine en büyük örnek de kız çocuklarını diri diri toprağa gömmeleriydi. Bir baba, kız çocuğu olunca utancından yüzü simsiyah kesiliyor, hiddetleniyor sanki utanılacak bir iş yapmış gibi toplum içine çıkmak istemiyordu.

Kadın, neredeyse varlıktan bile sayılmıyordu. Parası olanlar için ahlaksızlığın sınırı yoktu.

Arap toplumunda bütün insanî değerler ters yüz edilmiş, faziletler ayıp, ayıp ve kusurlar ise birer fazilet gibi itibar görmeye başlamıştı. Canavarlık alkışlanıp insanlık horlanır hâle gelmişti. Sanki kurtlar çoban olmuş, koyunlar bu merhametsiz çobanların elinde inim inim inler gibiydi. Fuhuş, ahlaksızlık öyle yaygınlaşmıştı ki, çoğu kimse babasını bilmiyor ve tanımıyordu. İçki ve kumar hiç de ayıp sayılan şeyler değildi. Faizcilik ve tefecilik almış başını gitmiş fakir daha fazla ezilir olmuştu. Hırsızlık yapmak, adam öldürmek ve yağmacılık normal hâle gelmişti. Kuvvetli zayıfı eziyordu. Ve insanlık adına utandırıcı daha neler neler oluyordu.

Allah; sanki bu bozulmuş toplumu, ıslah etmek için Âlemlerin Rahmet Peygamberi Hazreti Muhammed'i (Sallallahu aleyhi vesellem) hazırlıyordu.

Bu keşmekeş ve iğrençlik içinde tek tesellim, böylesine bir devirde yaşamamış olmamdı. Ayrıca biliyordum ki bu karanlık, hatta kapkaranlık dönem Peygamber Efendimizin mübarek nuruyla apaydın olacaktı. Onun mübarek ikliminde, o eski kinler İslam'ın nuruyla yok olacaktı.

**

Miladi 611 tarihine gelmiştim. Bu tarih, Kâinatın Efendisi Muhammed Aleyhisselama peygamberlik müjdesinin verildiği yıldır. Hiç vakit kaybetmeden Mekke'nin dışına çıktım ve Hira Mağarası'na yöneldim. Aylardan şubatı. Güneş henüz doğmamış, ortalıkta az sonra büyük bir gürültü kopacakmış gibi garip bir sessizlik vardı.

Hayalimdeki zamanın beni buraya sürüklemesi boşuna değildi. Mekke'nin Mazlumu Efendimiz Aleyhisselâtu vesselam, sanki bütün dünyayı sarmış olan ürpertici yalnızlıkla Hira Mağarası'nda tefekkür ve dua ile meşguldü. O ne muhteşem bir andı. O, ne nurani bir simaydı. Hayal uçup Gül'ün açmış hâline konmuştu artık.

Güneş henüz doğmamıştı. Birden bütün âlemi aydınlatan bir ışık belirdi ve mağaranın içinde toplandı. Mağaranın içi baştanbaşa nurla dolmuştu. Kâinatın Nurunun yüzü de nur saçmadaydı, ancak bu başka bir ışıktı. Ben bu nurun aydınlığından hiçbir şey göremiyordum. Mağaranın içinden sesler ve güzel kokular gelmekteydi. Sanki bütün yeryüzü ihtizaza gelmişti. Canlı-cansız bütün varlık dile gelmiş zikirler ediyor, âlem nurlanıyordu.

Kâinat her şeyiyle dile gelmiş gibiydi. Semadan, dağlardan ve ağaçlardan sesler geliyor gibiydi. Hayret verici bir hâldi. Evet, bu an, o an olmalıydı. Bu an, kâinatın yaşadığı en kıymetli zaman dilimlerinden biriydi. Kâinata en kutlu mesajın ulaştığı ilk andı.

Kâinatın Efendisi'nin peygamberlikle görevlendirildiği ana bütün her şey şahitlik ediyordu. Kâinatın Nuru, Alak Suresi'nin ilk beş ayeti ile Nebi oluyor, nurunu taçlandırıyor.

Ve sözlerin en kutsalı semalardan, yeryüzünün En Müstesna İnsanı vasıta yapılarak yeryüzüne geliyordu:

— Oku / İkra!

Efendimiz şaşırdı ve seslendi:

— Ben okuma bilmem. / Mâ ene bi-kâriin!

Bu cevap üzerine vahiy meleği Peygamberimizi kucaklayarak kuvvetle sıktı ve tekrar:

— Oku! dedi.

— Okumuşluğum yok, diye tekrarladı Muhammed-ül Emin (s.a.s.)

Cebrail, aleyhisselam, bir kere daha sıktı ve yine:

— Oku...

— Okumuşluğum yok.

Cebrail, Peygamberimizi üçüncü defa sıkıp bıraktı ve İlâhi mesajı nakletti.

— Yaratan Rabbinin adıyla oku!

İnsanı yapışkan bir hücreden yaratan,

Oku, Rabbin sonsuz kerem (iyilik) sahibidir.

Kalemle yazmayı öğretendir.

İnsana bilmediklerini öğretendir.

Allah'ın Resulü, bizzat konuştuğu lisanla nazil olan ayetleri kelimesi kelimesine Cebrail ile birlikte tekrar etmişti. Böylece İslam güneşi, batmamak üzere doğmuştu.

Bütün bu olanlar, kirpiklerin birbirine değmesi kadar kısa bir zaman zarfında olup bitmişti. Olanların anlamı asıl, kirpikler birbirinden ayrılıp göz açılınca anlaşılacaktı.

Allah Resulü, melek kaybolur kaybolmaz, haşyetten dehşete düşmüş ve titremeye başlamıştı. Cebrail'in ve gelen surenin ihtişamı, içini tarifi imkânsız bir ürpertiyle doldurmuşa benziyordu. Hemen mağaradan çıktı. Sanki bütün âlem Onun Peygamberliğini şimdiden kutlar gibiydi. Etraftaki taşlar, otlar, kuşlar her şey O'nu kutlamaktaydı. Gökyüzünde süzülen bir kuşun yeryüzündeki gölgesi gibi, hızla süzülerek Mekke'ye vardı. Söz, dağın zirvelerinden şehre inmişti artık. Evine varıp hızla kapıyı vurdu. Hatice annemize:

“Beni örtünüz! Beni örtünüz!” diye buyurdu.

Hatice annemiz, üzerinde esrarlı bir hâl olan eşini şefkat ve itinayla yatağına yatırdı. Onun hâli hemen soru sorulup anlaşılmayacak kadar esrarlıydı. Hatice Annemiz, Pak Eşini dinlenmesi için yalnız bırakırken bir yandan da endişeyle kıvranmaya başlamıştı.

Allah, risaletle görevlendirdiği Nebisini, vahyin ağırlığını kaldırabilecek bir donanımla donatmıştı ki bu ağırlığın altından kalkabiliyordu. Bir müddet sonra sükunete erişince Hatice annemizi yanına çağırdı. Olanları bir bir eşine anlattı.

— Korkuyorum ki bana bir zarar gelmesin.

— Hiçbir korku ve kaygıya gerek yok. Allah senin gibi bir kuluna kötülük erdirtmez. Şimdi bu işlerden anlayan birine gidip danışacağım.

Hatice Annemizi takip etmeye başladım. Yakın akrabalarından olduğunu ve ismini sonradan öğrendiğim Varaka Bin Nevfel'in evine gitti. Varaka, yüce ve temiz annemiz Hz. Hatice'nin (r.a.), anlattıklarını ciddiyle dinledi. Yine aynı ciddiyet içinde sözünü söyledi:

— Varlığım kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, Ya Hatice eğer anlattıkların doğru ise mübarek zevcene görünen Melek, Musa Peygamber'e gelen 'Namus-u Ekber'dir. Bilmiş ol ki Mübarek zevcen Allah'ın Peygamberidir ve İlâhi Memuriyetini almak üzeredir. Kendisine haber ver; sakın korkmasın, telaş ve endişeye kapılmasın... Sabırla neticeyi beklesin.

Hatice Annemiz dönüp evine geldi. İçi içine sığmıyordu. Neyi nasıl anlatacağını bilmiyordu.

**

Bir gün, Allah Resulü Kâbe'yi tavaf ederken Varaka yanına yaklaştı. O'nu bir kenara çekti ve fısıldayarak sordu:

— Ey amcakızımın zevcesi, mübarek insan! Hira Dağı'ndaki mağarada başından geçenleri bana aynıyle anlatabilir misin?

Resulü Ekrem Aleyhisselatu Vesselam, bu samimi adamın hatırını kıramadı ve başından geçenleri ona bütün ayrıntısıyla anlattı. Varaka, anlatılanları dikkatle dinledi. Ve heyecanla haykırdı:

—Allah'a yemin olsun ki Sen O'nun büyük Resulüsün! Ve sana gelen melek Musa'ya gelen Cebrail'dir. Sana yalancı ve sahtekâr diyecekler. Seni yurdundan kovmaya çalışacaklar. Seninle savaşıacak ve seni öldürmeye çalışacaklar. Sana söz veriyorum; eğer Allah beni o günlere yetiştirirse Senin için elimden geleni esirgemeyeceğim.

Varaka'nın gözleri dolu dolu olmuştu. Karşısında duran İnsanların En Eminine sarıldı.

**

Bütün bunlardan sonra, korkuların daha büyüğünü yaşamaya başlamıştı. İlâhi sesleniş birdenbire kesilivermişti. Vahyin arası kesilmiş, fetret-i vahiy dönemi yaşanmaya başlamıştı. Bu zaman dilimi uzun sürdü.

Bir gün...

Hira Dağı'nda bir müddet kaldıktan sonra evine doğru hareket etti. Sanki her anında İlâhi iradeyi kolluyor gibiydi. Dağdan inerken birden bir ses işitti. Ürpererek dönüp arkasına baktı. Kimsecikler yoktu. Etrafta ne bir fısıltı ne de bir kıpırtı vardı. Son ihtimal olarak başını göğe kaldırdı. Göklerden bir meleğin kürsü üzerine oturmuş kendisine nazar etmekte olduğunu gömüş gibi bir hâli vardı. Sanki başka bir 'âleme geçmiş gibiydi. Başını hızla yere çevirdi. Adımlarını hızlandırdı. Nurdan çehresine kan yürümüş, yüzü daha da bir kutsileşmişti. Adımları iyice sıklaşmış âdetâ koşarcasına ilerlemekteydi.

Hatice annemiz yine telaşla karşıladı. Sedirine uzandı ve Hatice Anamıza telaşla seslendi:

— Beni örtünüz, örtünüz!

Dişleri ardı ardına birbirine vuruyordu. İlahi haşyet iliklerine kadar titretmekteydi kendisini.

Bu esnada Cebrail Aleyhisselam tekrar görüldü. Müddessir Suresi'nin ilk ayetlerini getirmişti:

— Ey örtüye bürünen! Ayağa kalk ve insanları uyar. Rabbinin büyüklüğünü an. Elbiseni temiz tut, maddi manevi kirlerden arın.

Bu, tarihî bir andı; zira İnsanlığın İftihar Tablosu, Efendimiz Aleyhisselam Peygamberlikle müjdeleniyordu. Bu mesaj üzerine; Peygamberimiz "Allahü Ekber!" diyerek tekbir getirdiler ve gelenin cin ve şeytan değil de melek olduğuna mutlak olarak inandılar. Cin ve şeytan tekbir getirilen yerde duramazdı.

Evet, artık Hazreti Muhammed aleyhisselamın peygamberliği müjdelenmişti. Ben, hayalimde Efendimizin peygamberliğini kutluyordum.

“Peygamberliğin kutlu olsun Ey Kâinatın Efendisi!”

İNSANLARIN EN GÜZELİ

“Allah’ın Resulü’nde... En mükemmel bir numûne vardır.”
(Ahzâb, 33/21).

İki Cihan Serveri’ne vahyin gelmesiyle beraber artık **gül devri** başlamıştı. Güllerin Efendisi’ni en olgun, en güzel hâliyle tam net olmasa da görebiliyordum artık. Özel zamanları ve özel mekânları dışında her an yanıdaydım. Gördüğüm insanların en güzeliydi. O’na bakınca sanki güneşe bakıyormuşum gibi gözlerim kamaşıyordu. Biliyordum ki “Allah, Sevgilisinin güzelliğini tamamıyla belli etmiyordu. Eğer belli etmiş olsaydı, kimse Ona bakmaya takat getiremezdi.”

Boynu ve parmakları zarif ve uzundu. Omuzları ve pazıları kalındı. Şişman değildi. Arşa basan mübarek ayakları kalın ve uzuncaydı. Yürüdüğü zaman, ayaklarını yere sağlam basar, sonra yerden kuvvetle kaldırır; sonra sağa sola sallamadan zemine tastamam intibak ettirirlerdi. Uzuna yakın orta boylu, güçlü kuvvetli bir görüntüsü vardı. Kiminle yan yana olsa ondan daha uzun görünürdü. Peygamberimize ait bu mucizede, O’na ümmetinden kimsenin eşit görünemeyeceği hikmeti gizliydi. Yüzü hafif yuvarlak, kaşları hilal görüntüsündeydi. Kirpikleri uzundu. Gözleri iri ve siyahtı. Etrafında hafif bir pembelik vardı. Bu gözler ki İlahi sırları en ileri haddine kadar görebilme lütfüne ermişti. Onun görevi de zaten; görünmeyenleri görmek ve insanlara göstermektir. Yüzü, gül kırmızısına çalıyordu, ama beyaz, berrak ve ışıklıydı. Dişleri bakımlıydı ve inci gibi parlamaktaydı. Konuşurken ön dişlerinden nurlar saçılıyor, tebessüm ederken ışıkların bile aydınlığı sönük kalıyordu.

Saçları ne çok kıvrıkcık ne de çok düzdü. Kıvrıkcıkla düz arası hafif dalgalıydı. Dalgalı saçlarından sanki âleme güzel bir koku yayılırdı. Sakalı uzun değil, sık ve tamdı. Alnı

açıktı ve sanki ilan ettiği davanın azametini kitabeleştiriyordu. Kaşları ince uzun, uçları hafif açıktı. Cismi güzel, kokusu hoş idi. Çok uzaklardan söylenenleri duyacak kadar iyi işitiyor, çok uzakları da görebiliyordu. Yürürken sağına soluna bakmadan vakur bir edayla yürüyordu.

Yüzünde nur, sözlerinde bir iksir vardı. Herkese güler yüz gösteriyor herkesin durumuna göre konuşuyordu. Mütevazı idi, ama vakur bir görüntüsü vardı. Etrafındaki insanlardan hiç farklı görünmüyordu. Onlar ne giyerse onu giyiyor ne yerse onu yiyordu. Çocukları çok seviyordu. Bir çocuk görünce hemen başını okşuyor onlarla konuşuyordu. Hatta biliyordum ki daha sonraları, kuşu öldüğü için yas tutan bir çocuğa taziyeye gittiği dahi olacaktı. Son derece mert ve sözüne güvenilirirdi.

Güzel ahlak bakımından insanların en üstünü idi. Kısacası O Âlemlerin Rahmet Elçisi ve Kâinatın Efendisi, Allah'ın Sevgilisi, müminlerin Baş Tacı, bütün İnsanlığın Yardımcısı, özellikle Mazlumların Koruyucusu, Ümmetinin Şefaâtçisiydi.

Âdem Aleyhisselamın temizliği, Nuh Aleyhisselamın inceliği, İbrahim Aleyhisselamın dostluğu, İsmail Aleyhisselamın dili, Yusuf Aleyhisselamın güzelliği, Yakub Aleyhisselamın müjdesi, Eyyûb Aleyhisselamın sabrı, Yahya Aleyhisselamın zühdü, İsa Aleyhisselamın cömertliği O'na verilmişti. Allah'ın salât ve selamı hepsinin üzerine olsun.

Kısacası O, ahenkler bütünüydü. Kısacası, O en mükemmel insandı. Kısacası, O en muhteşem güzellikti.

SEVGİLİYE TAŞ DEĞMESİN

Zamanın içinde fırtınalar önünde savrulan bir yaprak gibiydim. Gönüllerin Sultanı Efendimizin görkemli hayatının bütün zaman dilimlerine vakıf olamıyordum. Zamanın ancak hayalimin sürüklediği yerlerine ulaşabiliyordum. Zamanın kimi yerleri, sanki görüntüsü silinmiş bir film şeridi gibiydi.

Birden kendimi Taif'te buldum. Taif, Mekke'ye göre yeşilliklerle bezenmiş bir yerdi. Taifliler diğer Arap beldelerinden daha bolluk içinde yaşıyor olmalıydılar.

Hayalen tam şehre giriyordum ki birden Allah Resulü ve evlatlığı Zeyd'i şehirden hızla çıkarken gördüm. Bazı Taifliler ve Taiflilerin çocukları, çiçeklerle karşılamaları gereken İki Cihanın Serveri'ni, tam aksine taşıyorlardı. Yüzü gözü kanlar içinde kalmıştı. Zeyd, Allah'ın Sevgilisi'ne bir zarar gelmemesi için çırpınıyor, kendini taşlara siper ediyordu. Kendisine gelen taşları önemsemiyor, Habibullah'a değen taşlar karşısında feryat ediyordu. Bu da sevginin başka bir zirvesiydi.

Bir anda dizlerimin bağı çözüldü. Ben de kendimi taşların önüne atarak Efendimize zarar gelmemesini sağlamaya çalıştıysam da olmadı. Yine, bir hayal olduğumu unutmuştum bir an. Taşlar dahi Kâinatın Efendisi'ne doğru savrulmaktan utanırken, O Eşsiz İnsan'a taş savuranlar utanmıyorlardı.

Ben bir hayalden öte bir şey değildim. Ne zamanda görünebiliyor ne de zamanın akışına hükmüm geçiyordu. Bu durum son derece acı vericiydi. Kendimi ölü gibi hissettim. Belleğimde ölü olan onlardı, gerçekte ölü olan bendim.

Rahat ve rehabetin şımarttığı Taifliler, Mekkelilerden daha baskın çıkmıştı. Şehrin bütün ayak takımı toplanıp, meleklerin dahi yüzüne bakmaya kıyamadığı Güzeller Güzeli'ni taşıyarak yüzünü gözünü kan revan içinde bıraktılar, öyle ki ayakkabıları kanla dolmuş bir vaziyette Taif'ten çıkardılar.

Zeyd ağlıyordu, ben ağlıyordum, bütün her şey ağlıyordu. Yeryüzü ihtizaza gelmişti sanki. Şehirden iyice uzaklaştılar. Soluklanmak için bir ağacın gölgesine sığındılar. Birdenbire **Cibrîli Emin beliriverdi ve Allah'ın izni ile Taif Dağı'nı bu azgın insanların başına geçirebileceğini teklif etti. Taif'in ardındaki dağlar, sanki emri yerine getirmek için sıraya dizilmiş askerler gibiydi. Bütün arz ve sema, sessizlik içinde o nur dudaktan dökülecek sözlere kilitlenmişti.**

Zeyd, bir yandan İki Cihanın Nuru Efendimizin yüzündeki kanları temizliyor, bir yandan da gözlerinin içine bakıyordu. Ciğeri o kadar yanmıştı ki bir an bunun olmasını geçirdi içinden; fakat Rahmet Peygamberi Efendimiz çok rencide olduğu, canı yandığı bu dakikalarda bile hiç tereddüt etmeden anında "Hayır..." cevabını verdi, çünkü O, bir Rahmet ve Şefkat Peygamberiydi.

Ola ki, çok ileride bile olsa, kendisini taşılatanların ve taşılayanların bazıları ve ya torunlarından birileri imana gelebilirdi. Bundan dolayı, belalara karşı "Hayır!" diyordu. Ve sonra ellerini açıp Rabbi'ne şöyle niyazda bulunuyordu:

— Allah'ım, güçsüzlüğümü, zaafımı ve insanlar nazarında hakir görülmeme Sana şikâyet ediyorum. Ey merhameti bol Rabbim! Sen hor ve hakir görülen biçarelerin Rabbisin. Benim de Rabbimsin. Beni kime bırakıyorsun? Kötü sözlü, kötü yüzlü uzak kimselere mi, yoksa işime karışan düşmana mı? Eğer bana karşı gazabın yoksa çektiğim sıkıntılara, belalara hiç aldırmam. Ancak afiyetin arzu edilecek şekilde daha ferah-feza, daha geniştir. İlahi, gazabına uğramaktan yahut hoşnutsuzluğuna uğramaktan, Senin o zulmetleri parıl parıl parlatan dünya ve ahiret işlerinin kurtuluş yörüngesine, Nuru Vechi'ne sığınırım. İlahi, Sen razı olasıya kadar Senin affını inleyerek dilemekteyim! İlahi, bütün güç, kuvvet ve kudret sadece Senin elindedir.

Rahmet Peygamberi ellerini kaldırmış böyle dua etmekteydi ki yanlarına sessizce biri yaklaştı. Elindeki tabağın içinde bir salkım üzüm vardı. Adam, üzüm salkımını Rahmet ve Şefkat Peygamberi'nin önüne uzattı ve "Buyurun, bundan yiyin." dedi. Resulü Ekrem Efendimiz elini tabağa uzatırken, Allah'ın adıyla manasına "Bismillah..." dedi.

Üzümü ikram eden Hristiyan bir köleydi. Köle, duyduğu bu söz karşısında şaşırırdı.

Allah Resulü sordu:

— İsmi nedir?

— Addas...

— Ey Addas! Nerelisin?

— Ninovalıyım.

— Demek salih insan Yunus'un şehridensin.

— Yunus'u sen nereden biliyorsun?

— O da benim gibi bir peygamberdi. Hiç kimseyi hor ve hakir görmezdi. Herkese Allah'ın emirlerini tebliğ etmişti.

Simasında yalanın hiçbir izi dolaşmayan İki Cihanın Nuru, onca acılarına rağmen sükûnetle ve güven veren bir üslupla Addas'a Yunus aleyhisselamı ve O'nun hakkında gelen ayetleri okudu.

Addas'ın yüreği yerinden çıkacakmış gibiydi. Bir anda gözyaşları içinde Efendimize sarıldı ve secdeye kapandı. Kendinden geçmişti sanki. Zeyd, şaşkınlık içindeydi. Köle, sanki senelerce gökte aradığını şimdi yerde, hem de hiç beklemediği bir anda karşısında bulmuştu.

Habib-i Kibriya Efendimiz kendini toparladı ve Addas'ı sakinleştirdi. Addas, hemen orada Efendimiz Sallallahu aleyhi vesellemin telkiniyle kelime-i şهادet getirerek Müslüman oldu.

Muhteşem bir manzaraydı şahit olduğum. İki Cihanın Serveri'nin duası bir anda kabul olmuş, bu hadiseden dolayı çok mutlu olmuştu. Ağacın dibine otururken yüzündeki hüznün, belli ki kendi şahsına yapılanlardan değildi. O'nun hüznü, bir tek insana dahi bir şey anlatamamasından olacaktı ki Addas isimli kölenin imana gelmesiyle bütün sıkıntılarını, acılarını bir anda unutuvermişti. Şimdi sevinçten uçuyordu; çünkü Addas, Onun eliyle hidayete ermiş, vazifesini bir nebze de olsun yerine getirebilmişti.

Nurdan zincire bir nur halka daha katılmıştı.

MEKKE'NİN YAKIŞIKLISI

Gerçek hayatta Peygamber Efendimizin ashabının hayatını okurken Mus'ab bin Umeyr'in hayatı beni oldukça etkilemişti. Hayalim hep peygamber sevdalılarını takip ettiğinden Mus'ab ile karşılaşacağımı tahmin ediyordum. O gerçek bir Peygamber sevdalısıydı. Mus'ab, Resulü Ekrem'e şekil olarak da benzediği için, hayalim beni yanına ulaştırdığında, onun tanımakta zorluk çekmedim.

Mus'ab, Mekke'de zengin bir ailenin üzerine tir tir titredikleri biricik oğluydu. Ailesi tarafından bir dediği iki edilmiyordu. Özellikle annesi Hüna, onu dizinin dibinden ayırmak istemiyordu. Mus'ab, Mekke'nin en yakışıklı delikanlılarından biriydi. Henüz on yedi yaşındaydı. Kıvrım kıvrım, uzun siyah saçları vardı. Üzerine güzel kokular sürünüp dışarı çıktığı zaman, Mekke'nin kızları Mus'ab'ı görmek için pencerelere çıkıyor, dikkatini çekmek için de mendil sallıyorlardı; çünkü Mus'ab, Mekke'nin en zarif, en narin ve en kibar delikanlısıydı.

Ailesi ona mükemmel bir eğitim vermişti. Kıvrak bir zekâ ve üstün konuşma kabiliyetine sahipti. Bu özelliklerinin farkındaydı ve bunları göstermekten de çekinmiyordu.

Mus'ab, zalim insanların arasında bir gül gibiydi. Ben bu masum delikanlıyı, cahiliye insanların arasına bir türlü yakıştıramamıştım. Nazik ve zarif bir insan olmasına mukabil, içinde yaşadığı toplumda kabalık diz boyuydu. Onun bazı tavırlarından, içinde yaşadığı toplumun yaşayışından hiç de memnun olmadığı anlaşılıyordu.

Mus'ab'ın peşinde dolaşırken onun Kâbe'deki putlara hiç saygıda bulunmaması ve orada dua etmemesi dikkatimi çekmişti. Kâbe'de bulunan putların tanrı olmasını içine sindirememiş gibi bir hâli vardı. Kendi kendisine mırıldandığı bazı zamanlarda bu düşüncelerini ağzından kaçırdığına şahit olmuştum.

Herkes ona imreniyordu, ama onun ruh dünyasında içini kemiren bir şeyler vardı. Kafası, cevabını arayıp da bulamadığı soruları var gibiydi. Kâbe'ye her girdiğinde oradaki putlara tuhaf tuhaf bakıyordu.

Bir akşam, bir şekilde kendisini İbn Erkam'ın evinin önünde buluverdi. Kâinatın Efendisi, sohbet ediyordu. Mus'ab, ürkek adımlarla girdi içeri. Ben, mutluluktan uçuyordum; bundan sonra olacakları az çok tahmin edebiliyordum. Allah Resulü, Mus'ab'ı tebessümle karşıladı. İltifat etti. Sanki Onu bekler gibi bir hâli vardı.

Kâinatın Nuru, o gece çağılayanlar gibi gönüllere aktı aktı. Her hâli çok etkileyiciydi; yumuşak huylu ve sabırlı bir duruşu vardı. Gönle huzur veren bir ses tonu vardı. Sözlerini tane tane söylüyor, söyledikçe de Mus'ab'la beraber benim gönlüme de bir ferahlık yürüyordu. Allah Resulü'nün nurdan dudaklarından dökülen inci mercan sözler, bütün oradakilerin ruhunu doldurmuştu. Mus'ab, O Güzeller Güzeli'nden gözlerini ayırıyordu. Yüzündeki ifadeden, aradığı bazı sorulara, cevap bulduğu anlaşıyordu.

Güzelliği dünyalara bedeldi. O, Dünyalar Güzeli'nin güzelliğinin yanında Mus'ab'ın güzelliğinin lafı mı olurdu? Mus'ab, ancak bazı yönleriyle Allah Resulü'ne benzediği için güzeldi. Bütün cahiliye insanları ona, o ise Kâinatın Efendisi'ne hayran kalmıştı. Mus'ab, sakinlik veren bir çağılayanla karşı karşıyaydı, ağlıyordu. İnsanlığın İftihar Tablosu'nun o gece anlattıkları, onu derinden etkilemişti.

Mus'ab, o gece derin düşünceler içinde evine döndü. Büyülenmiş gibiydi. Evine varıp yatağına uzandığında; "Bu sözler insan aklının eseri olamaz." diye söyleniyordu. Efendimizin o inci mercan sözlerindeki derinliğe vurulmuştu.

Bundan sonra bilinmeyen bir güç, sürekli onu Dârü-l Erkam'a çekmeye başlamıştı.

Bir gün, aklından geçen bütün sorulara cevap bulduğuna kanaat getirmiş olacak ki Allah Resulü'ne Müslüman olma isteğini iletti. Bu, Allah Resulü'nün beklediği bir durum olacak ki hemen sade bir törenle Mus'ab'ı İslam saflarına kattı. Mus'ab, bir kuş gibi hafiflemişti. Bütün iç huzursuzluk ve sıkıntıları bir anda yok olmuş gibiydi. Yanındaki dostlarına; "Benim hep güzelliğimden bahsederlerdi, aslında esas şimdi güzelleştim. Hem de öncekinden binlerce kat daha fazla..." diyerek, yüzüne yansıyan iman nuruyla mutluluğunu dile getiriyordu.

Kısa bir zaman sonra Mus'ab'ın iman ettiğini duymayan kalmamıştı. Bu haber ailesi üzerinde derin bir şaşkınlığa sebep olmuştu. Özellikle annesi öfkeden çılgına dönmüştü. Onu bu kararından vazgeçirmek için, apar topar aile divanı kurulmuştu. Ve derin bir sorgulama başladı.

Mus'ab, yeniden doğmuştu. Hiçbir tedbir ve tehdidin onu yolundan alıkoyamayacağı belliydi. O girdiği bu yolda, ne anne ne de babayı tanıyacak durumdaydı. Onun bu kararlılığını gören ailesi, baskı ve zulüm yapmaya başladı.

Anne-babası, Peygamber Efendimizle görüşmesini engellemek için onu mahzene atıp başına da bir nöbetçi diktiler. Mus'ab, özellikle annesini çok seviyordu. Annesinin onun üzerimde çok hakkı vardı, ama bir anne ne kadar hakkı olursa olsun, Hakk'a giden yolda evladının kalbine kilit vurmamalı, hem dünyasını hem de ebedî hayatını karartmamalıydı. Onlar Mus'ab'a eziyet edip dininden dönmesini söylediklerinde, onlara kelime-işehadet ile cevap veriyordu:

— Eşhedu en lâ ilâhe illallâh ve eşhedu enne Muhammeden abduhû ve Rasûluhû

Mahzende, günlerce aç susuz bırakıldı. Kararından vazgeçmeyeceğini anladıklarında, bir gün en kızgın saatlerde, Mus'ab'ı güneşin altına çıkararak dayak atmaya ve işkence etmeye başladılar. Mus'ab'a bu eziyetlerden çok, Allah Resulü'nden ayrı kalmak ıstırap veriyordu. O'nun ruhuna huzur veren sözlerine ve O'nun güzel insanlığına vurulmuştu bir defa.

Bir gün işkencelerin bir fayda etmeyeceğini anlayan ailesi Mus'ab'ı serbest bıraktı. Ama yine de Allah Resulü ile görüşmesine izin vermiyorlar, göz hapsinde tutuyorlardı. Mus'ab, artık bu şehre yabancılaşmıştı. Eski dostları ve akrabalarıyla hiçbir ortak tarafı kalmamıştı. Artık, Allah ve Resulünden başka gerçek dost yoktu. Sokağa çıktığı zaman kendisine el sallayan kızlara bakmaz olmuştu. Mekke'nin şirk içindeki genç kızları derin bir hayal kırıklığı içindeydiler. Onun kalbi ve akli -Peygamberimizin ashabıyla toplandığı evde- Dârül Erkam'da idi.

Bir zaman sonra Müminlerin, Allah Resulü'nün emirleri ile birazcık nefes alabilmek için Habeşistan'a hicret ettiklerini haber aldı. İşkencelerden ve işkencecilerden yakayı kurtarmak başka türlü mümkün değildi. Hemen bir yolunu bulup kafileye katıldı. Habeşistan'a gitti. Burada kaldığı süre içinde işkencelerden bir süreliğine kurtulmuştu.

Mus'ab'ın, Habeşistan hicreti fazla uzun sürmedi. Onun için, Allah Resulü'nden ayrı olmak da bir işkence gibiydi. Onun için, bir müddet sonra yeniden Mekke'ye döndü.

Mekke'ye girdiği sırada Allah Resulü, Hazreti Ali ile bir kenarda oturmuş sohbet ediyorlardı. Kısa bir zaman önce pırıl pırıl elbiseler içinde Mekke sokaklarında salınarak dolaşan o Mus'ab'ın üzerinde eskimiş, yamalı bir entariden başka bir şey yoktu. Yanlarına, yaklaştığında Efendimizle göz göze geldiler. Rahmet Peygamberi'nin gözleri dolmuştu. O, Peygamberler Sultanı, ne ince yürekli bir insandı.

**

Bir gün Allah Resulü, Mus'ab'ı huzuruna çağırdı. Kadife sesiyle uzun uzun Mus'ab'ın gönlüne aktı ve Medine'ye gitmesini istedi. Medine'den on iki kişi iman etmiş, kendilerine İslam'ı öğretecek bir kişi istemişler, Efendimiz de Mus'ab'ı uygun görmüşlerdi. Mus'ab'ın mutluluktan ayakları yerden kesilmişti sanki. Kâinatın Efendisi'nden maddi olarak ayrı olacak olsa da şerefli bir vazifeye layık görülmenin sevinciyle tereddütsüz yola koyuldu.

Ben de Mus'ab'la beraber uzun bir yolculuğa çıkmıştım. İnsanları tanımanın en önemli yollarından birisi de onlarla yolculuk etmekmiş. Gerçi ben bir hayaldim, ama onun bu yolculuktaki samimiyetine hayalen şahit oluyordum. Mus'ab, Medine'ye vardığında Onu Es'ad ibn Zürâre isminde ensardan biri karşıladı ve evine aldı. Mus'ab, orada yeni

Müslüman olmuş kişilerle beraber İslam'ın nurunu ve güzelliğini yeni gönüllere sunmanın derdine düşmüştü.

Mus'ab'ın zor bir görevi vardı. Zorluklarla karşılaşyordu. Kimse kolay kolay teslim olmuyordu. Hatta bazıları yanına kılıçla giriyor, ama onun peygamberî bir tavırla; "Kardeşim, önce beni dinle, sonra da istersen boynumu vur. Vallahi sana mukabele edecek değilim." sözlerinden sonra dinliyorlar ve Allah'ın izniyle kalbi yumuşamış olarak geri dönüyordu.

Mesela bir gün elinde kılıç hiddetle birisinin Mus'ab'a doğru yaklaşmakta olduğunu gördüm. Ben telaşlanmışım. Mus'ab, gayet sakin görünüyordu. Arkadaşı Es'ad, Mus'ab'ın kulağına eğilerek kendilerine doğru gelen adam hakkında bilgi verdi. Tebliğde muhatabı tanımak önemliydi. Adam çok kızgındı. Yanlarına gelir gelmez çıkıştı:

— Ne diye buraya gelip insanlarımızın aklını çeliyorsunuz. Eğer sağ kalmak istiyorsanız, derhal buradan çekip gidin.

Mus'ab, adamın gözlerine bakarak:

— Evvela gel otur ve dinle. Anlattığım şeyler hoşuna gitmezse hiç tereddüt etme ve elindeki kılıcı boynuma indir. Yemin ederim ki, sana karşı koyacak değilim.

Bu kişi Üseyd isminde kavminin efendisi bir insandı. Üseyd, muhakemesi yerinde bir insandı. Kendine güvendiği belliydi. Onu dinlemeye başladı. Mus'ab, bir yandan İslam'ı anlatıyor bir yandan da adamın yüz ifadelerini izliyordu. Adamın yüz ifadelerinden söylenenlerden etkilendiği anlaşıyordu. Mus'ab, daha sözünü bitirmeden araya girdi ve konuşmaya başladı:

— Bunlar ne güzel ne müthiş sözler! Bu dine girmek isteyenler ne yapmalı?

— Eşhedü en lâ ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve Rasûluhû!

Üseyd heyecan içindeydi. Hemen, kendisini Müslümanlara karşı kışkırtan S'ad bin Muaz'ın yanına giderek onu da yanlarına getirmeye çalıştı. Muaz da kavminin efendisiydi. Üseyd'in hâli onu sinirlendirmiş olacak ki o daha bir hiddetli geldi yanlarına. Kılıcını kınından çıkarmış Mus'ab ve arkadaşını tehdit etmeye başlamıştı. Ben bu kez daha fazla telaşlanmamışım. Nasıl olsa Mus'ab, bu adamı da yola getirir diye düşünüyordum.

Üseyd'le aralarında geçen konuşmaların benzeri onunla da geçti. Bir müddet sonra onun da verdiği tepki yine aynı oldu.

— Bu dine girmek için ne yapmak gerek?

Evet, Sa'd b. Muaz da, Mus'ab'ın önünde diz çökmüş ve Müslüman olmuştu.

Sa'd b. Muaz'ın Müslümanlığı civar kabile ve aşiretlerde ciddi bir yankıya sebep oldu. Kısa bir zaman sonra Medine'de İslam'ın mesajlarının duyulmadığı ev kalmamıştı. Aradan bir yıl zaman geçmişti. Mus'ab, Müslüman olmuş yetmiş Müslüman'la beraber Mekke'nin yolunu tutmuştu.

Mus'ab, uzunca bir yolculuktan sonra Medineli Müslümanlarla birlikte Allah Resulü'nün huzuruna vardı. Efendimiz, onları kabul ettiğinde Mus'ab'ın gözlerinin içi gülüyordu. Güneş karşısında aydınlanan ay gibiydi Mus'ab. Gözlerine bakmaya kıyamadı.

— Medine'de içinde İslam'ın konuşulmadığı ev kalmadı Ya Resulullah!

Mus'ab için, Allah Resulü'ne bu haberi getirmekten daha muhteşem bir şey olamazdı. O an dünyanın en mutlu insanı gibi görünüyordu. Mus'ab, bütün bu başarıların kendi şahsına değil Efendimizin Medine'ye girerken arkasından ettiği dualara ve Allah'ın inayetine bağlıyordu. Bundan dolayı bir gurur-kibir içinde değildi ve alabildiğine mütevazı idi.

Mus'ab, Resulullah'ın cennet ikliminde iki ay kadar kaldıktan sonra tekrar Medine'nin yolunu tuttu. Medine'ye varıp tebliğ faaliyetlerine yeniden devam etmeye başladı. Kısa sürede Mus'ab'ın samimi ve ihlâslı çalışmaları meyve vermişti. Medine halkı akın akın Müslüman oluyordu.

Bir gün, Mekke'de baskıların artmasından dolayı Mekkeli Müslümanların Medine'ye hicret etme kararı Mus'ab'a ulaştı. Hemen işe koyularak halkı bu tarihî olaya hazırlamaya başladı.

Mekkeli Müslümanların Medine'ye hicretleri Efendimizin de teşrifleriyle son bulmuştu. Bir zamanların Yesrib'i olan Medine şehri, İki Cihanın Nuru ile nurlanmış, şereflenmiş Medine-i Münevvere olmuştu artık.

Mekkeli müşrikler, bu hadiseyi içlerine sindirememişlerdi. Kısa süre sonra Medine'ye yürüdüler. Müslümanlar onları Bedir'de karşıladılar. Müslümanlar, sayıları az olmalarına rağmen muhteşem bir zafer kazandılar. Ancak çok geçmeden Mekkeliler kalabalık bir orduyla daha derin bir nefretle Müslümanların üzerlerine ikinci defa geldiler.

Bu kez Allah Resulü'nün ordusu, müşrikleri Uhud Dağı'nın eteklerinde karşıladı. Efendimiz, sancağı taşıma görevini Mus'ab'a vermişti. Ordunun önündeki Mus'ab, sancağı gururla taşımaktaydı. Daha savaşın başlarında, karşısında gerilip duran ordunun içinde babasını görmüştü. Kalbinden bir ok yemiş gibi oldu. Mus'ab belki de o gün, hayatının en acı günlerinden birini yaşıyordu. "Annem de babamla beraber gelmiş olmalı." diye söylendi, dudakları titreyerek.

Savaş kızışmıştı. Mus'ab, sancağı taşımasına rağmen sanki bütün benliğini Peygamber Efendimizi korumak düşüncesi sarmıştı. Bir ara Mus'ab'ın olduğu tarafta hafif dağılma belirtileri görüldü. Çılgına dönmüştü. Sağa sola çılgınlar gibi koşarak, dağılan arkadaşlarını toparlamaya çalıştı. Müşriklerin asıl hedefinin Efendimizi öldürmek olduğu belli oluyordu. Mus'ab; bir elinde sancak, bir elinde kılıç, var gücüyle Allah Resulü'ne siper olmaya çalışıyordu. Bu arada Mus'ab, tedirgin bakışlarla sağa sola bakmadan da edemiyordu. Belli ki babasının karşısına çıkmasından endişe duymaktaydı. Eğer babası karşısına çıkarsa da onu alt etmekten başka tercihi olmayacaktı çünkü.

Müşrikler, Mus'ab'ı aşamadan Efendimiz Aleyhisselama ulaşamayacaklarını düşünüyor olmalıydılar ki en kuvvetli en donanımlı adamlarını Mus'ab'ın üzerine yolluyorlardı, ama Mus'ab Allah'ın izniyle hepsinin hakkından geliyordu.

Birden, Mus'ab'ın karşısına, bedenini zırhlar içine gizlemiş iri yarı bir müşrik çıktı. Sözlerinden, Mus'ab'ı Efendimize benzettiği anlaşılıyordu. Mus'ab, etrafındaki birkaç kişiyi birden kollarken, zırhlar içindeki bu müşrik O'nun sancağı tuttuğu eline şiddetli bir kılıç darbesi indirdi. Mus'ab'ın sağ kolu sancakla beraber yere düşmüştü. Yere düşen kolun ne önemi vardı ki... Sancak yere düşmüştü zira. Sancak demek İslam'ın şerefi demekti.

Mus'ab, atından indi. Sağ kolundan kan fışkırıyordu. Yere eğildi ve sancağı diğer eliyle havaya kaldırdı. Birden sol koluna da bir kılıç darbesi daha aldı. Bu kez sol kolu, elinde tuttuğu kılıcıyla beraber yere yuvarlandı. İki kolu da yerinde değildi artık. Sancağın yerden kaldırılması gerekiyordu. Şu anda en önemli şey oydu. Yoksa ne kolun, ne de başın bir önemi vardı onun için. Sol kolunun da yerinden koparılmasıyla sancak yerde kalacak diye telaşlanmıştı. Sancağın üzerine abandı. Sancağı dişleriyle kavrayarak var gücüyle havaya kaldırdı.

Ben de bu hayal seyahatimdeki en acılı anlardan birini yaşıyordum. Elimden bir şey gelememenin, hayal atmosferinden çıkıp bir şey yapamamanın çaresizliği içindeydim.

Birden zırh içindeki müşrikin yerden aldığı bir mızrağı Mus'ab'a doğrulttuğunu gördüm. İkimden bir şeyler kopup gitmişti. Üzerine atılmaya çalıştım, ama benim hava kadar bile bir hükmüm yoktu. Mızrağı kaldırdı ve Mus'ab'ın göğsüne sapladı. Mus'ab, zırhlar içindeki müşrikle göz göze geldi. Müşrikin yüzünde korkunç bir çirkinlik ve nefret vardı. Son olarak, kılıcını havaya kaldırdı ve Mus'ab'ın boynuna doğru savurdu.

**

Mus'ab yerde yatıyordu. Kolları bir yanda, başı bir yanda, gövdesi bir yandaydı. Yüzü gözü kanlar içinde toz toprağa belenmişti. Ben çaresizce ağlıyordum. Mekke'nin üzerine toz kondurmayan yakışıklı delikanlısının bu içler acısı hâli doğrusu içimi sızlatmış, yüreğimi yakmıştı.

Onu şehit eden müşrik, Allah Resulü'nü öldürdüğünü zannederek sevinç çılgınlıkları atıyordu. Ancak bir müddet sonra bu sevinci kursağında kaldı çünkü Âlemlerin Efendisi Hazreti Muhammed (Sallallahu aleyhi vesellem) yaşıyordu.

Ben ağlayarak olan bitenleri seyrederken birden gözlerime inanamadım. Mus'ab, sanki tekrar dirilmiş, yalınkılıç aslanlar gibi savaşıyordu. Hangi tarafa gitsem onunla karşılaşıyordum. Akşam olmak üzereydi. Gerçekten Mus'ab' mı diye hayalen yanına yaklaştım. Gerçekten de Mus'ab'tı. Ama bu nasıl olurdu?

Gözlerimi onun üzerinden alamıyordum. Bir müddet sonra Resulü Ekrem Efendimiz ona iyice yaklaştı. Mus'ab'a; "Ya Mus'ab!" diye seslendi. Mus'ab, Peygamber Efendimize döndü.

"Ben Mus'ab değilim Ya Resulallah!" dedi.

Belli ki bir melek Mus'ab'ın suretine girmiş, Onun yarım kalan savaşını sürdürüyordu.

**

Savaş bitmiş, ortalık durulmuştu. Âlemlerin Rahmet Peygamberi, ashabıyla beraber Uhud Meydanı'nı dolaşmaya başladılar. Mus'ab'ın başına geldiklerinde, başta Şefkat Peygamberi Efendimiz olmak üzere bütün sahabeler ağlamaya başlamışlardı.

Mus'ab, şehit olduğunda kırk yaşındaydı. Defnedilirken Rahmet Peygamberi mezarın başına geldi. Gözleri yaşlıydı ve dudaklarından Ahzâb suresinin şu nurdan kelimeleri söküldü:

“Müminlerden öyle yiğitler vardır ki Allah'a verdikleri sözü yerine getirip sadakatlerini ispat ettiler. Onlardan kimi, üzerine düşeni eda edip yiğitçe gitti. Onlar verdikleri sözde zerre miktar inhıraf yaşamadılar...”

Mus'ab şehit olduğunda üzerindeki elbisesi hırpalanmıştı. Üzerine kefen olarak saracak bir örtüsü bile yoktu. Başını örttükleri zaman ayakları, ayaklarını örttükleri zaman da başı açıkta kalıyordu. Sonra, vücudunun yarısını kefen beziyle yarısını da otlarla kapatıp öylece defnettiler.

Âlemlerin Şefkat ve Merhamet Peygamberi'nin gözlerinden yaşlar sicim gibi akmaktaydı. Ve Mus'ab'ın yarısı kefen beziyle yarısı otlarla kapatılmış hâline bakarak inci mercan sözlerini şöyle tamamladı:

— Seni Mekke'de ilk gördüğümde, üzerinde paha biçilmez ne kıymetli elbiseler vardı. Senden daha güzel giyinen yoktu Mekke'de. Şimdi ise sen, saçların dağılmış ve sadece eski bir hırkanın içinde, başın bile dışarıda, açıkta yatıyorsun.

Ruhun şad olsun ey Mus'ab!

ONU GÖRMEDEN NE YER NE İÇERİM

Zaman kopmuştu. Mekke sokakları, Peygamber Efendimize risalet görevinin verilmesinden sonra daha bir kısıpırtı hâldeydi. Allah Resulü, sabırla insanları hidayete çağırıyordu; fakat bin bir türlü çileye muhatap olacağı kesindi. Hayalen, etraftaki müşriklerin konuşmalarını duyuyordum ki bu konuşmalar hiç de hayra alamet değildi.

Kısa zamanda Resulü Kibriya Efendimize şiddetli bir tepki doğmuştu. Eziyetler de yavaş yavaş başlamıştı. O, eziyetleri de sabırla karşılıyor, hak ve doğru bildiği yoldan ilerliyordu.

Hep, Habib-i Ekrem'in nurlu ikliminde dolaşmaya başlamıştım. Allah Resulü, daima şükür hâlindeydi. Evinde, Kâbe'nin etrafında ve her müsait yerde Rabbine ibadetle meşguldü. Kendisi hakkında tuzak kuranların planlarını önemsemiyor, işine bakıyordu.

**

Kâinatın Efendisi, bir gün Kâbe'ye doğru yöneldi. Putların şiddetli savunucusu bir grup müşrik, Kâbe çevresine toplanmış İslamiyet hakkında konuşuyorlardı. Yetim, ümmi bir insan gelip asırlardır yaşadıkları düzenlerini altüst ediyordu. Onun, düzenlerini

bozduğundan, putlarına hakaret ettiğinden bahsediyor, artık harekete geçme zamanının geldiğini söylüyorlardı.

Durum tespiti yapan bazı azılı müşriklerin; kin ve nefretlerinden boyun damarları şişiyor, ağızları köpürüyor, yürekleri nefretle geriliyordu. Orada İki Cihan Serveri'nin vücudunun ortadan kaldırılmasına karar verdiler.

Efendimiz olanlardan habersiz, Kâbe'ye gelmiş huşu içinde namaz kılmaktaydı. İçime kor bir ateş düşmüştü. Müşriklerin aldığı kararı hemen Efendimize haber vermek istedim, ama başaramadım. Ben bir hayalden ibarettim. Çırpınıyor ve tarifi imkânsız acılar içinde kıvranıyordum. Müşrikler, birden Efendimizi gördüler. Bu görme, vahşi bir hayvan sürüsünün masum bir ceylanı görmesi gibiydi. Aldıkları kararı tatbik etmek için bundan daha müsait bir zaman olamazdı. Hayal değil de gökte bir bulut olsaydım şakır şakır ağlardım.

Ukbe bin Muayt adındaki bir müşrik, aniden Allah Resulü'nün üzerine atıldı ve mübarek boynunu sıkmaya başladı. Ne acıydı ki ben bir hayaldim ve bir şey yapamıyordum. Ne sağdan soldan yardım isteyişlerim duyuluyordu, ne de sağanak sağanak döktüğüm gözyaşlarım yere düşüyordu. Ben bir hayalden başka neydim ki!

Âlemlerin Efendisi, boğazını bir mengene gibi sıkarak müşrikin elleri arasında, zor nefes alıyordu. Hep birden üzerine çullanmışlardı. Tam bir vahşet tablosuydu. Ukbe, var gücüyle Şefkat ve Merhamet Peygamberi'nin boğazını sıkıyor, biraz sonra nefessiz kalıp öleceğini hesap ediyordu. Bu adamlar güya soylu, anlı-namlı adamlardı, ama bir vahşi gibi, Masum Nebinin üzerine çullanmışlardı. Tarifi imkânsız sıkıntılar içindeydim.

Merhameti Sonsuz Allah'ın yardımı yetişmişti. Hazreti Ebu Bekir (Radiyallahu anh.), İlahi kudretin sevkiyle oradan geçmekteydi. O Efendimizin (s.a.s.) en sadık dostuydu. Hemen olanları fark etti. Yüreği duracakmış gibi oldu, çünkü Hazreti Ebu Bekir gerçek bir peygamber sevdalıydı. Durumu fark eder etmez de yıldırım gibi azgınlığın arasına daldı. Attığı nâra, müşrikleri olduğu yerde durdurdu ve bakışlar kendine döndü; Ukbe'nin korkudan parmakları gevşedi.

— Bu ses de kimin? Bu işe karışan da kim? demeye başladı. Hazreti Ebu Bekir gür sesiyle haykırdı:

— Siz, Rabbim Allah dediği için mi öldüreceksiniz O'nu?

Bu söz hem Mekke'deki hem de bütün zamanlardaki müşriklerin yüzüne bir şamar gibi inecekti. Şimdi öfkeleri daha katmerliydi. Gözleri dönmüştü bir defa. Allah'ın Yüce Nebisi'ni bırakarak bu defa da O'nun aziz dostuna çullandılar. Utbe bin Rebia adlı insafsız, ayakkabısı ile Hazreti Ebu Bekir'in suratına, suratına vurarak yüzünü gözünü kan içinde bıraktı. Allah Resulü'nün sadık dostu linç edilmek üzereydi ki bazı dostları yetişerek kendisini zor kurtardılar.

Evine getirilen Hazreti Ebu Bekir, gün batımına kadar komadan çıkamadı. Dudakları kırıldığında başucunda bekleyenlere ilk sorduğu soru şu oldu:

— Resulullah nicedir, ne yapar? O'na hakaret etmişlerdi.

Annesi biraz da sitemle kendi hâline bakmasını söyledi. Canının bir şey isteyip istemediğini sordu başucundakiler.

— Vallahi Resulallah'ı gidip görmedikçe ne yer, ne içerim?

Bu söz yüreğimi dağladı; gerçekten O Sevgililer Sevgilisi olmadan yemenin içmenin ne anlamı olabilirdi ki? Hazreti Ebu Bekir'in neden bu kadar yüce bir insan olduğu bu sözlerinde gizliydi. Habibullah'ı bu kadar seven insan da böylesine yüce olurdu. Bu dönemdeki ilk iman edenler zor durumdaydılar, ama buna rağmen İslam'ın yayılması için canları pahasına gayret gösteriyorlardı. Onların durumları; bembeyaz bir kardelenin yalnız başına soğuklarla fırtınalarla mücadele ederek karlar üzerinden boy vermesi gibiydi. Onlar göklerdeki bir avuç yıldız gibiydiler. Bu yıldız kümecîği, Ay'ın nurunu kapayan kalın bulut tabakasını delmeye çalışıyordu.

SEVGİLİNİN YERİNE ÖLMEK

Hava en berrak hâlindeydi. Yine hayalen zaman koridorunda dolaşmaktaydım. Boşluktaymış gibiydim; ben boşluğun kendisiydim. Mekke'deydim, ortalık cahiliye kokuyordu. Gözlerim Güzeller Güzelini aramaktaydı. Aslında dünyada gördüğümüz şeyler, Yüce Âlem'de gördüğümüz gerçek varlıkların sönük birer hayalinden başka bir şey değildi. Bizim ruhumuz da Yüce Âlem'de İki Cihanın Serveri'ni gördüğünden, yeryüzünde sadece O'nun güzelliğini aramaktaydı.

Bundan dolayı benim görmek istediğim gerçek güzelliğin ta kendisinden başkası değildi. Ondan başka bir şeyi de hep silik ve sönük algılamaktaydım zaten.

Ortalık biraz karışık görünüyordu. Mekke'deki düşmanları, Allah Resulü'nü öldürmek için korkunç planlar hazırlıyorlardı. Nebiler Nebisi peygamberliğini ilan ettikten sonra sürekli zulmeden müşriklerin zulümleri son haddine gelmişti. Artık Mekke'de durulacak gibi değildi. Bunun üzerine, Mekke'den hicret etmeleri için Efendimize İlahi emir geldiği konuşuluyordu sahabe-i kiram arasında.

Hayal âlemindeki aramalarım sonucunda Efendimize ulaşmıştım. Yine gözlerim kamaştı. Yine tam yanına yaklaşamıyordum. Resulü Kibriya Efendimiz, en yakın dostu

Hazreti Ebu Bekir'e durumun önemini bildiriyordu. Hicret fikrini açtığında, sadık dostu hemen iki devesinden birisini Allah Resulü'ne vermeyi teklif etti. Efendimiz de bu teklifi devenin bedelini ödemek şartıyla kabul etti.

Bütün Müslümanlar kabile kabile gizlice; Mekke'yi, yani öz vatanlarını, sevdiklerini, bütün birikimlerini kısaca her şeylerini geride bırakarak şehri terk ettiler. Peygamber Efendimiz ve sadık dostu Hazreti Ebu Bekir, en sona kalmışlardı. Çünkü İlahi izin henüz çıkmamıştı.

O gece Mekkeli müşrikler akıllarınca Allah'ın Resulü'nü öldüreceklerdi. Bunun için de her kabileden bir genç seçtiler. Hepsi aynı anda saldırıp kılıçlarını Allah Resulü'ne vuracaklar böylece kimin öldürdüğü belli olmayacak ve kan davası olmayacaktı. Katil adayları, o gece Allah Resulü'nün evini kuşattılar. Arap adetlerine göre bir insanı evinde öldürmek korkaklıktı. Bunun için O'nun evinden çıkmasını bekliyorlardı.

Ben telaş içindeydim. Ne yapıp yapıp durumu Efendimize bildirmeliyim diye düşünüyordum. Oysaki O'nun sahibi, yardımcısı Allah idi. Benim gibi bir hayalin yardımına muhtaç değildi.

Çoktan, düşmanların niyetlerini öğrenen Efendimiz, kendi yatağına Hazreti Ali'yi yatırıp oradan uzaklaşmayı düşündü. Düşmanlar kendisini yatağında yatıyor zannedecekler, O da oradan uzaklaşacaktı.

Hazreti Ali, Allah Resulü'nün yatağına uzandı. Bu uzanış, Sevgilinin yerine musalla taşına uzanmak gibiydi. Allah'ın Sevgilisi'nin yerine ölmek, bir şerefti. Habibullah'ın hayatının yanında kendi hayatının ne önemi vardı ki... Hazreti Ali, Allah Resulü'ne böylesine tutkunduydu. Efendimiz Aleyhisselatu vesselam, düşmanların arasından çıkıp gitti. Bir mucize gerçekleşmişti. Düşmanların bakışları arasında orayı terk etmişti ancak hiç birisi Resulü Kibriya'yı görememişti. Oysa Allah'ın Resulü, onları apaçık görmüştü.

"Onlar kördürler görmezler..." ayeti gerçek anlamıyla ortaya çıkmıştı.

Efendimiz hiç tereddüt etmeden Hazreti Ebu Bekir'in evine gitti. Allah'a tevekkül ederek Medine'ye doğru yola koyuldular.

ÂLEM O'NA HAYRAN

Rehberi Ekber'i ellerinden kaçırdıklarını anlayan müşrikler, takip etmek için her tarafa adamlar gönderdiler. Onların böyle davranacağını bilen Allah Resulü yol arkadaşı Hazreti Ebu Bekir ile Sevr Dağı'nda bir mağaraya saklandı.

Düşmanların kendilerinden ümitlerini kesmeleri için mağarada üç gün beklediler. Bu arada Hazreti Ebu Bekir'in oğlu Abdullah, geceleri gizlice onlara yemek getiriyor, çobanı ise onun izini silmek için o yöne koyunlarını otlatmaya götürüyordu.

Mağarada sıkıntı ve tehlikeler içinde beklerlerken İki Cihanın Nuru Efendimiz yorgunluktan uyuyakalmıştı. Hazreti Ebu Bekir, Efendimizin mübarek başını topraktan kaldırarak dizine koydu. Ondan sonra da rahatsız olmasın düşüncesiyle hiç kımıldamadı. Mağaranın içinde yılan, çıyan, akrep delikleri vardı. Birden ayakucundaki deliklerin birinden, bir yılanbaşını uzatıverdi. Hazreti Ebu Bekir, Resulü Kibriya Efendimize yılan bir zarar verir düşüncesiyle endişeye kapıldı. Hiç tereddüt bile etmeden, çıplak ayağıyla hemen yılanın deliğini kapatıverdi.

Kim bilir belki de yılan böyle bir fırsatı kaçırmak istememişti. O iki Cihanın Nuru mağaraya gelir de Onu görmemek olur muydu? O'nun nuruna bütün varlık şahitti. Bundan olacak ki yılan hiddete gelmiş, O, Kâinatın Nurunu görmesini engelleyen Hazreti Ebu Bekir'in ayağını ısırıvermişti. Hazreti Ebu Bekir'in canı fena hâlde yanmıştı. Allah Resulü rahatsız olmasın düşüncesiyle yerinden kımıldamadı. Dışını sıkıp acısını içine gömmeye çalıştı; fakat acının verdiği hararet, gözyaşlarının akmasına engel olamadı. Gözlerinden süzülen yaşlar Efendimizin mübarek yanaklarına damlayıverdi. Bunun üzerine Cihanın Nuru, aniden uyandı. Hazreti Ebu Bekir'in ağladığını görünce, neden ağladığını sordu. Hazreti Ebu Bekir durumu izah edince, Efendimiz Aleyhisselam onun ayağını eline aldı ve tükürüğüyle sıvazladı. Hazreti Ebu Bekir mucizevî bir şekilde bir anda iyileşmişti.

Allah Resulü'nün düşmanları onları ellerinden kaçırmamak için her tarafı arıyorlar, bakmadık mağara veya bir taş kovuğu bırakmıyorlardı. Ayrıca onları bulana yüz deve ödül vaat ettiler.

Düşmanlardan bir kısmı, mağaranın önüne kadar gelmişlerdi. İçlerinden bazıları mağaranın ağzına kadar sokulmuşlardı. Öyle ki biraz daha dikkatlice baksalar içerdekileri görebileceklerdi. Dışarıdaki bütün konuşmaları duyuyorlardı.

Allah Resulü'nün zarar görmesinden endişe duyan Hazreti Ebu Bekir bir an heyecanlandı. "Bizi görecekler Ya Resulallah." dedi.

Resulü Kibriya Efendimiz, gayet sakin ve güven veren bir ses tonuyla: "Mahzun olma, endişe etme, Allah bizimle beraberdir." dedi.

Düşman adım adım takip ediyor ve O'nu ateşten bir çember hâlinde sarıyor, davası uğruna her an ölümün yakınında geziyor, hep tevekkül ediyor, bütün olumsuzluklar Onun ruhunda zerre kadar ümitsizlik ve korku meydana getiremiyordu.

Gerçekten de Allah onlarla beraberdi. Âlem O'na hayrandı. Bugün sevgilerini gösterme sırası güvercin ve örümcekteydi. Bir mucize gerçekleşmiş, mağaranın ağzına örümcekler ağ germiş, bir güvercin yuva yapıp kuluçkadaymış gibi hiç kıpırdamadan oturuyordu.

Düşmanlardan birisi: "Ben şu mağaranın içine girip bir bakacağım." dedi. Diğer birisi ona çıkıştı: "Sen aklını mı yitirdin? Baksana orada Muhammed doğmadan önce örümcekler ağ germiş, kuşlar yuva tutmuş. Hem buralar, yılan, akrep doludur."

Düşmanlar mağaranın önünde dönüp dolaşıyorlar, hemen önlerindeki insanları görmüyorlardı. Âdeta, ölümle aralarında bir örümcek ağı kadar mesafe vardı.

Gerçekten de onlar; "Kalpleri var anlamaz, gözleri var görmez, kulakları var işitmezler..."den olmuşlardı.

Onlardan ümitlerini kesen düşmanlar dönüp gittiler. Bunun üzerine; üçüncüleri Allah olan bu iki can yoldaşı derin bir nefes aldılar. Yılanları, akrepleri, örümcekleri ve kuşları onlara birer dost eyleyen Yüce Kudret onları yalnız bırakmamıştı.

Hazreti Ebu Bekir'in oğlu Abdullah, onlara develerini getirdi. Medine'ye doğru, kutlu yolculuğa koyuldular.

**

Kendi zaman boyutumda yaşadığım dönemde, mucizelere inanmamak birçok insanın hak yoldan kayma noktası olmuştu. Ama Ebu Cehil gibiler, mucizelere bizzat şahit olduğu hâlde inanmıyordu. Ben hayalen de olsa Resulü Kibriya Efendimizin mucizelerine bizzat şahitlik ederek imanımı tazeliyordum. Mucizeler metafizik olaylardı. Onlara tam olarak inanmamak bir yerde kişinin inancının yara alması demekti. Mucizeler, aslında Allah'ın nelere kadir olduğunun da bir göstergesiydi.

Mucizelere inanan insan, varlığın metafizik boyutunun farkına varır. Varlığın metafizik boyutunu idrak eden insan, dua iklimini keşfeder. Dua eden insan insanlığının farkına varıp acizliğini anlar.

Dua etmeye başlamıştım. Hayalimin dua ikliminde yolculuğa devam ettim.

SEVGİLİYİ BEKLEYİŞ

Âlemlerin Rahmet Elçisine kucak açan insanların diyarına kanatlanmıştım. Herkese nasip olmayan bir dönemin yaşantısına şahit olma bahtıyarlığını yakalamak için uçuyordum âdetâ.

Bu mübarek diyarın bir zamanlar ne kutlu insanları sinesinde barındırdığını ve onlara şahit olacağımı düşünüyorum, dualar ediyordum. Kâinat'ın her bir zerresinin Medine'nin bu dönemine kilitletiğini biliyordum. Bundan dolayı kendimi bütün dönemlerden, bütün mekânlardan soyutladım. Böyle bir döneme hayalen de olsa şahitlik etmek bir bahtıyarlıktı.

Önden gidenler şevk içinde gidiyorlardı Medine'ye. Sanki ölümsüzlük iksirine gider gibi gidiyorlardı. Hicret sevabının ne demek olduğunu çok iyi biliyorlardı zira.

Müslümanların Mekke'den ayrılışları bazılarının kalbini yumuşatmıştı. Onlar da bu kervana katılmak için sonradan da olsa yollara koyulmuşlardı.

Ben, bir Mekke tarafına bir Medine tarafına hayalen mekik dokurken çok gerilerde hicrete soyunmuş birini gördüm. Yalnız başına düşmüştü yollara. Bu, Cündüp b. Damre isminde bir yiğit sahabeydi. Kalbi bir anda yumuşamış ve düşmanken dost oluvermişti. "Ben de artık Medine'ye gitmeliyim." demiş ve bir kama gibi küfrü yararak yola koyulmuştu. Hicret sevabı düşüncesiyle var gücüyle kabilelere yetişmeye çalışıyordu. Medine'den gelen esintiler yüzüne çarparken, bir hastalık kendisini kısıvrak yakaladı. Güçten düşmüş yavaşlamıştı. Daha ileriye gidemedi. Sonra yolda kalacağını anlayınca, derin bir üzüntü içinde iki elini birden kaldırdı:

— Ey Rabbim! Bunlardan birini kendi elin, diğerini de Efendimizin eli kabul eyle. Ben bu iki elimi yan yana getiriyor ve Senin Resulün, Sana ne üzere biat etmişse ben de Sana aynısıyla biat ediyorum, dedi ve toprağa yüz sürdü.

Cündüp, ruhunu teslim etmiş, Medine'ye ulaşamamış, yolda kalmıştı.

Daha nice yiğitlerin nice gariplerin çile içinde, ama şevkle Medine'ye gittiklerini görünce kendimi talihsizlerden hissettim.

Yolda, Efendimiz aleyhisselam bunca belde arasından Medine'yi hicret yurdu olarak seçmesinin hikmetini düşündüm. Medine'nin her iki yanındaki belli bir alanı harem bölgesi sayarak buralarda ağaç kesimini yasaklamasını düşündüm. Orada Kur'an ve sünnete karşı duranlarla mücadele edişini düşündüm. Orada müminlerin yeniden nasıl derlenip toparlandığını, nasıl dünyaya meydan okuyacak hâle geldiğini düşündüm. Bu toprakların bereketlenmesi için dua edişini düşündüm. Kendi zamanımdan baktığımda bunun nasıl da gerçek olduğunu gördüm. Medine'yi müminlere sevdirmesi için Allah'a duada bulunuşunu düşündüm. Benim sevgim de bundan dolayıydı zaten. Sonra, günümüzde bu beldeye milyonlarca Müslüman'ın akın akın geldiğini düşündüm.

En çok da Resulü Kibriya Efendimizin Medine'nin temiz topraklarının kötü insanları dışarı atacağını, söylemesini düşündüm. Bir an, hayalen de olsa Medine, acaba beni kabul edecek mi, diye tereddüt etmeye başladım; çünkü ahir zaman insanı olan ben, acaba ne kadar temizdim!

Allah'ın Sevgili Resulü'nün, etrafına kendi elleriyle hendekler kazdığı bu beldeye gidiyor olmak ne büyük bir şerefti benim için. Kâinatın Efendisi'nin üzerine bastığı zaman sevincinden titreyen Uhud Dağı'na doya doya bakmak istiyordum. O, Sevgililer Sevgilisi Efendimizin tam on yıl namaz kıldıracağı Mescid-i Nebvi'ye girip cisimsiz namaz kılmak istiyordum. Hatta bir an önce yetişip mescidin inşasında birkaç kerpiç de ben taşımak istiyordum. Bilâl'den gürül gürül ezan dinlemek, Eyyub El Ensarî'nin evinin etrafında dolaşmak istiyordum. Oraya varınca vaktimi en iyi şekilde değerlendirmeyi düşünüyordum.

Tam tepeyi aşip şehri gördüğümde bir kabile şehre girmek üzereydi. Onlar açısından, ne de zor bir yolculuk olmuştu. Hicretin sevabının neden bu kadar fazla olduğunu bu çileli yolculuğa hayalen de olsa şahit olduktan sonra anladım. Rabbimiz de müjdelemişti bu hicret erlerini. *"Kim evinden Allah'a ve Resulüne hicret niyetiyle çıkar da yolda ecel gelip kendini yakalarsa o da mükâfatı hak etmiştir ve onu ödüllendirme Allah'a aittir. Allah Gafurdur, Rahimdir... (Nisa, 4/100)*

Bu kutlu müjdeyi hatırlayınca, kendi asırımda dünyanın dört bir tarafına eğitim seferberliği için hicret eden ışıık erlerini düşündüm; onlar adına mutlu oldum.

**

Allah Resulü ve sadık dostu Medine şehrine varmadan hayalimin kanatları beni Medine şehrine çoktan ulaştırmıştı. Medinelilerin o muhteşem sevinçlerine şahit olmak istiyordum. Kimi Medineliler evlerinin damlarına, hurma ağaçlarına çıkmış, ufukta belirecek Kâinatın Efendisi'nin yolunu gözlüyorlardı. Mesafeler dalga dalgaydı. Her dalga, Sevgiliyi bekleyişin heyecanını artırıyordu yüreklerde. Birden bir Medineli heyecanla haykırdı:

— Hey, Müslümanlar, beklediğimiz geliyor.

Bir anda bir koşuşmadır başladı. Allah Resulü, dostu Hazreti Ebu Bekir ile beraber beyazlar içinde deve sırtında geliyorlardı.

Efendimiz Medine'ye vardığında, bütün şehir halkı ellerinde deflerle "Ay doğru üzerimize, veda tepelerinden..." diye gözyaşları içinde Âlemlerin Efendisi'ni karşıyorlardı. Muhteşem bir manzaraydı.

Yeşillikler içindeki Medine ne güzeldi, Ensar ne güzeldi; çünkü üzerlerine ikinci bir güneş doğmuştu. Her şey O'nun güzelliğiyle daha bir güzelleşmişti.

Kalabalığın arasındaydım. Sanki gül bahçesinde dolaşıyor, rengârenk gülleri kokluyor gibiydim. Peygamber âşığı Ensarın yanık namelerini dinlerken içime nurdan bir duygu sağanağı yürümüştü.

"Ruhum sana, varlık Sana hayrandır Efendim
Bir ben değil, âlem sana hayrandır Efendim!
(Ali Ulvi Kurucu)

Kâinatın Efendisi devesinin üstünde ilerlerken herkes;

— Ya Resulallah, lütfen bize buyurun, diye yalvarıyordu, Efendimiz:
— Devemin yularını bırakınız. Nereye çökerse oraya misafir olacağım. İnsan bineğinin yanında olmalı, dedi

Resulü Kibriya Efendimiz kasideler okuyup tef çalarak kendisini karşılayanlara tebessümle mukabele ediyordu. Etrafındakilere sordu:

— Beni seviyor musunuz?
— Evet!

Bir ağızdan verilen cevap dört bir yanı çınlatıyordu.

— Ben de sizi seviyorum.

O bir sevgi Peygamberiydi. "Ben de sizi seviyorum." diyerek gönüller alıyor, yüreklere çiçekler serpiyordu.

Âlemlerin Efendisini karşılayanlar arasında gözleri görmeyen Hazreti Habibe de vardı.

Bu hanım, Ebu Süfyan'ın kölesi iken İslamiyet'le şereflenmiş, ne var ki durumdan haberdar olan İslam düşmanları, Onu hak yoldan caydırmak için dayanılmaz işkenceler yapmışlardı. Fakat Habibe, radiyallahü anh, bu baskılara kahramanca dayanmıştı. Bir kadındaki bu akıl almaz iman gücü, müşrikleri çileden çıkarmış ve sonunda o alçaklığı da işlemişler, mübarek kadının gözlerine kızgın mil çekerek kör etmişlerdi. Habibe'nin heyecanına şahit olan etrafındakiler sordular:

— Gözlerin görmüyor, sen niçin geldin?
— Görmesem de O'nun kokusunu alırım.

İşte bu sevgi, sevginin muhteşem bir örneğiydi...

Sevgili Peygamberimiz vefalılar vefalıydı. Habibe'nin olduğu topluluğa doğru ilerlerken sadık Mümineyi uzaktan fark etti ve seslendi:

— Sende mi buradasın Habibe?

Mübarek kadın olduğu yerde sendeledi. Ellerini göğsüne bastırdı. Bu heyecanlı karşılaşma görülmeye değerdı. İşte o an bir mucize gerçekleşti.

Hazreti Habibe'nin gözleri görmeye başlamıştı. Sevginin gözleri görür olmuştu.

ANAM BABAM SANA FEDA OLSUN

Gönül kuşumun yönü Medine istikametiıdi. Güneşin hüznünlü batışa yöneldiğı bir vakitte Medine'ye vardım. Medine'de hareketlilik vardı. Belli ki bir sefere hazırlanııorlardı. Hayalimin beni getirdiğı zamanı algılamaya çalışııyordum. Medine'yi bir baştan bir başa dolaştım. İnsanların konuşmalarından yakında Uhud Savaşı'nın olacağını öğrendim. Aslında bu zamanı görmek istemiyordum. İçimin fazlasıyla yanacağını düşünüyordum.

Herkes savaşa katılmak için gayret gösteriyordu. Tez zamanda Allah Resulü'nün yanına ulaştım. Bir kaç mümine kadın da savaşa katılıp mücahitlerin sökülen kılıç kınlarını dikip, muhariplere su dağıtmak için Allah Resulü'nden izin istiyorlardı.

Efendimiz Aleyhisselam onlardan birisine dedi ki:

— Kadınlara cihad farz kılınmamıştır.

Mübarek kadınlar; “Ya Resulallah! Biz, mücahitlere su dağıtır, gözü ağrıyanların gözlerini tedavi eder, yaralarına bakarız.” diye isteklerinde ısrar ettiler.

Allah Resulü kadınların bu candan isteğini kırmadı. Zaten O, kendisinden ne istenilirse geriye çevirmiyordu. Hele böylesine iman dolu, tevekkül sahibi kişileri asla geri çevirmezdi.

Savaş sonrası, yaralılar geliyor kadınlar onlara yardımcı oluyordu. Sümeıra binti Kays'ın babası, kocası ve oğlu Uhud Savaşı'na katılmışlardı. Cepheden dönenlere babası, kocası ve oğlunu sordu. “Üçü de şehit oldu.”dediler.

Bu mübarek kadın, ne sendeledi, ne yere yıkıldı, ne de acı çığlıklar kopardı. Sümeıra annemiz, o an herkesi hayran bırakan bir teslimiyet içinde etrafındakilere şunu sordu:

— Resulullah nasıl?

— Hamt olsun iyi, dediler.

Her ne kadar vakur görünse de o bir anneydi, o bir eşı ve o bir babanın evladııdı. Bundan dolayı da yüreğı yanıyordu. Allah Resulü'nün sağ olduğu ve iyi olduğu haberini duyar duymaz, yanık yüreğı ferahladı. Yüzüne bir mutluluk belirtisi yürüdü.

Sümeýra Hatun, bir zaman sonra İki Cihan Serveri ile karşılaştı. Efendimiz atın üzerindeydi. Eteğinden tutundu:

—Ya Resulallah! Anam babam sana feda olsun. Yeter ki sen sağ ol. Sen sağ olduktan sonra bütün felaketlere katlanırsın.

Sümeýra Hatun'daki bu yüreklilik ve Peygamber sevgisi beni fazlasıyla duygulandırmıştı.

Hayalim hep beni böyle Peygamber sevdalılarıyla karşılaştırıyordu. Yanına varıp ellerini öpmek istedim; ne var ki ben bir hayaldim.

O AĞLADI, DALLAR YEŞERDİ

Arap Yarımadası'nda merhamet boy vermişti artık. Güneşin başı ufka çevrilmiş harareti azalmıştı. Medine'deki her bir insanın yüreğindeki merhamet yeşermiş, başka insanları kardeş edinmişlerdi. Âlemlerin Rahmet Peygamberi dostlarıyla beraber sohbet ediyordu. Sözlerin öncesini duyamamıştım. Ama sonradan anladığım kadarıyla eski cahiliye günlerinden bahsediliyordu.

Bir sahabi, Habib-i Ekrem'in huzuruna gelerek cahiliye dönemine ait bir canavarlığı anlatmaya başladı.

— Ya Resulallah! Biz cahiliye devrinde kız çocuklarımızı diri diri gömerdik. Benim de bir kız çocuğum vardı. Bunu bir türlü hazmedememişim. Bir gün annesine; 'bunu giydir, dayısına götüreceğim' dedim.

Sahabi bu olayı anlatmaya başladığında Rahmet Peygamberi'nin gözlerine yaşlar yürümüştü bile; zira bu olayın sonucunu tahmin edebiliyordu. Ben bir an kız çocuğunun annesinin durumunu düşündüm. Adamın karısına söylediği "Çocuğu giydir dayısına götüreceğim." sözünün ne anlama geldiğini çok iyi bilen kadın; ciğerparesinin biraz sonra bir çukura atılacağını ve orada çırpına çırpına can vereceğini düşününce acaba yüreği nasıl da yanmıştı? Ne var ki, kadının böyle bir canavarlığın önüne geçme gibi bir hak ve salahiyeti yoktu. Yapabileceği tek şey, için için ağlayıp gözyaşı dökmekti.

Sahabi de ağlıyordu. Anlatmaya devam etti:

— Hanımım dediğimi yaptı. Çocuğum hakikaten dayısına gideceğini zannediyor, sevincinden yerinde duramıyor, neşe içinde koşuyordu. Elinden tutup daha önce kazdığım bir kuyunun yanına getirdim. Ona kuyuya bakmasını söyledim. O, tam kuyuya bakayım derken, sırtına bir tekme vurdum ve onu kuyuya ittim. Fakat her nasılsa, çocuğum toprak yığınının kapaklanmış kuyuya düşmemişti. Bu arada benim üzerim de toz toprak olmuştu. Çocuğum, olanların bir oyun olduğunu zannetmiş olacak ki bir yandan doğrulmaya çalışıyor, diğer taraftan da, “Babacığım üzerin tozlandı.” diyerek elbisemi silmeye çalışıyordu. Buna rağmen, bir tekme daha vurdum ve onu çukura yuvarlayıp diri diri toprağa gömdüm.

Adam olayın sonunu anlattıktan sonra; “Diri diri gömülen kız çocuğuna, hangi suçtan ötürü öldürüldüğü sorulduğu zaman...” (Tekvir, 81/8–9) ayetini hatırladı ve dizlerinin bağı çözüldü. İki büklüm oldu. Gecikmiş gözyaşlarını sicim gibi dökmeye başlamıştı.

Anlatılan bu dramatik olay karşısında, Rahmet Peygamberi Efendimiz Aleyhisselam ve yanındakiler hıçkıra hıçkıra ağlıyorlardı. Efendimizin ağlaması feryat şeklinde değildi. Ağlarken çıkardığı ses, ateş üzerindeki çömleğin kaynamasından doğan seda gibiydi.

Dal, ağlayan buluttan yeşerir, tazelenir. Mum, ağlamakla daha aydın bir hâle gelir. Şefkat Peygamberi ağladığı için yeryüzü yeşillendi. O, ağladığı için Medine yeşil oldu ve her taraf aydınlandı. Dünya aydınlandı, kâinat aydınlandı. Çünkü kul ağladı mı rahmet denizi kabarmaya, dalgalanmaya başlamış.

Orada oturanlardan birisi:

— Be adam Resulullah'ı, hüzün içinde bıraktın! dedi.

Rahmet Peygamberi, itiraz edenin itirazını önemsemedi, adama: “Bir daha anlat.” dedi. Adam, hadiseyi bir kere daha anlattı. Efendimiz Aleyhisselatü Vessallamın gözlerinden süzülen yaşlar, mübarek sakalından aşağıya sicim gibi akıyordu. O yaşlar ne mübarek yaşlardı.

Allah Resulü, hadiseyi tekrar ettirmekle sanki şunu anlatmak istiyordu: “İşte siz İslam’dan evvel böyleydiniz. Tekrar tekrar anlattırdım ki, İslam’ın size kazandırdığı insanlığı bir kere daha hatırlamış olasınız!”

Şimdi, bir kız çocuğunun Âlemlerin Rahmet Peygamberini sevmemesi ne mümkün?

Bütün bunları anlatan adam da gözyaşları içinde iki büklümdü. Cahiliye döneminde Müslüman olmadan önce işlediği günahın derin üzüntüsü içindeydi. Belki orada bulunanların bir kısmı da evvelden bu günahı işlemişlerdi. Derin hüzünler hissederek hep birlikte ağladılar. Bu olayı dinledikten sonra da iman nuruyla şereflenmiş olmaktan dolayı mutlu oldular, şükrettiler.

Ben de kendi zamanımın babaları için ağlıyordum; zira benim zamanımın insanların bazıları da kızlarını belki de hiç farkında olmadan kendi elleriyle ateşten kuyulara atıyorlardı.

AŞK UĞRUNA CANDAN GEÇMEK

Hayalim beni, bir anda başka bir zamana başka bir mekâna savurmuştu. Her şey farklılaşmıştı. Bir anda Efendimiz Aleyhisselatü vesselamın ikliminden başka bir iklime geçmiştim. İslam beldesi olmayan farklı bir yerdeydim.

Mecusi (ateşe tapan) bir ailenin çocuğu, sıkıntı içinde mahallenin ateş ocağına odun atıyordu. Ateşe tapanların inanışına göre bu ateşin hiç sönmemesi gerekiyordu. Çocuğun tavırlarından yaptığı işten hoşnut olmadığı anlaşılıyordu. İsteksiz ve bıkkın bir tavrı vardı.

Tarihî bilgilerimi yokladığımda, bu çocuğun kim olduğunu ve nerede olduğunu anlamıştım. Bu çocuk Selman-ı Farisî idi. Babası koyu bir ateşperestti. Mahallenin ateş tapınağına odun taşıma görevi babası tarafından ona verilmişti. Çocuğun odunları ateşe atarken söylenmesinden, ateşperestlik dininin gereklerini kabullenmediğini anlamıştım. Belli ki ateş tapınağına odunları aile zoruyla taşıyordu.

Bu çocuğun oturuşundan kalkışından, çalışmasından ve diğer davranışlarından son derece zeki bir çocuk olduğu anlaşılıyordu. Bir gün, şehrin dışına doğru çıktı. Nereye, neden gittiğini anlayamamıştım; çünkü kararsız bir tavrı vardı. Sanki neden şehrin dışına çıktığını kendisi de bilmiyormuş gibiydi.

Yol kenarında bir kiliseye rastladı. Hayran hayran kiliseyi incelemeye başladı. Birden kiliseye doğru yöneldi ve içeriye girdi. Belli ki günlerden pazardı, çünkü kilise kalabalıktı ve ayin yapılıyordu. Çocuğun yüzünde şaşkınlık ifadesi vardı. Kilisedeki bu ayinden etkilendiği her hâlden belli oluyordu. Onların yaptıkları ibadetin ateşe tapmaktan daha mantıklı olduğunu düşünüyordu belki de. Sonra ayinin bitmesiyle kalabalıkla beraber kendisi de evinin yolunu tuttu.

Daha sonraları fırsatını buldukça ailesinden habersiz kiliseye gitmeye başladı. Bir gün, içindekileri kilisenin papazına açtı. Dinlerinden etkilendiğini, onlar gibi inanmak istediğini anlattı; fakat ailesinin ateşperest olduğunu bundan haberleri olursa kendisini cezalandıracaklarını belirtti. Papaz kendisini koruyacaklarını belirtti ve çocuk Mecusiliği bıraktı.

Bir gün ailesi çocuğun durumunu anladılar. Çocuk baskılardan kurtulmak için, bir gün gizlice evden kaçıp Şam'ın yoluna koyuldu. Orada bir rahibin korumasında bir kiliseye kapandı. Uzun zaman o kilisede kaldı. Artık olgun bir delikanlı olmuştu. Ateşperestlik onun ruhunu doyurmamış o da bu doygunluğu Hristiyanlıkta aramıştı. Onu himaye eden rahip yaşlanmış, ölümünü beklemekteydi. Rahipten, kendisine başka bir rahip tavsiye etmesini istedi. O da, bilip itimat ettiği bir başka rahibi tavsiye etti. Rahibin ölümüyle birlikte bir başka şehirde bir başka kilisede kalmaya başladı.

Böylece pek çok kimsenin yanında kaldı. Bazı rahiplerin yaşantısı, bu dine olan inancını da zedelemişti. Hristiyanlık da zamanla bozulmuştu. Selman'ın ruhu daha üstün nitelikte bir dini arar gibiydi. Ateşperestlikten sonra Hristiyanlık da tam olarak onun

ruhunu doyurmamıştı. En son yanında kaldığı rahibi çok sevmişti; o ise yaşlıydı ve ölmek üzereydi. Ondan da kendisine, başka bir rahibi tavsiye etmesini istedi. Bu rahip ferasetli ve âlim bir insandı ve ona şu tavsiyede bulundu:

“Evladım, şu anda sana tavsiye edebileceğim hiç kimse kalmadı. Ancak son gelecek Nebinin zamanı iyice yaklaştı. O, İbrahim’in Hanif dini üzere gelecek, İbrahim’in hicret ettiği yerden zuhur edecek; ancak hurmalıkları ve yeşilliği olan bir yere hicret edip orada yerleşecek. Onun peygamber olduğuna dair açık deliller vardır. Gidebilersen oraya git. O, sadaka yemez; hediye kabul eder ve iki omuzu arasında nübüvvetine delil bir hatem (mühür) vardır.”

Selman, rahibin ölümüyle beraber kiliseden ayrıldı. Ticaret yapmaya para kazanmaya başlamıştı. Mal-mülk ve para sahibi oldu, ama içindeki boşluğu bir türlü dolduramadı. Sanki onu uzaklardan çağıran bir ses vardı. Sürekli, ölen rahibin tarif ettiği Peygamberi düşünüyor, O’na kavuşmak istiyordu.

Bir gün bir rüya görmüş olacak ki sabah erkenden kalktı, çarşının yolunu tuttu. Bütün malını mülkünü satılığa çıkardı. Bir kervan, Arabistan içlerine doğru sefer etmek üzereydi. Elindeki paraları kervancı başına vererek kendisini gidecekleri yere götürmesini istedi. Kervanla beraber yola koyuldu; ancak kervancılar zalim insanlardı. Bir müddet yol aldıktan sonra, onu köle olarak bir Yahudi’ye sattılar.

Selman, kendisini çabuk toparladı. Sevgilinin yolunda çekilecek her eziyeti bir nimet olarak kabul ediyordu. Bulunduğu beldede hurma bahçeleri vardı. Burasının, rahibin haber verdiği Müjdecî’nin yaşayacağı beldeye benzemesi, onun tek tesellisiydi. Efendisinin de farklı bir dini vardı, ama onun hoyrat ve çirkin davranışlarını görünce dinini araştırma gereği bile duymadı. Zaten, efendisinin de dinini Selman’a anlatma gibi bir derdi yoktu. Efendisini bir türlü sevememişti. O da Selman’ı gözden çıkarmıştı.

Bir gün, Medine’de yaşayan bir Yahudi gelip Selman’ı bu adamdan satın aldı ve Medine’ye götürdü. Yanında kölelik yaptığı adamın, geniş hurmalıkları vardı. Selman, akşama kadar hurma bahçelerinde çalışıyordu. Burası rahibin ona tarif ettiği yerin aynısıydı, ama henüz yeni gelecek Peygamberden hiçbir haber alamamıştı. Hür bir adamken her şeyini kaybedip bir köle durumuna düşmüştü ama bundan şikâyetçi değildi, çünkü rahibin kendisine müjdelediği kişiye yaklaşmış olduğunu hissediyordu.

**

Güneşin sıcaklığı yerin bağırını yakmaktaydı. Selman, ağaca çıkmış hurma topluyordu. Efendisi de ağacın altında oturuyordu. Biraz sonra efendisinin akrabalarından biri çıkageldi. Öfkeli bir hâlde:

– Allah kahretsin, bütün millet Kuba’ya gidiyor. Mekke’den gelen bir adam peygamberliğini ilan etmiş ve onlar da O’nun peygamber olduğunu zannediyorlar!

Selman, söylenenleri duymuştu. Selman’ın o anki heyecanına şahit olmak için bütün dikkatimle onu izliyordum. Heyecandan titremeye başladı. Nerede ise ağaçtan sahibinin üzerine düşecekti. Hızla ağaçtan indi ve adama:

“Ne diyorsun, ne diyorsun, bu nasıl bir haber?” demeye başladı.

Sahibi, onun bu heyecanını görünce elinin tersiyle şiddetli bir tokat atarak:

- Sana ne bu işten? Sen işine bak, dedi.
- Hiç... Sadece ne olduğunu öğrenmek istemiştım, dedi

Tekrar ağaca çıktı. Heyecandan içi içine sığmıyordu. Akşam olunca neyi varsa topladı, bir yolunu bulup gizlice Kuba denen yere gitti. İki Cihan Serveri'nin bulunduğu yeri öğrendi. Tam içeri girmek üzereydi ki birden bütün bedeninin yine titrediğini gördüm. Kâinatın Sultanına yaklaşmış olmanın heyecanı içindeydi. Onunla beraber ben de heyecandan titremeye başladım. Allah'ın Sevgilisine yaklaşmanın, hayali dahi insanın içini titretiyordu. Selman'ı dikkatle takip ediyordum.

**

Selman, artık sabrın olgunlaştırdığı bir insandı. Heyecanla içeriye girdi. Allah Resulü, ashabıyla beraber oturuyordu. Güzelliği Ay ışığı gibi parlıyordu. Bir yandan Âlemlerin Nuru'nun muhteşem güzelliğini seyrediyor, bir yandan Selman'ın tavırlarını süzüyordum. Selman-ı Farisî; "Bu rahibin bahsettiği Peygamber olsa gerek." diye mırıldanmasına rağmen, yüzündeki ifadeden ve tavırlarından bu düşüncesinden daha tam emin olmadığı da anlaşılıyordu. Rahibin söylediği işaretleri anlamak için Efendimiz (s.a.s.) yanına vardı.

— Siz fakir insanlarsınız, ben de sadaka verecek yer arıyordum. Şunları size sadaka olarak getirdim, buyurun yiyin, dedi.

Zira rahip ona; "O kişi sadaka kabul etmez, yanındakilere dağıtır." demişti. Resulü Kibriya Efendimiz yanındakilere, 'siz yiyin' dedi. Kendisi hiç dokunmadı. Selman'ın yüzünde hafif bir tebessüm belirdi. "İşte rahibin dediği birinci işaret." diye mırıldandı. Şimdi düşüncesinden biraz daha emindi. İçine bir ferahlık yürüdüğü, yüzüne yansıyan sevinç ifadesinden belli oluyordu. Zaten gördüğü simanın sahibinde, yalan olması mümkün gözüküyordu.

Selman, ertesi gün yine bir fırsatını bulup Allah Resulü'nün yanına gitti. Kâinatın Efendisi'ne ulaşmak bu kadar kolaydı işte. Çünkü sıradan bir insan gibi yaşıyordu. Selman aradığını bulmuştu ve hiçbir şeyi gözü görmüyordu. Sahibinin korkusunu silmişti içinden. Aşk uğruna tenden de candan da geçmişti. Yanında yine bir miktar hurma getirmişti. Getirdiği hurmaları, Sevgililer Sevgilisi Efendimize sundu:

— Bu sadaka değil, hediyedir, buyurun yiyin, dedi.

Zira rahibin işaretine göre gelecek olan Resul, verilen hediye kabul edip çevresindekilerle paylaşacaktı. Allah Resulü de öyle yaptı, verilen hediye kabul etti ve etrafındaki arkadaşlarını buyur edip kendisi de verilen hediyyeden yedi.

İkinci işaret de tamamı. Onun Allah'ın Resulü olduğu konusunda Selman'ın herhangi bir şüphesi kalmamıştı. Yine de bütün delilleri görüp imanını daha da sağlamlaştırmak istiyordu.

Bir gün, sahabeden biri vefat etmişti. Allah Resulü de cenazede bulunmuş ve Medine Mezarlığı'na gelmişti. Selman, artık adım adım İki Cihan Serveri'nin peşindeydi,

mezarlıkta yakınına kadar sokuldu. Efendimiz, mezarın içine inmiş defin işiyle meşguldü. Ardından dolandı ve sırtındaki nübüvvet mührünü görmeye çalıştı. Âlemlerin Efendisi, Selman'ın niyetini sezmiş olacak ki nübüvvet mührünü daha kolay görmesini sağlamak için, sırtının açılmasına izin vermişti. Üçüncü işaret olan nübüvvet mührünü görür görmez Selman kendini mezarın içine attı. Kendisini kaybetmişti sanki.

Herkes şaşkınlık içindeydi. Sanki sıcaktan kavrulmuş solgun bir gül, suya kavuşmuş gibiydi. Selman, yılların verdiği hasret ateşini söndürmeye çalışıyordu. Bu kavuşma; sanki gözyaşları içindeki Yakub aleyhisselamın, Yusuf'una kavuşması gibiydi. Selman kendinden geçmiş, sevgi gösterisi taşkınlık hâlini almıştı. Resulü Kibriya Efendimiz onu uyardı ve “Dur bakalım” dedi. Selman, bu uyarı üzerine gözyaşlarını silerek kendisine geldi.

Defin işlemleri tamamlandıktan sonra Âlemlerin Efendisi, Selman'ı karşısına aldı ve sordu:

— Ey yabancı! Şimdi seni dinliyorum, kendini tanı ve derdini anlat bakayım.

Selman, Sevgililer Sevgilisi'nin mübarek gözlerine muhabbetle bakarak, saygıyla anlatmaya başladı.

— Benim adım, Selman-ı Farisî...

Selman-ı Farisi, hayat hikâyesini bir bir anlattı, Sabır Peygamberi Efendimiz de sonuna kadar sabırla onu dinledi. Selman'ın hayat hikâyesi karşısında Rahmet Peygamberi, hem duygulandı hem çok sevindi. Ashabını etrafına topladı. Selman'ın anlattıklarının ashâbı tarafından da duyulmasını istemişti.

Selman, anlattı ashap ağladı...

Bu kadar eziyet, böylesi bir Sevgili için değerdi doğrusu.

ÇÖLDE SAVRULAN KUM TANESİ

Bir rüzgâr, başıboş bir kum tanesini Âlemlerin Efendisi'ne doğru sürüklüyordu. Yüzleri hafif bir rüzgâr yalamaktaydı. Hayal ikliminde Medine'de dolaşıyordum. Hava tam kıvamındaydı, etrafta huzurlu bir sessizlik vardı; ama bir Yahudi âliminin şüpheli tavırları hayalimi bulanıklaştırmıştı. Hemen onu takibe başladım. Onun, Resulü Kibriya Efendimize bir kötülük edecek olması endişesi sardı beni.

Bir köşeye oturdu. Cebinden çıkardığı Tevrat'ı okuyor ardından da derin derin düşünüyordu. Tevrat'ı okuyup bir kenara koydu. Arkasından iyice yaklaştım. Söylediklerine kulak kabarttım. “Acaba kendisine karşı kaba davrananları bağışlıyor mu? Kendisine yapılan kabalık arttıkça onun hoşgörüsü de o oranda artıyor mu?” diye mırıldanıyordu.

Bu Yahudinin ismi Zeyd İbni Sa'ne idi. Ticaretle uğraşıyordu ve varlıklı bir adamdı. Onun bu mırıldanışından kalbinin İslam'a ısınmak üzere olduğunu anlamış, içim rahatlamıştı. Olacakları merak etmeye başlamıştım. Onu takibe koyuldum.

Zeyd İbni Sa'ne, evinden çıktı. Ben de peşine takıldım. Allah Resulü'nün evinin yakınlarına geldi. O sırada Allah Resulü, yanında Hz. Ali olduğu hâlde evinden çıkmaktaydı. Zeyd İbni Sa'ne, hemen peşlerine takıldı.

Yolda giderlerken bir Arap köylüsü, Allah Resulü'nün yanına yaklaştı.

— Ya Resulallah! dedi. Ben bir kabile halkına, şayet Müslüman olurlarsa Allahu Teala'nın kendilerine bol rızık vereceğini söylemiştim; ne yazık ki kıtlık baş gösterdi. Kabile halkı zor durumda kaldı. Dünyalık beklenti ile Müslüman olan bu kabilenin tekrar eski dinlerine dönecekleri endişesini taşımaktayım. Onlara yardım etmek istersen ben götürebilirim.

Zeyd İbni Sa'ne, bu konuşmayı dinlemişti. "Fırsat bu fırsat" diye mırıldanarak Resulü Kibriya Efendimize yaklaştı ve teklifini sundu:

— Ey Muhammed! Şayet bu kabile halkını düşünüyorsan sana borç verebilirim, dedi.

Yahudinin bu teklifi neden yaptığına bir anlam verememişim. Allah Resulü, bu Yahudi'den seksen dinar borç alarak adama verdi ve "Hemen onların yanına git sıkıntılarını gider." diye buyurdu.

Aradan günler geçmişti. Borcun, günü yaklaşmış ama henüz süresi dolmamıştı. Allah Resulü, Hazreti Ebu Bekir, Hazreti Ömer ve bazı sahabelerle beraber bir cenazeyi mezarlığa götürüyorlardı. Efendimiz Sallallahu aleyhi vesellem, cenaze namazını kıldırması ki, Yahudi bir anda yaklaştı ve sırtındaki cübbesini çekerek yere fırlattı. Olanlara anlam veremedim. Yahudi, kızgın bir ifadeyle İki Cihan Serveri Efendimize küstahça bağırmağa başladı:

— Ya Muhammed! Borcunu ödemeyecek misin? Zaten siz Abdulmuttalip oğulları borçlarınızı hep geciktirirsiniz.

Borcun süresinin dolmadığına orada bulunanlardan birçok kişi şahitti. O anda, Hazreti Ömer'in göğsü bir körük gibi inip inip kalkmaya başladı. Eli kılıcına gitti. Sonra gözleri Allah Resulü'ne kaydı. Yahudinin yüzüne sertçe bakarak:

— Ey Allah'ın düşmanı! Sen bu sözleri Resulallah'a söylüyorsun öyle mi? O'na hem saygısız davranıyor hem de edepsizce konuşuyorsun ha! Onu Peygamber olarak gönderene yemin ederim ki şayet Resulallah sana borçlu olmasaydı, şimdi senin kelleni uçururdum, diye gürledi.

Âlemlerin Efendisi, Hazreti Ömer'e tebessüm ederek baktı ve:

— Sakin ol Ömer! Şu anda hem ben, hem de bu zat senden daha farklı bir davranış beklemekteyiz. Sen bana borcumu güzel bir şekilde ödememi, ona da alacağını daha uygun bir dille istemesini tavsiye etmeliydin. Gerçi borcun vadesinin dolmasına daha

üç gün var, ama haydi sen kalk ona borcumuzu öde. Kendisini korkuttuğun için de bir ölçek fazla ver, buyurdu.

Zeyd İbni Sa'ne, Hazreti Ömer'in peşine düştü. Alacağını tahsil ettikten sonra Hazreti Ömer'le sohbet etmeye başladı.

— Beni tanıyor musun ya Ömer!

Hazreti Ömer, Zeyd İbni Sa'ne'ye hâlâ kızgındı. Sert bir tavırla:

— Hayır, tanımıyorum, kimsin?

— Ben, Zeyd İbni Sa'ne'yim.

— Şu meşhur Yahudi âlimi mi?

— Evet, ta kendisi...

— Peki, Allah'ın Resulü'ne, neden öyle kaba davrandın. Öyle acayip sözler söyledin, bir âlime yakışır mı bu davranış?

— Bak Ömer! O'nun yüzüne her baktığımda peygamberlik alâmetlerinin tamamını görüyordum; fakat bulunması gereken iki özellik daha vardı ki onları henüz Allah Resulü'nde görememiştim. Acaba kendisine karşı kaba davrananları bağışlıyor muydu? Kendisine yapılan kabalık arttıkça, hoşgörüsü de o derecede artıyor muydu? İşte bugün ben onu denedim ve kendisinin hak peygamber olduğuna kanaat getirdim, inandım.

Hazreti Ömer, Zeyd'in söyledikleri karşısında mahcup bir hâl aldı. Zeyd devam etti:

— Allah'ı Rab, İslam'ı din, Muhammed'i (Sallallahu aleyhi vesellem) de peygamber olarak kabul ettiğime, malımın yarısını da O'nun ümmetine sadaka olarak bağışladığıma şahit ol!

Bu sözler karşısında o dağ gibi Hazreti Ömer'in eriyip gittiğine şahit oldum. Hazreti Ömer'in gözleri dolmuştu.

Beraberce Allah Resulü'nün huzuruna vardılar. Huzura varır varmaz Zeyd İbni Sa'ne, kelimeyi şahadet getirerek Müslümanlığını ilan etti.

Çölde savrulan bir kum tanesi Efendisine ulaşmıştı. Aslında, İki Cihan Güneşi'nin peygamberliğine inanmak için yüzüne bakmak yeterliydi.

BİN TÖVBESİNE TUTULMAK

Resulü Ekrem Efendimiz Tebük Seferi'ne hazırlanıyordu. Arap Yarımadası'na gerçek rengini getiren İki Cihanın Nuru, rengini Hristiyanlıktan alan batıya yani Hak Peygamber Hazreti İsa'nın dinini bozanların dünyasına, İslam'ın rengini vermek için harekete geçiyordu. Herkes malının yarısını ve canını Allah Resulü'nün tuttuğu tepsi üzerine dökmüştü. Hazreti Ebu Bekir ise her şeyini vermişti.

Ben bir ahir zaman insanıydım. Hayata düşkündüm. İçimde sanki beni de götürürler düşüncesi dolaşıyordu. Nefsim, bu sefere onlarla beraber gitmememi söylüyordu. Hâlbuki nefse uymak bin tövbeye hamile kalmak demektir. Bütün sahabeler

ise savaşa gitmek için can atıyorlardı. Bazıları mazeretlerini belirtiyordu. Resulü Ekrem Efendimiz mazeretlerini makul bulduğu kişilere geride kalabileceklerini söylüyordu.

Yalnız, sebepsiz yere savaşa katılmayan birkaç kişi vardı. Ka'b b. Malik, bunların başında geliyordu. Hâlbuki Medine'de Müslüman olanların ilklerindendi. Kılıcı kadar sözü, sözü kadar da kılıcı keskin bir insandı. Şairdi. Şiirleriyle kâfirlerin moral dünyalarını altüst ederdi. Ben ahir zaman insanı, rahatlığın ve lüksün insanı olduğum için hemen Ka'b b. Malik'in yanında aldım soluğu. Beni ne gören ne de duyan vardı, ama ruhum ahir zaman sancılarına tutulmuştu.

Tebük'de zorlu bir savaş olacağı benziyordu. Bu savaşta bir avuç insan koskoca Bizans İmparatorluğu'nun ordularıyla karşılaşacaktı. Hem de çölün o kavurucu ve bitirici sıcağında.

Resulü Ekrem Efendimiz, bütün askerî harekâtlarını gizli tutarken bu defa açık gitmiş ve herkesi açıktan davet etmişti. İşte, böyle açık bir davete rağmen Ka'b b. Malik bu sefere katılma konusunda isteksizdi; çünkü mücadele çetin olacaktı. Oysa Efendimiz Aleyhisselatu Vesselam bu savaşa ayrı bir önem veriyordu.

Herkes gibi o da hazırlıklarını tamamladı. Allah Resulü hareket komutunu verdi ve ordu harekete geçti. Ka'b bin Malik, kendi kendine bahaneler uydurmaya başladı. "Nasıl olsa onlara yetişirim." diye orduyla beraber sefere çıkmadı. Aslında bir işi yoktu; ancak kendine olan güveni onu savaştan alıkoyuyordu. Sanki şeytanla mücadele veren bir hâldeydi. İçinde derin gelgitler yaşar gibiydi. Bugün, yarın, derken günler gelip geçiverdi. Bundan sonra, Allah Resulü'nün ordusuna yetişmesi mümkün değildi. Mecburen bekleyecekti. İçini kemiren bir tükenişle bekledi. Bu bekleyişin her saati sanki hafta gibiydi. Allah'ın Sevgilisi'nin yüzüne nasıl bakacağını bilemiyordu. Sefere katılmamış olmaktan dolayı derin bir pişmanlık yaşamaya başladı.

Nihayet, Allah Resulü'nün seferden dönüşü her yanda duyulmaya başladı. Medine, Âlemlerin Sultanı'nın her dönüşünde yeniden bir kere daha canlanırdı. İşte şimdi yine herkesin yüzünde bir mutluluk vardı; Serdarı Ekrem seferden dönüyordu. Sefer beklenenden de kısa sürmüştü. Bu seferde Allah (Celle celâluhu.), savaşı takdir etmemiş ve sadece tatbikattan ibaret bir harekât olarak kalmıştı. Belki de böyle olacağı Allah Resulü'ne bildirilmişti, ama bu olayın sonunda insanlar imtihan edilmişti. Kâ'b b. Malik, bu imtihanı kaybedenlerden olmuştu.

Nihayet beklenen vakit geldi ve ordu, Medine'ye ulaştı. Allah Resulü her sefer sonrası ilk iş olarak mescide gidip iki rekât şükür namazı kılar, ardından da halkla görüşürdü. Yine öyle yaptı. Herkes bölük bölük mescide gidiyor, Allah Resulü'nü ziyaret ediyor, harekete katılmayanlar ise özürlerini belirtiyorlardı.

Rahmet Peygamberi, savaşa katılmayanların çoğunun mazeretlerini kabul etmişti. Kâ'b Bin Malik de huzura çıkıp özür dilemek istiyordu. O, söz söyleme kabiliyeti üstün olan bir insandı. Ama "Nasıl olur da hiçbir mazereti olmadığı hâlde Allah Resulü'ne yalan söyleyebilirim." diye huzura çıkmaktan çekindi.

Özür dilemeden de yapamazdı. Çok geçmeden mahcup bir edayla huzura çıktı. Allah Resulü buruk tebessümle karşıladı onu. Bu buruk tebessüm, bir ok gibi Kâ'b Bin Malik'in kalbini delip geçmişti sanki. Şefkat Peygamberi buruk bir ses tonuyla seslendi:

— Neredeydin?

Kâ'b Bin Malik'in hiçbir mazereti yoktu. Yalan söyleyecek birisi de değildi. Durumumu olduğu gibi eksiksiz anlattı. Allah Resulü başını ondan çevirdi ve dil ucuyla:

— Hakkında, Allah hüküm verinceye kadar bekle, dedi.

Bir sevdalı için, efendisinin huzurundan uzakta kalmaktan daha kötü ne olabilir ki... Kâ'b Bin Malik'in benzi sapsarı kesilmişti. Dünya sanki artık dönmüyor ve hayat sanki durmuştu onun için. Sanki cehennemin alevleri arasına atılmış gibiydi. O an ölümü kendine daha yakın hissetti. Yer yarılrsa içine girecekmiş gibi bir hâli vardı. Ayağa kalkarken sendeledi. Hemen dışarı çıktı. Bu ne müthiş bir durumdu.

Hep sahabilerin yerinde olmak isterdim ancak Kâ'b Bin Mâlik'in o durumunu görünce, kendimi ondan daha şanslı hissettim bir an. Çünkü bir insan için Peygamber huzurundan uzaklaştırılmaktan daha kötü bir durum olamazdı herhâlde.

Onun bu perişan durumunu gören halk, dışarı çıkınca etrafını sardı. Zira bu hâl hiç kimsenin başına gelmesini arzu etmediği bir durumdu. "Sen de bir mazeret söyle, kurtul" dediler. Halkın dedikleri onun kafasına yatmıştı. Ağlamaklı bir sesle etrafındakilere sordu:

— Benim durumumda olan başkaları var mı?

"Var." dediler ve iki isim söylediler. İkisi de Bedir'e iştirak etmiş namlı, şanlı Peygamber dostları arasında bulunuyordu. Mürare b. Rebî ve Hilâl b. Ümeyye. Evet, onlar da hiçbir mazeret belirtmeyip doğruyu söylemişler ve kendisinin durumuna düşmüşlerdi. O'nun için ikisi de örnek alacağı insanlardı. Kâ'b Bin Malik de onlara uymaya karar verdi ve mazeret ileri sürmekten vazgeçti.

Üçü hakkında bir emir yayınlandı, artık hiçbir Müslüman bu üç kişiyle görüşüp, konuşmayacaktı. Diğer iki arkadaşı evlerine kapanıp, durmadan gece gündüz ağlıyorlardı. Kâ'b Bin Malik, bu üç kişi arasında en genç ve kuvvetli olanıydı. Sokağa, çarşıya, pazara çıkıyor ve namaz vakitlerinde de mescide gidebiliyordu. Ancak onunla kimse konuşmuyordu. Bu gerçekten de çok ağır bir imtihandı.

Kâ'b Bin Malik çok pişmandı ve vaktinin çoğunu mescitte geçiriyordu. Sevgililer Sevgilisi'nden bir tebessüm yakalayabilmek için uzun uzun O'na bakarak beklediği oluyordu. Allah Resulü kendinden yana döndüğünde hemen gözlerini kaçırıyordu. Sevgilinin etrafında durup da ondan mesafelerce uzaktaymış gibi olmak ne ıstırap verici bir durumdu. Ne acı ki her gün evine içi kan ağlayarak dönüyordu. O, yüzünden hiç tebessüm eksik olmayan insan, bir kere olsun, ona bakıp tebessüm etmiyordu. Kâ'b Bin Malik, İki Cihan Serveri'ne uzaktan da olsa başı yerde selam veriyor; acaba dudakları kımıldayacak mı diye gözlerini ürkek bir tavırla dudaklarına dikiyordu. Gel gör ki en hafif bir kımıldama olmuyordu. Irmağın kıyısında yaşayıp da susuz kalmak gibi bir durumdu bu. Sanki ölmüş de ruhlar âleminde dolaşıyormuş gibi bir hâli vardı. Peygamber huzurundan uzakta kalmanın çaresiz acısını yaşıyordu.

Çok defa namaz kılarken gözünün ucuyla İki Cihan Serveri'ne bakıyordu. Namaza başladığında Resulü Kibriya Efendimiz de ona bakıyordu; fakat namazını bitirince hemen ondan gözünü kaçırıyordu. Kimi zaman Âlemlerin Efendisi'nin ardından hasretle gözyaşı

döktü. Kimi zaman mescidin direklerine kendisini bağlayıp için için ağladı. Tam elli gün böyle geçti. Bütün insanlar ve bulunduğu yer ona öylesine yabancılaşmıştı ki, kendini yabancı bir ülkede gibi hissediyordu.

Bir gün çok sevdiği amcasının oğlunun yanına sokuldu. Daha önceleri, içtikleri su ayrı gitmezdi. Birbirlerini çok severlerdi. Selam verdi, selamımı almadı. Sordu:

— Ey amcaoğlu! Allah için söyle, benim Allah ve Resulü'nü sevdiğime inanmıyor musun?

O hiç cevap vermedi. Sözünü üç defa tekrar etti. Üçüncüsünde de:

— Allah ve Resulü bilir, dedi ve yanından ayrıldı.

Dünya başına yıkılmıştı. Çok sevdiği amcasının oğlundan bu sözü hiç beklemiyordu. Gözleri doldu ve hıçkırma hıçkırma, “Meğer bütün sevgilerin kaynağı Habibullah imiş. O'nun olmadığı bir dünyanın hiçbir manası yokmuş.” diye ağlamaya başladı.

Gözlerinden yaş hiç eksik olmuyordu. Yine bir gün Medine sokaklarında yapayalnız dolaşırken; sokaklarda bir adamın onu soruşturduğunu duydu. Sorduğu şahıslar işaretle kendisini göstermişlerdi. Adam, yanına geldi elinde de bir mektup vardı. Mektup ona yazılmıştı ve Gassani hükümdarından geliyordu. Hükümdar onun başına gelenleri duymuş ve onu kendi memleketine davet ediyordu. Hükümdar mektupta ona şöyle sesleniyordu:

“İşittim ki sahibin seni yalnız bırakmış. Bize gel; senin gibilerin bizim yanımızda değeri yüksektir.” gibi sözler ediyordu.

Kendini önünde açılan cehennem kapısından şeytanın “İçeri gir.” davetiyle karşılaşmış gibi hissetti.

“Bu da bir imtihan”, dedi ve mektubu yırtarak ateşe attı; zira kendisini davet eden insan Allah'ın Peygamberine düşman bir insandı. Bir sevdalıya, düşmanların sevgiliyi karalamalarının ne hükmü olurdu ki...

Kırkinci gündü. Efendimiz Aleyhisselatu Vesselam, Kâ'b Bin Malik'in yanına birisiyle haber gönderdi. Gelen kişi, cezalandırılan üç kişinin hanımlarından uzak durmaları gerektiğini söylüyordu. Heyecanlanmıştı; çünkü Allah Resulü onu muhatap almaya başlamıştı. Heyecanla gelen kişiye sordu:

— Boşayayım mı, ne yapayım?

— Ah vefasına kurban olduğum insan! Sadece uzak dur, dedi ve gitti.

Kâ'b Bin Malik, hanımına kendi evlerine gitmesini söyledi. Derken bir müddet de böyle geçmiş ve tam elli gün dolmuştu. Bu elli günde birkaç yıl birden yaşanmıştı. Artık dayanamaz hâle gelmişti. Dünyası kararmış ve kabir kadar daralmıştı. Her zaman yaptığı gibi evinin damında sabah namazını kılmış, oturuyordu. Birisinin yüksek sesle ismini söylediğini duydu.

Ses: “Müjde Ka’b!” diyordu. Müjdeyi anlamıştı. Hemen hıçkırarak secdeye kapandı. O gün sabah namazından sonra Allah Resulü affını ilan etmişti. Mescide koştu, herkes ayağa kalkmış onu tebrik ediyordu. Arkadaşları boynuna sarıldılar. Yüzünü, gözünü öpüyorlardı. Sanki Akabe’de Müslüman olduğu günün heyecanını yeniden yaşıyordu. Rahmet Peygamberi’nin huzuruna gelip elini tuttu. Efendimiz de onun elini tutmuştu. O anda cennetle müjdelenseydi dahi zannediyorum bu kadar sevinmeyecekti. Allah Resulü:

— Allah sizi affetti, buyurdular. Ve haklarında inen şu ayeti okudular: *‘Allah savaştan geri kalan ve haklarındaki hüküm ertelenen o üç kişinin de tövbelerini kabul buyurdu; çünkü onlar öylesine bunaldılar ki dünya bütün genişliğine rağmen başlarına dar geldi. Vicdanları da kendilerini sıktıkça sıkı. Nihayet, Allah’ın hışmından, yine Allah’ın kapısından başka sığınacak hiçbir yer olmadığını anladılar da, bundan sonra, önceki iyi hâllerine dönsünler diye, Allah onları tövbeye muvaffak kıldı. Çünkü Allah Tevvabdır. (tövbeleri kabul edendir) Rahimdir.’* (Tevbe, 9/118).

Bu ayet okunduktan sonra:

— Ya Resulallah! Ben doğrulukla kurtuldum. Bundan böyle ömrüm oldukça da doğrudan başka bir şey söylemeyeceğime, söz veriyorum, dedi.

O sevinçle ruhu sanki bir kuş gibi olmuştu. Sanki Ka’b’ın ruhu kurtulmuştu. Ben de derin bir huzura ermiştim. Kâ’b Bin Malik’in içinde bulunduğu sıkıntıyı sanki benim ruhum da yaşamış gibiydi. Onun mutluluğu da benim mutluluğum olmuştu; ama onun Resulü Ekrem’e verdiği sözü acaba ben tutabilecek miydim? Bu konu beni endişelendiriyordu.

SEVBAN (r.a.) GİBİ SEVMEK

Habibullah, davranışlarıyla yaşayışıyla gönüllerde öyle taht kurmuştu ki yeryüzünde başka bir insan bu kadar sevgiye mazhar olmamıştı. Etrafındaki insanlar bu sevgilerini göstermekten çekinmiyorlardı. Öyle bir güzelliğin yakınında olup da onu sevmemek sevğiden nasibi olmayanların işidir.

Bir cihada çıkılmış, Sevban (Radiyallahu anh.) bu seferde Allah Resulü ile birlikte olamamıştı. Sevban’ın seferden geri kalması mazeretine binaen Allah Resulü’nden izinli olmuştu. İki Cihan Serveri seferden döndüğünde herkes kendisini ziyaret ediyordu. Bunlar

arasında Sevban da vardı. Sararmış, solmuş ve âdeta bir iğne, bir iplik kalmıştı. Şefkat Peygamberi sordu:

— Sevban bu hâlin ne?

— Ya Resulallah! Beynimi kemiren bir düşünce var ki, işte o beni bu hâllere soktu. Kendi kendime düşündüm. Ben Allah Resulü'nden üç günlük ayrı kalmaya dahi tahammül edemiyorum. Ebedî bir âlemde bu ayrılığa nasıl güç yetirebilirim? O, Allah'ın Resulüdür, makamı muallâdır. Gireceği Cennet de ona göre olacaktır. Hâlbuki ben sıradan bir insanım. Cennet'e girmiş dahi olsam, Allah Resulü'nün gireceği Cennet'e girebilmem mümkün değil. Bunu düşündüm ve bu hâllere düştüm.

Âlemlerin Efendisi, bu dertli insanın derdine derman olacak, hatta ondan sonraki bütün Müslümanlara muştu olacak, şu sözü söyledi:

— Kişi sevdiğiyle beraberdir.

Kişiye sevmek ona benzemek ve onun hayatını kendine hayat edinmekle olacaktır.

Bu sevgi iklimi beni o kadar kuşatmıştı ki bu iklimden çıkmak istemiyordum. İki Cihanın Nuru'nun, gönül dünyasına yapılan bu seyahatlerin beni O'na daha da yaklaştıracığını biliyor ve bu hayalden hiç uzaklaşmak istemiyordum. Zira benim Allah Resulüyle doğrudan aynı mekânı ve zamanı paylaşmam söz konusu olamazdı, ama hiç olmasa hayalî bir birliktelik Şefkat Peygamberi'nin şefaatine daha da yaklaşmamı sağlayabilirdi.

Belki, Sevgililer Sevgilisi'ni hayal dünyasında sevenler de O'nunla beraber olabilirlerdi.

ÖLÜRKEN SEVGİLİYİ DÜŞÜNMEK

Medineli genç birisinin Allah Resulü'nün yanına yaklaşmakta olduğunu gördüm. Bu, Talha adında bir yiğitti. Efendimizin (aleyhisselâtu vesselâm) yanına giren her iman etmemiş yabancı beni heyecanlandırıyor ve endişelendiriyordu. Kimisi için zarar verecek diye endişeleniyor, kimisi için de imana gelecek diye heyecanlanıyordum. Bu yüzden hemen Talha'yla beraber ben de huzura çıktım.

Talha, kararlı bir tavırla Allah Resulü'nün huzuruna geldi ve hiç beklemeden; “Ben de Size tabi olmak istiyorum.” dedi. Kim bilir günlerdir gönlünde ne fırtınalar kopmuştu. İşte, en sonunda kararını vermişti.

Talha, kısa bir zaman sonra ölümcül bir hastalığa yakalandı ve yatağa düştü. Etrafındakilere; Allah Resulü'nü görmek istediğini belirtti. Şefkat Peygamberi, bir müddet sonra ziyaretine geldi. Talha'nın durumunu görünce, ölümünün yakın olduğunu anlamış olacak ki dışarı çıktı ve "Talha gidiyor." dedi. Talha'yı sevenlerin yüreğine derin bir ayrılık sızısı düşmüştü.

Vefalı İnsan, Şefkat Peygamberi, her gün namazdan sonra Talha'nın yanına uğruyor, hatırını sorup gönlünü alıyordu. Vefat edeceği gün de; "Bir şey olursa çağırın, namazında bulunayım." dedi.

Talha, ölümün geldiğini anladığı bir anda:

— Bizim mahallemiz uzak bir mahalle. Ben vefat edersem Resulü Ekrem'i cenazeme çağırmayın. Korkarım ki, Yahudiler bir fenalık yaparlar, yılan, akrep, çıyan gibi haşereler zarar verirler. Resulü Ekrem'e bir fenalık gelmesin. Beni gömün, sonra haber verirsiniz, diye vasiyet etti.

Bu ne büyük bir sevgiydi böyle. Ölüm anında bile Sevgililer Sevgilisi'ni düşünüyordu. Talha'nın kısa sürede aldığı bu mesafe gözlerimi doldurmuştu. Daha çocuk sayılabilecek bir yaştaki birinin, böyle samimi ve olgun olması muhteşemdi.

Talha bir gece vefat etmişti. Vefat edince de dediği gibi yaptılar. Gece vakti, namazını kılıp gömdüler. Sabah namazında, Efendimiz Aleyhisselam camidekilere Talha'yı sordu. Cemaat; "Ya Resulallah, Talha vefat etti ve defnettik." dediklerinde, Güllerin Efendisi'nin gül çehresi bir anda soldu ve üzüntü sağanağına tutuldu. Hemen, Talha'nın mezarının başına gitti. Ellerini kaldırıp şöyle dua etti:

— Allah'ım, Sen Talha'yı, o Sana gülüyor, Sen de ona gülüyor, vaziyetinde karşıla. Allah'ım, onu rıza ve cennetinle karşıla. Huzuruna geldiği an mütebessim ol Allah'ım.

Talha, ne kadar da talihliydi. Uğruna âlemler yaratılan bir Sevgili, Rabbine Talha için dua ediyordu. O duanın kabul olmaması düşünülebilir miydi? O an Talha'nın yerinde olmak vardı, ama Talha olmak için de samimiyetin doruklarına çıkmak gerekiyordu.

SAÇLAR ADEDİNCE BAŞ VERMEK

Hayalim, beni yine Uhud Savaşı'nın olduğu zaman dilimine sürükledi. Savaş meydanı mahşer yeri gibiydi. Okçular yerlerini terk etmişler, Müslümanlar arkadan kuşatılmışlardı. Müslümanların saflarında dağılma ve çözümler başlamıştı. Bu anı yaşamak istemiyordum, ama hayalim beni istemeden de olsa buraya sürüklemişti. İslam ordusu çözülmesine rağmen iki kahraman, olanca güçleriyle düşman saflarına dalıyor ve savaşıyorlardı.

Savaşın en ateşli, en kritik anlarıydı. Artık, Resulü Kibriya Efendimizin etrafındaki dostlarının birçoğunu ismen tanıyordum. Çarpışmaların alabildiğine kızıştığı bir sırada Abdullah bin Cahş ve Sa'd bin Ebî Vakkas isimli sahabeler göz göze geldiler.

Abdullah bin Cahş ve Sa'd bin Ebu Vakkas büyükçe bir taşın altına çekilmişlerdi. İkisi dayı-hala çocuklarıydı. Savaşın bu en kızgın zamanında onları bir kayanın altında çekildiklerini görünce önce yadırgamıştım doğrusu.

Abdullah bin Cahş, Ebu Vakkas'a;

— Sen dua et, ben âmin diyeyim; ben dua edeyim, sen âmin de, dedi. Önce Ebu Vakkas dua etti ve duasında şunları söyledi:

— Allah'ım, benim karşıma güçlü bir kâfir çıkar. Onunla kıyasıya savaşayım. Sonra onu mağlup edip sevabını alayım ve Resulullah'ın karşısına gazilik şerefiyle çıkayım.

Abdullah bin Cahş, Ebu Vakkas'ın bu duasına derinden "Âmin" dedi. Ancak onun ruh hâli sanki daha farklıydı. Dua etti ve duasında şunları söyledi:

— Allah'ım, benim karşıma da güçlü bir kâfir çıkar. Onunla kıyasıya savaşayım ve önce gazilik unvanını alayım. Ardından, o beni şehit etsin. Ağzımı, burnumu, gözümü, kulağımı kessin ve Senin huzuruna öyle geleyim. Sen bana sor:

"Abdullah, ağzını, burnunu, gözünü, kulağını ne yaptın?" Ben de Sana cevap vereyim:

"Allah'ım, ben onlarla dünyada iken çok günah işledim. Huzuruna öyle günahkâr azalarla gelmek istemedim ve onları dünyada bırakıp öyle geldim."

Sa'd bin Ebu Vakkas da bu duaya "Âmin" dedi; ama o bu dua karşısında biraz şaşırılmış gözüküyordu. Belki de; "Neden ben böyle bir dua düşünemedim." diye hayıflanmıştı.

Bu iki kahraman, karşılıklı dualarına âmin dedikten sonra, yıldırım hızıyla düşman saflarına atıldılar.

Savaş bittiğinde Abdullah bin Cahş şehit olmuştu. Etrafında onun kılıç darbeleriyle ölmüş birkaç müşrik yatmaktaydı. Abdullah bin Cahş'ın ağzı, burnu, kulakları ve gözleri yoktu. O, hayat şiiirinin kafiyesini, muhteşem bir şehadetle noktalamıştı.

Ruhuna Fatiha okuyup, gönül dünyama gözyaşları dökerek oradan ayrıldım.

Ciddi mücadelelerin, büyük kavgaların devam ettiği bütün devirlerde, Allah'a iman eden her mümin, hayatının son kafiyesi hep şehadet olsun istemiştir; ama o mertebeye ancak samimi olanlar ulaşmışlardır.

**

Hayalim, benzer bir olaya şahit olmam için beni zamanın başka bir yerine götürmüştü.

Romalı askerlerin arasındaydım. Romalılar Müslümanlarla yaptıkları savaşın sonunda Abdullah bin Hüzafeti's-Sehmî, adındaki bir sahabeyi esir almışlardı. Ona olmadık işkenceler yapıldığı hâlimden belliydi. İşkence devam ediyordu. Sanki savaşın yenilgisinin intikamını ondan alıyorlardı. Ona hakaretler ve işkenceler eden Romalı bir asker, onu Hristiyan olmaya zorluyordu; ama o, bu isteği şiddetle reddediyordu. Sonunda onu idam etmeye karar verdiler.

Abdullah bin. Hüzafeti's-Sehmî, idam sehpasına doğru götürülürken ağlıyordu. Böylesine direnen bir kahramanın ölüm karşısında böyle ağlamasına bir anlam verememiştim. Benim gibi düşünen birisi ona niçin ağladığını sordu:

O, korkusuz ve başı dik bir edayla cevap verdi.

— Vallahi, şu anda başımdaki saçlarım adedince başlarım olmasını ne kadar arzu ederdim! Keşke, öyle olsaydı da her gün birini hak namına verebilseydim. Böyle bir duruma eremediğim için üzuldüm ve onun için gözyaşı döktüm, dedi.

Bu kutlu sahabe idam edildiğinde etrafta hayalen de olsa ağlayan bir ben vardım, ama gerçekte **bütün sema ve gök ehli onun için ağlıyorlardı.**

VÜCUTTAKİ İZE AĞIT

Medine'de o muhteşem edalı insanı, yani Hazreti Ömer'i görmüştüm. Peygamber sevgisini en yoğun yaşayanlardan birisiydi. Yürüyüşü ve bakışı insanı derinden etkiliyordu. Düşmanlarına korku, dostlarına güven veren bir tavır ve duruşu vardı. Ben onu görünce korkmuyordum, ama düşmanlarının onu görünce neden titrediklerini çok iyi anlıyordum. Hemen peşine takıldım; zira o, gitse gitse Allah Resulü'nün yanına giderdi. Çünkü Hazreti Ömer, Allah Resulü'ne meftun bir yiğitti.

Öğle üzeri idi. Güneşin bütün sıcaklığı çöle düşüyordu. Medine sokakları bomboştu. Herkes kapalı mekânlara çekilmiş, kısa bir süre de olsa dinleniyordu. Gerçekten de düşündüğüm gibi oldu ve Hazreti Ömer doğruca İki Cihan Serveri Efendimizin huzuruna girdi. Dışarıdaki o bütün ışığını en berrak hâliyle yeryüzüne yayan Güneş gözümü kamaştırmamıştı da Efendimizin o güneşten daha parlak olan yüzünün güzelliği, gözlerimi kamaştırmıştı.

İki Cihan Serveri, hasırın üzerinde yatmaktaydı. Vücudunun bir tarafına hasır iz yapmıştı. Odasının bir yanında işlenmiş bir deri, bir diğer köşesinde de, içinde birkaç avuç arpa bulunan küçük bir torba vardı. Allah Resulü'nün odasında bulunan eşyaların hepsi bundan ibaretti. Hazreti Ömer'in, hasırın Allah Resulü'nün vücuduna iz yapmasına bile tahammülü yoktu. Efendimizin ikliminde yıkanmış, Onun telkiniyle yeniden dünyaya

gelmişti. Âlemlerin efendisine o kadar sevdalıydı ki O'nu gözbebeğinden bile sakınıyordu. Hazreti Ömer, Âlemlerin Efendisi'nin bedenindeki hasır izini görünce duygulandı ve ağlamaya başladı. Zira manzara ağlanmayacak gibi değildi ki. Ben de utançla karışık ağlamaya başlamıştım. Zira Allah Resulü'nün o hâline ağlayan Hazreti Ömer de daha farklı bir yaşantı içinde değildi. Ama ya ben...

Şefkat Peygamberi, o dağ gibi Ömer'i karşısında ağlarken görünce; niçin ağladığını sordu:

— Ya Resulallah! Şu anda kısırlar, krallar, saraylarında kuş tüyünden yataklarında yatarken, Sen, (Allah'ın Resulü iken ve en sevdiği kulu iken) sadece kuru bir hasır üstünde yatıyorsun ve o hasır, Senin mübarek vücudunda iz bırakıyor. Gördüklerim beni ağlattı, dedi.

Bunun üzerine İki Cihan Serveri, Hazreti Ömer'e şöyle dedi:

— İstemez misin, Ya Ömer! Dünya onların, ahiret de bizim olsun.

İki Cihan Serveri'nin istediğini, ben de istedim.

HABBAB'IN AŞKI

İki Cihan Serveri Efendimiz, yabancı ülkelere elçiler gönderiyordu. Elçiler, Allah Resulü'nden aldıkları fermanları saygıyla öpüp başlarına koyuyorlar sonrada atlarına binip son sürat yollara düşüyorlardı. Bu elçilerden birisini hayalen izlemeye karar verdim. Gündüz sıcağında dinlenip gece yol alması gereken elçi, hızla yol alıyor, dur durak bilmiyordu.

Bir ikinci sonrasıydı. Çöl güneşi etrafı kıızıla boyuyordu. Ufukta bir şehir belirince elçi son gayret hızlandı. Ne var ki, atın mecali tükenmek üzereydi. Elçi şehre girdiğinde kabile reisinin sarayını sordu. Sarayın yerini öğrenir öğrenmez hiç zaman kayıp etmeden oraya yöneldi. Kendisini karşılayanlar tarafından hemen huzura çıkarıldı.

Kabile reisi çatık kaşlı, iri karınlı, asık suratlı birisiydi. Elçi, elindeki fermanı açtı ve Allah Resulü'nün tebliğini gür bir sesle okudu. Kabile reisinin asık suratı daha da asıldı, çatık kaşları daha da çatıldı. Ayağa kalktı ve hiddetle elçinin üzerine yürüdü. Elçiye tekme tokat hırpalamaya başladı. Elçi onun küstahlığına karşılık vermedi. Hırsını alamayan küstah reis, adamlarına seslendi:

— Kaldırın şunu önümden! Elindekini de parçalayıp çöpe atın!

Elçi, kabile reisinin adamları tarafından terbiyesizce dışarı atıldı. Kutlu Nebinin, ayaklar altında kalan kutlu fermanı da adamlarından biri tarafından alınıp dışarı çıkarıldı.

Allah Resulü'nün kutlu elçisinin kalbi sanki yerinden çıkacakmış gibiydi. Yüzü gözü kan içinde kalmasına rağmen, kendisine yapılanlara değil de Kutlu Nebi'nin fermanının ayaklar altında çiğnenmiş olmasına içerliyordu. Elçi bin bir hakaretler içinde şehirden ayrılmıştı, ama ben mektubun akıbetini merak ettiğim için oradan ayrılamadım. Hayalen bu elçinin ardı sıra gelmiş olmamın bir hikmetinin olduğunu düşünüyordum.

Efendimizin mektubunu yerden alan kişi, sarayın hazinesinde görevliydi. Elçiye yapılanlara gönlü razı olmamışa benziyordu. Vicdanının sesini dinleyip, mektubu çöpe atmadı, sarayın hazinesinde bir sandığa sakladı.

Bu küstah kabile reisinin, Habbab isminde bir de oğlu vardı. Genç Habbab, babasının yerine sultan olmaya hazırlanıyordu. Babasının tek oğluydu. Habbab'ın bir dediği iki edilmiyor, ne isterse hemen yerine getiriliyordu.

Habbab'ın peşinden ayrılmaz olmuş, sürekli onu izliyordum. Habbab, bir gün sarayın hazinesine girdi. Orada evrakı karıştırırken, sandık içinde saklanmış olan mektubu gördü. Mektubu alıp okumaya başladı. Habbab susuzluktan çatlamış toprak, mektup da gümrak bir ırmak oldu sanki. Mektubu tekrar tekrar okudu. Yüz ifadesinden ve gözbebeklerinden hayranlık ve şaşkınlık içinde olduğu anlaşılıyordu. Mektubu okudukça içinde bir ateş hissediyor gibiydi. Habbab'ı hayranlık ve şaşkınlık içinde bırakan mektubu ben de okumaya başladım. Mektubu Şerif'te şunlar yazılıydı:

“Ey hükümdar! Kendini insanlara Allah olarak taptırma! Senin ve bütün kâinatın yaratıcısı olan Allah'a iman et ki, dünya ve ahirette kurtuluşa eresin. O tapındığınız putlar ve siz cehennemin ateşi olmaktan kurtulun...”

Habbab, elindeki mektubu yerinden çıkacakmış gibi atan kalbinin üzerine bastırdı. “Bu mektubu buraya niçin koymuşlar acaba? Ne güzel bir mektup bu... Hem Allah elçisi olduğunu bildiriyor, kendi dinine davet ediyor, hem de dinine girmek isteyenlerden hiç bir şey talep etmediğini bildiriyor... Ne güzel sözler bunlar. Demek bizim tek yaratıcımız var, O'nun da yeryüzünde bir elçisi var.” diye kendi kendine söylenmeye başladı.

Habbab hâlden hâle girmeye başlamıştı. Müthiş bir cezbe hâlindeydi. Birden, mektupta Müslüman olmak için tarif edilen sözleri ardarda sıralamaya başladı:

— Eşhedu en lâ ilâhe illallâh ve eşhedu enne Muhammeden Rasûlullâh

Habbab'ın biraz önceki hayranlık ve şaşkınlığı bu kez benim üzerimdeydi. Bu da Fahri Âlem Efendimizin bir mucizesi olmalıydı. Bir mektup ancak bu kadar tesirli olabilirdi.

Habbab, sırrını günlerce saklamasına rağmen daha fazla dayanamadı. Kendisinin değişik hâller içerisine düştüğünü söyleyen babasına, durumu anlatıverdi bir gün. Babasının kaşları çatıldı, yüzü karardı ve oğlunu konuşturmadı. Fakat oğlundan da vazgeçme niyetinde değildi. Kendisini toparladı ve kendince oğluna nasihat etmeye başladı:

— Oğlum sakın ona aldanma! Sen zevkine bak. Sen benim yerime geçecek, bu milletin reisi olacaksın. Öyle ne olduğu belli olmayan birisine inanırsan yazık edersin.

Bu sözler Habbab'ın aklını çelememişti. O, Allah'a ve O'nun Resulü'ne iman etmişti bir kere. Kabile reisi ne yaptıysa oğlunu kararından vazgeçiremedi. Oğluna gözbebeği gibi bakan o adam, oğluna karşı canavarlaşmıştı. Ona bizzat kendisi ceza vermek istedi. Ayakları altına alarak, öldüresiye dövmeye başladı. Gözleri dönmüş, bilincini kaybetmiş gibiydi. Olayın vahametini anlayan vezirler Habbab'ı babasının elinden zor aldılar. Fakat katı yürekli, karanlık ruhlu kabile reisinin hıncı bitmemişti. Hiddetli bir ses tonuyla cellatlarına seslendi:

— Buna ne işkence yapılmak mümkünse yapın. İmanından dönmez bizim yolumuzu kabul etmezse en sonunda kellesini kesin!

Demek ki imansız insanların sevgisi, merhameti, güler yüzü sahteydi. O kadar değer verdiği evladını iman etti diye cellatların eline teslim etmişti. Cellatlar, Habbab'ı alıp götürdüler. Öyle işkenceye tabi tuttular ki, dille tarifi mümkün değil. Bir lokma ekmek bile vermeden dört gün kızgın çölde su çektirdiler. Cellatlar ona sürekli:

— Ya dininden dönersin yahut bu işkencelerden sonra senin kelleni keseriz, diyorlardı.

Fakat yılmıyor, "Lâ ilâhe illallâh. " diyor başka bir şey demiyordu.

Cellatlar, dört gün süren işkenceden sonra, hâlâ davasından dönmediğini görünce, idamına karar verdiler. Habbab, kalın zincirlerle bağlanmıştı. Babası, idam için cellatlardan birini gönderdi. Habbab, durumdan haberdardı. Ardarda kelime-i şehadet getiriyordu. Fakat idamı ile görevlendirilen cellat Habbab'ın yanına gelince tuhaflaşmaya başladı. Göz kapaklarını kaldırmaya hâli mecali kalmamıştı. Birden Habbab'ın ayakucuna düşerek derin bir uykuya daldı. Habbab, o an kurtulmuştu, ama yarın mutlaka idam edileceğini biliyordu. Günlerce aç susuz bu kadar işkenceye tabi tutulan, her tarafı kan revan içinde kalan Habbab, Allah'tan başka bir yardım isteyecek kimse bulamıyordu. Elleri Allah'a açarak şöyle yalvardı:

—Ya Rabbi! Halimi bir sen görüyorsun. Ben sana inandığım, senin Resulün Hazreti Muhammed'e (Sallallahu aleyhi vesellem.) inandığım için bu ezaya tabi tutuluyorum. Beni bu beladan ancak sen kurtarırsın. Öleceğime değil, Kâinatın Nuru Habibin Muhammed Mustafa aleyhisselâtu vesselâmı görmeden bu âlemden gideceğim için hüznümlüyüm. Beni ismine âşık olduğum Resulüne, bir an önce kavuşturun da ondan sonra ne olursa olsun! diye yalvarmaya başladı.

Habbab'ın bu yürekten yalvarışı Rahman ve Rahim Allah'ın merhametini ihtizaza getirmişti. Birden rahmet tüllemiş ve Habbab'ın bağlı olduğu zincir sanki çürümüş bez parçaları gibi dağılmaya başladı. Zincirden kurtulan Habbab, Medine tarafına, Sevgilinin yurduna doğru koşmaya başladı. Onca işkencelerden geçen Habbab, bir anda canlanmış, sanki bir kuş olup Medine'ye doğru kanatlanmıştı

Gölgesini ayaklarının üzerine düşüren tepedeki kızgın güneşe aldırmadan var gücüyle yol alıyor, her adımında kızgın çölün kumlarına saplanıyordu. Yüzünden süzülen terler, teninde kurumuş olan kanlarla ve havadaki tozlarla karışarak çamur hâline

geliyordu. Başına sarık diye sardığı bez parçasının kenarıyla yüzünde çamurlaşan terleri siliyor, sürekli Allah'ı ve Resulünü zikrediyordu. Artık ayaklarını yakan kumların farkında bile değildi.

Üzerindeki yırtılmış, kan çamur içinde kalmış elbiseleri ile Medine'ye erişti. Habbab Sevgilinin Yurduna kavuşmuş olmaktan dolayı, Rabbine şükrediyor gözyaşı döküyordu. Medine sokaklarında ağlayarak gezerken, kutlu bir sahabe çıktı karşısına. Amr bin As, karşısındaki perişan vaziyetteki genci görünce sordu:

— Evladım nedir senin bu hâlin? Derdini bana anlat. Çok perişan bir hâldesin. Günlendir yemek yememiş bir hâlin var, açsan sana yemek getireyim, deyince, Habbab:

— Hayır, benim arzuladığım ne yemekdir, ne de başka bir dünya malı...

—Ben Hazreti Muhammed'e (Sallallahu aleyhi vesellem.) iman etmiş bir Müslüman'ım, sırrını bana söyle kardeşim. Belli ki bir sıkıntın var. Kimseye söylemeyeceğime dair söz veriyorum, deyince Habbab eline sarılarak:

— Beni O'na götür, dedi.

Tam bu esnada Cenabı Hakk, Cebrail aracılığı ile Peygamberimize durumu bildirmiş ve onu karşılamasını istemişti. Yüce Peygamberimiz, orada bulunan ashabıyla beraber, Medine sokaklarından huzuruna gelmekte olan Hazreti Habbab'ı karşıladı. Ona sadakatından dolayı iltifatlar etti:

— **Hoş geldiniz** fedakâr oğlum Habbab, diyerek kucakladı, bağrına bastı.

Habbab, neredeyse Fahri Kâinat Efendimizin ayağının dibine yığılıp kalacaktı. O, gerçek babasına kavuşmuş gibiydi. Artık sahabe olmuştu. Başından geçenleri Serveri Kâinat Efendimize bir bir anlattı. Babasının mülkünde esir muamelesi görürken, işkenceye tabi tutulurken Peygamberimize karşı olan aşkını ifade eden şiirini, Sevgililer Sevgilisi'ne kavuşunca bir daha okumaktan kendini alamadı.

AÇLIĞA SUNULAN SEVGİ NİMETİ

Yine, İki Cihan Serveri'ni görmek ümidiyle hayal iklimlerinde kanatlanmışım. Gözlerimi kapadığımda kendimi vahdet denizinin ortasında bulmuştum. Dalgalar vardı denizde, ama ben sadece tek bir şey görüyordum. Sanki bütün kâinatta Âlemlerin Efendisi vardı.

Çöller, vahalar geçtim. Bütün çiçeklerde, açmamış goncada, bülbülün yürek burkan sesinde, çöldeki her bir kum tanesinde bile Kâinatın Nuru'nu görüyordum. Sanki O, her şeyde gizliydi. Her şeydeki sır O idi. Ateş de O, alev de O, duman da O idi. Her bir nesne; “Sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım.” kelamının bir ispatı gibiydi, çünkü Onu seven Rabbim, yarattığı her nesneye sanki Onun nurunu gizlemişti.

“Allah’ım her şeyi güzel yaratmışsın, çölü dahi güzel yaratmışsın, O’nu iyi ki yaratmışsın. Keşke hayalim gerçek olsa.” diye kendi hayal dünyamda yol alıyordum.

Nihayet Sevgililer Sevgilisi’nin yaşadığı mekâna varmışım. Namazını oturarak kılıyordu. Kıldığı nafîle bir namazdı. Zira O, bütün namazlarını cemaatle kılardı. Hazreti Ebu Hüreyre de oradaydı, namazdan sonra sordu:

— Ya Resulallah, bir hastalığınız mı var? Namazı oturarak kılıyorsunuz.

Efendimiz ona sabırlı bir edayla:

— Açım, ya Ebu Hüreyre, günlerdir ağzıma götüreceğim bir lokma bulamadım. Açlık takatimi kesti, ayakta duracak dermanım kalmadı, onun için namazımı oturarak kılıyorum.

Ebu Hüreyre, bu sözleri duyunca ağlamaya başladı. Âlemlerin Efendisi’nin böylesine açlık çekmesine gönlü dayanmamıştı; zira o, açlığın ne demek olduğunu en iyi bilenlerdendi. Onda derin bir peygamber sevgisi vardı. İki Cihan Serveri’ni görmediği gün yok gibiydi. Hatta bir defasında Allah Resulü tarafından; “Beni görmeye her gün değil, gün aşırı gel ey Ebu Hüreyre, yoksa sevgin azalır.” diye uyarılmıştı. Ama o, Resulü Kibriya Efendimizin çevresinde suda ki balıklar gibiydi. Nasıl ki balık sudan çıkarılınca çırpınmaya başlarsa onun ruhu da Efendimiz Aleyhisselatu Vesselamı görmeyince ten kafesinde çırpınıp duruyordu. Bundandır ki Ebu Hüreyre, Âlemlerin Sultanı’nın açlık hâline sicim gibi gözyaşları döküyordu. Ben de onunla beraber ağlamaya başlamışım. Gözyaşlarım ne kadar sahici olabilirdi ki...

Şefkat Peygamberi Efendimiz, Ebu Hüreyre’nin ağlaması karşısında kendi durumunu unutmuş, ona teselli vermeye başlamıştı:

— Ağlama, ya Ebu Hüreyre! Burada çekilen açlık, insanı âhiret azabından kurtarır, diyordu.

İki Cihanın Serveri, kendi hayat ölçüsünü etrafındaki en fakir insana göre ayarlamıştı. Kendisi bir devlet reisiydi, ama halk içinde, maddi hayat itibarıyla en fakir hayatı O yaşıyordu. Hem de bunu isteyerek yapıyordu. İsteseydi bolluk içinde bir hayat sürebilirdi. Bu, Âlemlerin Efendisi için hiç de zor değildi; zira sadece kendisine hediye olarak gelenleri dağıtmayıp yanında bırakmış olsaydı, o gün için en ihtişamlı bir şekilde yaşamasına kâfi gelirdi. O böyle yapmayı hiç düşünmedi. Melik bir peygamber değil de kul bir peygamber olarak yaşamayı istedi.

Habibullah, cemaatini bu dinamiklerle ayakta tutmaya çalışıyordu. Onlardan istediği her fedakârlığı da, evvela kendisi gösteriyor ve her meselede olduğu gibi bu meselede de ashabına örnek oluyordu.

Kutlu Nebi, biricik kızı Fatıma'nın kapısını çaldı. O'nun aç olarak attığı her adım yüreğine bir hançer gibi saplanıyordu. Kızı kapıyı açtığı anda, içerden ağlama sesleri geliyordu. Bu Hasan'la Hüseyin'in ağlama sesiydi. Kızı Fatıma'ya çocukların ağlama sebebini sordu. İki Cihan Serveri'nin gözbebeği Fatıma validemiz de, durumu biricik babasına arz etmeye başladı:

— Babacığım, dedi, çocuklarımla beraber üç gündür açız. Onlar açlıktan ağlıyorlar.

Şefkat Peygamberi, gözbebeği kızıyla beraber ağlamaya başladı. Biraz sonra teskin olunca kızını teselli etmeye çalıştı:

— Kızım, dedi ben de dört gündür açım!

Âlemlerin Efendisi, torunlarına yiyecek bir şeyler bulmak için şehrin dışına hurma bahçelerinin arasına gitti. Bir Yahudinin hurmalıklarına yöneldi. Yahudi onu tanııymıyordu. Yahudi'ye hurmalarını kuyudan su çekerek sulamayı teklif etti. Her kova su karşılığında bir hurmaya anlaştılar. Efendimiz Aleyhisselam, yedi sekiz kova su taşıymıştı ki kovanın ipi kırıldı. Yahudi bu duruma kızdı. Efendimiz Aleyhisselam'a taşıdığı kova başına bir hurma verdi ve işi bıraktırdı...

İki Cihan Serveri, doğruca kızının evine geldi ve hurmaları torunlarına vererek onların ağlamalarını dindirdi. Bu ne yürek dağlayan manzaraydı. Ben bu manzara karşısında kâh günümüzü düşünüyorum kâh Efendimizin içler acısı hâline bakıyordum.

Allah Resulü, saadet hanelerine çekilmişlerdi. Gecenin yarısıydı. Evinden çıktı, bir tarafa doğru yürümeye başladı. Belli ki açlık bütün dermanını tüketmiş ve artık gözüne uyku da girmez olmuştu. Biraz ilerde kendisine doğru gelen bir karartı gördü. Dikkatini oraya çevirdi. Gelen kişiyi tanııymıştı. Bu kişi, iman ettikten sonra hayatının hiçbir anında yanından ayrılmayan sadık dostu Hazreti Ebu Bekir (Radiyallahu anh.) idi. Gecenin bir yarısında, sanki Medine-i Münevvere'nin bu تنها köşesinde buluşmak için anlaşmış gibiydiler. Efendimiz Aleyhisselatu vesselam, sadık dostuna selam verdi, ardından da sordu:

— Ya Ebu Bekir! Gecenin bu vaktinde seni dışarıya çıkaran nedir?

Hazreti Ebu Bekir de şaşırmıştı, Allah Resulü'nü gecenin bir yarısında karşısında görünce, sanki bütün derdini unutuvermişti. Zaten O hep böyleydi. Âlemlerin Efendisi'ni gördüğü anda, bütün dertlerini unuttur aklı başından giderdi sanki. Allah Resulü, onun hayat kaynağıydı. İşte şimdi de O'ndan ayrı kalamamış ve bilemediği bir his, onu buraya kadar sürüklemişti. Hazreti Ebu Bekir Resulallah'ın sorusuna; "Açlık..." diye cevap verdi. "Evde yiyecek bir şey bulamadım, gözüme uyku girmedi ve dışarıya çıktım."

Ardından merakına engel olamadı sordu: "Anam babam Sana feda olsun Ya Resulallah, Sen neden çıktın?"

Cevap aynıydı.

Onlar böyle konuşurlarken, o esnada bir kararlı daha belirdi. Bu uzun boylu, görkemli insanın Hazreti Ömer olduğunu hemen fark etmişlerdi. Kader, muhteşem tabloyu tamamliyordu. Hazreti Ömer, karşısında bu iki can dostu görünce o da şaşırıp kalmıştı. Selam verdi, selamı alındı. Allah Resulü, Hazreti Ömer'e de aynı soruyu sordu:

— Ya Ömer! Gecenin bu vaktinde seni dışarıya çıkaran nedir?

O da, aynı cevabı verdi:

— Açlık, Ey Allah'ın Resulü, açlık beni dışarıya çıkardı, dedi. Efendimiz Aleyhisselam, onlara:

— Gelin Ebu'l-Heysem'e gidelim, dedi.

Allah Resulü, Ebu'l Heysem'i gündüz bağında gördüğünü, açlıklarını yatıştırmak için hiç olmazsa hurma ikram edebileceğini belirtti.

Ebu'l Heysem'in evine vardılar. Ebu'l Heysem ve hanımı, uyuyordu. Evde, bir de küçük çocukları vardı. Yaşı, beş veya altıydı. Önce kapıyı Hazreti Ömer çaldı. O, gür sesiyle "Ya Ebe'l Heysem!" diye seslendi. Ne Ebu'l Heysem ne de hanımı sesi duymadı; ancak yatağında mışıl mışıl uyuyan o yavru, birden yatağından fırladı; "Baba kalk, Ömer geldi!" dedi. Ebu'l Heysem, çocuğunu rüya görüyor sandı. "Yat oğlum, gecenin yarısı, bu vakitte burada Ömer'in işi ne!" Çocuk yattı. Kapı açılmayınca, bu defa da o narin sesli Hazreti Ebu Bekir, gelip seslendi: "Ya Ebe'l Heysem!" Çocuk yine fırladı, kalktı ve "Baba! Ebu Bekir geldi!" diye bağırdı. Babası onu tekrar yatırdı; ama son gelen, sesi soluğu cenazeleri dahi diriltten Allah Resulü idi. O, "Ya Ebe'l Heysem!" diye seslenince, çocuk, artık yayından fırlayan bir ok olmuştu. Hem kapıya doğru koşuyor hem de "Baba kalk, Resulallah geldi!" diyordu. Ebu'l Heysem, neye uğradığını şaşırmıştı. Hemen kapıya koştu. Gözlerine inanamıyordu. Gecenin bu saatinde, hanesine, Sultanlar Sultanı teşrif etmişti.

Hemen onları içeri aldı. Âdeta ayağı yerden kesilmişti. Bütün Medinelilerde böyle derin bir Peygamber sevgisi vardı. Gidip bir oğlak boğazladı. Bu şeref, insana hayatta belki bir kere nasip olurdu. Hayatının en mutlu anını yaşıyordu Ebu'l Heysem. Canını bile sofraya koysa azdı. Hurma getirdi, süt getirdi, et getirdi neyi varsa getirdi ve bu aziz misafirlerine ikram etti. Ebu'l Haysem, gözbebeği, İki Cihanın Nuru Sevgililer Sevgilisi'nin açlığının önüne bütün sevgi nimetlerini sermişti.

Açlıklarını bastırarak kadar yediler. Ardından da yine Allah Resulü'nün gözleri dolu dolu oldu. Ve dudaklarından şu sözler döküldü:

— Allah'a kasem ederim, işte şu nimetlerden yarın hesaba çekileceksiniz.

İNSANLARDAN BİR İNSAN

Çöl kumları, güneşin bütün sıcaklığını emmiş gibiydi. Sıcak, kumların üzerinde hırçın bir deniz gibi dalgalanmaktaydı. Çöl ortasındaki bir vahada sahabelerin konaklamış olduklarını gördüm. Artık bazılarını uzaktan görünce bile tanıyabiliyordum. Yaklaştım...

Aralarında bir Güneş parlıyordu. Artık, İki Cihanın Nuru'na bakamıyordum. Biz ahir zaman insanların O'na bakmaya yüzlerinin olmadığını düşünmeye başlamıştım; zira bir defasında ulu kişilerin günahkâr insanların bakışlarından rahatsız olduklarını duymuştum. Âlemlerin Nuru'nu rahatsız etmekten korkuyordum. Önce hayran hayran İki Cihan Serveri'ne bakıyor, sonra bir Vahşi ürkekliğiyle insanların ve ağaçların arkasına saklanıyordum. En sonunda korkmadan bakmaya karar vermiştim. Öyle ya cahiliyyenin en günahkâr bakışları bile O'nun nurefşan gözlerinde erimişti. Allah Resulü, bu yönüyle diğer insanlardan ayrılıyordu.

Sahabenin arasında bir telaş vardı, konuşmalardan bir gazadan döndükleri, hem de muzaffer olarak döndükleri anlaşılıyordu. Sahabenin bitap hâlinden aç, susuz ve yorgun olduğu belli oluyordu.

Bir koyun kesilerek, pişirilip gazilere dağıtılacaktı. Huzurunda olan sahabeden birisi hemen öne atıldı:

— Ya Resulallah koyunu ben keserim.

Bir başkası daha atıldı:

— Ya Resulallah, ben de koyunun etini pişiririm.

Bir anda görev taksimi yapılmıştı. Kimisi ateş yakmaya koyulurken, kimisi koyunun derisini yüzmek için bıçağını bilemeye durmuştu. Allah Resulü hemen öne atıldı.

— Ben de odun toplarım, dedi.

Sahabiler hep birden Allah Resulü'nün bu sözüne karşı çıkar gibi oldular.

— Hâşâ Ya Resulallah! Siz istirahat buyurun biz her işi görürüz, dediler.

Efendimiz Aleyhisselatu Vesselam, bu kez bir kumandan edasıyla değil de bir nasihatçi dost edasıyla ashabına seslendi:

— Ben bilirim ki siz bütün hizmetleri görür, bütün zahmetleri çeker ve yemeği hazırlarsınız. Ancak siz çalışırken benim oturmam, beni rahatsız eder. Ümmetini hizmet ettirip kendi istirahat eden bir idareci olmak istemem. Allah kendisini Müslümanların içinde farklı muameleye tabi tutanları sevmez.

Bazı sahabiler ağlıyordu. Onlar, Âlemlerin Efendisi'ne olan sevgilerinden dolayı ağlıyorlardı. Ben de ağlıyordum. Bir diken parçasının O'nun mübarek tenine zarar vermesine gönülleri razı değildi. Kutlu Nebi, hep kendileri gibi çalışıp kendileri gibi yaşıyordu. Oysa O, Âlemlerin Efendisi idi. O, ne mütevazı bir Efendi idi. İşte bu tevazuuydu sevgiye layık olan. İnsanlar; ya olmak istedikleri gibi olanları ya da kendisi gibi olanları severler. Nebiler Efendisi, hep insanlardan bir insan gibi yaşadığı için seviliyordu. Onların gözyaşı sevgilerindendi. Onlar, kendilerinden çok sonra gelen idarecilerin durumlarını görselerdi kim bilir daha ne kadar ağlarlardı.

EN GÜZEL KAVUŞMA

Hayal âleminde dolaşırken yolum Şam şehrine düşmüştü. Bahardı. Yağmur yağmış, taze toprak kokusunun üzerine ruha serinlik veren bir gün vurmıştu. Şam'ın dar sokaklarında, avluları yüksek duvarlarla örülmüş evlerin arasında dolaşmaya başladım. Evler, sanki yüksek avlu duvarından ibaretmiş gibiydi. Doğrusu Şam evlerini merak etmiştim. Sokağa açılan bir kapıdan başımı avluya uzattım. Yarisini asma dallarının örttüğü avlunun ortasında küçük bir havuz vardı. Yüzünü güneşe dönmüş bir adam, taş zeminin üzerine serdiği hasırın üzerinde kitap okuyordu. Başındaki kipasından ve sakalının şeklinden Yahudi olduğu anlaşılıyordu. Okuduğu kitap Tevrat'tı.

Adam, kitabın kimi sayfalarını yırtıyor, kimi sayfalarının üzerini karalıyordu. Hemen merakla yanına yaklaştım. Yine elindeki kalemı hınçla kitabın üzerinde gezdirmeye başladı. Yahudi, Tevrat'ta Efendimizin ismine rastlamıştı. Hemen kitabın o kısmını sildi. Şam şehrinde Ahmed-i Muhammed (Sallallahu aleyhi vesellem) ismi artık açıktan duyulur olmuştu ki, Yahudi hasedinden bunu hazmedemiyordu. Kitabı öfkeyle kapattı.

Meraklanmışım, Yahudi'nin etrafında dolaşmaya başladım. Yaşayışı, kötü bir insan izlenimi vermemişti bana. Bu Yahudinin tavrında, Fahri Âlem Efendimizin mesajlarıyla karşılaştığında, önce şiddetle tepki gösteren bazı sahabe efendilerimizin tavrını görüyordum.

Bir gün sonra yine Tevrat'ı açtı okumaya başladı. Bir gün önce silmiş olduğu isim tekrar yazılmıştı. Yahudi şaşırılmıştı. Yüzü kıpkırmızı oldu. Tekrar hızla kitabı kapattı. Gönü daralmaya, içi sıkılmaya başladı. Derin düşüncelere dalmıştı. O gece hiç uyuyamadı.

Bir gün sonra; "Güneşi balçıkla sıvayamam?" dedi kendi kendine. Hakikat nehrinden gönlüne bir yol açılmış gibiydi. "Ya bu yol gösterici gerçekse!" diye kendi kendisine sormaya başladı. İşlerini ayarlayıp Medine'ye doğru yola koyuldu.

Çölde uzun uzun düşünme fırsatı buldu. Yolda kimi gördüyse Efendimiz Aleyhisselamı sordu. Efendimizle ilgili yüzlerce hadise dinledi. Medine'ye yaklaştığında artık bütün içi sanki İki Cihan Serveri'nin nuruyla doluydu.

Medine'ye vardığında kavurucu bir sıcak vardı. Gönü de bir o kadar yanmaktaydı. Allah Resulü'nü arayan herkesin yaptığı gibi sorup soruşturup doğruca mescidin yolunu tuttu.

Yolda, Allah Resulü'nün sevgili dostu Hazreti Enes'e rast geldi. Temiz yüzlü Enes, hüzünlüydü. Yahudi onu güvenilir görünce, yanına yaklaştı.

— Ey yüzü ve yüreği temiz kişi, bana yol göster de Peygamber'in huzuruna varayım, dedi.

Enes'in gözlerine bir sağanaktır yürüdü. Eliyle işaret ederek yola koyuldu. Bir yandan mescide doğru yürüyor bir yandan da inci gibi gözyaşları döküyordu. Yahudi garip bir durum olduğunu anlamıştı.

Mescide vardığında sahabenin sessizce mescitte beklediğini gördü. Hazreti Ebu Bekir mihrapta oturmaktaydı. Yahudi onu Peygamber sandı ve mihraba doğru yöneldi.

— Ey Âlemlerin Efendisi, selam olsun!

Mescitte bulunanlar bir anda gözyaşları içinde hıçkırı hıçkırı ağlamaya başlamışlardı. Mescide bir figandır yürüdü. Bu ne garip bir durumdu. Yahudi şaşkınlık içindeydi. Söylediği sözlerden sonra insanların bu derece hüzünlenmesinden dolayı mahcup olmuştu. Mescittekilere hitaben:

— Ben yabancıyım. Garip bir Yahudi'yim. Sizlerin âdetlerini bilmiyorum. Acaba söylenmeyecek bir söz mü ettim de böyle gözyaşlarına tutuldunuz? dedi.

Hazreti Ömer bütün heybetiyle ayaktaydı. Ama o da kırık bir dal gibi boynu büküktü. Cevap verdi:

— Ey yabancı, sen hiçbir şey yapmadın. Bu ağlayışın sebebi, düşündüğün şey değildir. Allah Resulü dünyadan gitti, aramızdan ayrıldı. Âlemi aydınlatan o göz nurumuz gitti de biz bugün karanlıklarda kaldık. Onun ayrılığıyla baharımız kışa döndü. Bu figanın sebebi budur, dedi.

Bu haberi duyunca, Yahudinin gönlüne bir ateştir düştü. Dövünmeye, sızlanmaya durdu. Bir bulut gibi ağmaya gözyaşı dökmeye başladı. Sahabe de onun figanlarıyla yeniden yanmaya, ağlamaya başladı.

Gözyaşları dinip elemlerine dizgin vuran Yahudi dedi ki:

— O İki Cihanın Nurunu görmek nasip olmadı amma bugün ben O'nun peygamberliğini tasdik etmeye, dinine girmeye geldim. Sizler Âlemlerin Efendisini görme şerefine eriştiniz, ama ben bu şereften mahrum kaldım. Şimdi sizden bir dileğim var. Bana Resulü Kibriya Efendimizin elbisesini verin de onunla hasretimi gidereyim.

Gözler, Hazreti Ali Efendimize yönelmişti. O da:

— Fatıma'dan istemek gerek, ama o da bir haftadır kapısını tamamiyle kapattı. Onun hasreti, hüznü herkesten fazladır, dedi.

Bütün mescittekiler hep birlikte Hazreti Fatıma'nın evine vardılar. Fatıma annemiz, içeride ağlayıp sızlamaktaydı.

Hazreti Fatıma'ya dışarıdan durumu anlattılar. Hazreti Fatıma:

— O Adalet Sahibi, can verirken bu durumu dudağının ucuyla haber vermişti zaten.

“Yolda bir âşığım geliyor fakat o iyi niyetli kişi yüzümü göremeyecek. Bu hırkayı ona bağışla, ona güzellikle selamımızı da ilet.” buyurmuştu, dedi.

Hırkayı alıp ihtiyara verdiler. İhtiyar hırkayı giyince Güllerin Efendisi'nin gül kokusunu duydu. Gönlü kabardı, coştı, toprağına yüz sürmek istedi.

İhtiyarın bu dileğini de yerine getirip onu Efendimiz (s.a.s.) taze kabrine götürdüler. O ihtiyar kişi, Habibullah'ın taze toprağına yüzünü gözünü sürmeye başladı. Gönlü taşıtı. Hâlden hâle girmeye başladı. Bütün sahabenin hasreti depreşmiş onunla beraber ağlaşıyorlardı.

İhtiyar, Allah Resulü'nün mezar toprağından ayrılmak istemiyordu. Göğsü bir körük gibi inip inip kalkıyordu. Tuhaf bir hâle bürünmüştü. Kendinden geçmek üzereydi. Daha fazla dayanamadı. Temizlenmiş canını temiz toprağın üzerinde teslim etti, vuslata kavuştu. O kavuşma ne güzel bir kavuşmaydı. O, en güzel kavuşmaydı.

BİLALÎ BİR HÜZÜN

Bir sabah namazı öncesi Peygamber mescidindeydim. Burası, her tarafı Peygamber kokan Medine Münevvere'nin en güzel yeri idi. Hiçbir mimari, burası kadar insanın ruhuna bahar esintileri dolduramazdı. Sabahın huzur veren esintisi, bir gün öncesinin çöl sıcağını yıkamış gibi yüzlere ferahlık üflüyordu. Oysaki Medine şehrinde olduğu gibi, Peygamber mescidinde de garip bir hüzün vardı. Mescidin içinden bir inilti geliyordu. Hemen içeri yöneldim. Bu iniltinin kaynağı, İslam'ın ilk güzide sesli davetçisi, mübarek müezzini Hazreti Bilâl (Radıyallahu anh.) idi.

Bir müddet onun ruhumu sarsan hâlini seyrettim. Yüzünü mihraba sürmüş, hıçkırığa ağlıyordu. İçimdeki bahar havası, bir anda sonbaharın hüznünlü esintilerine dönmüştü. Hazreti Bilâl'in iniltiyle sarf ettiği sözlerden, İki Cihan Güneşinin Refiki Ala'ya kavuşmuş olduğunu anlamıştım. Bu, benim için bilinen bir gerçektir, ama içime bir hüznündür yürüdü. Hazreti Bilâl'in gözyaşlarına kattım kendimi. O Güneş, sönerdi de insanların içine hüzün karanlığı çökmez miydi? O Bilâl ki, İki Cihan Güneşi'nin aydınlığıyla hayat bulmuş ve o aydınlığın peşinden bir an olsun ayrılmamıştı. Âdeta Sevgililer Sevgilis'i'nin deryasında yaşayan balık gibiydi. Derya kurursa balığın hâli nice olurdu?

Her sabah mescide ilk önce Hazreti Bilâl gelirdi. Bazen kendisinden önce, Gönüller Sultanı'nı karşısında bulur, bazen de ezanla yaptığı davete ilk O'nun icabet ettiğini görürdü. Sonra da Medine halkını namaza davet ederdi. Medine halkı onun Peygamber kokan sesine hayrandı.

Hazreti Bilâl, mescidin dışına çıktı. Islak gözlerini uzaklara dikti. Hemen orada kararını vermiş gibi, sabah ezanını okumadan, hızlı adımlarla şehrin dışına doğru yöneldi. Gönüller Sultanı sanki uzak diyarlara gitmiş de, Onu aramaya gidiyormuş gibi bir hâli vardı. Medine'nin her tarafında Güller Sultanının gül kokusu vardı. Peygamber şehrinin her köşesinde hasretle dolaşmak ne mümkündü? Belli ki Hazreti Bilâl'in hasreti dayanılacak gibi değildi.

Medine ahalisinin durumu da Hazreti Bilâl'den farklı olmamalıydı. Hemen şehrin içine doğru yöneldim. İnsanlar sessizce bir bir mescide yönelmişlerdi. Hiçbirinin ağzını

bıçak açmıyor, derin hüznler içinde Peygamber mescidine doğru gidiyorlardı. Böyle her günün sabahında, belki Saadet Vesilesi'ni görürüz ümidiyle de gidiyorlardı mescide.

Medine ahalisi mescidin yolunu tutmuştu, ama okunması gereken ezan hâlâ okunmamıştı. Mescide varanlar Hazreti Bilâl'i orada göremeyince içlerine bir hüzdür yürüdü. Etrafa adamlar saldı, şehrin ara sokaklarını bir bir aradılar, ama Bilâl'i bulamadılar. Bilâl'in şehirden, Nebiler Sultanı'nın hasretine dayanamayarak ayrıldığını anlayan Medine ahalisini Bilâl bir hüzn sardı. Gözyaşları, bir kez daha sel olup aktı. Çünkü Hazreti Bilâl'in sesinde Peygamber esintisi vardı. Çünkü Gönüller Sultanının ilk namaz çağrısını Bilâl'in sesinden duymuşlardı. Güllerin Efendisi'nin Medine'ye teşrifleriyle duydukları Gül kokulu sesi, Onun yokluğundan sonra bir daha duyamayacaklardı. Medine ahalisi, Hazreti Bilâl'in sesini yitirmekten dolayı sanki Allah Resulü'nü yeniden yitirmiş gibi oldular.

Medine alevler içindeydi sanki. Medine'yi yangın yerine çeviren, yüreklerin hasret yangınlarıydı. Yangın yerine dönen yüreklerin yangını kabardı ve dalga dalga gözlerin sahillerine vurdu. Gönüllere ve hanelere bir hüznü figan yürüdü.

Medineliler de, Nebiler Sultanı'nın gönül ikliminde yaşayan balıklar gibiydiler. Ama bu iklimin havası Gül kokmaz olmuştu artık. Sanki nefes almıyorlardı ve yaşamıyorlardı. Hidayet Güneşi'nin gidişinin bir rüya olduğuna inandırmaya çalışıyorlardı kendilerini. Ama bu gidiş gerçek bir gidişti. Âşık, sevdiğine kavuşurken geride nice gözü yaşlı âşıklar bırakmıştı. Medine öksüzdü, Medine yetimdi. Medine artık o eski Medine değildi. Medinelilerin yüzünde hüzn otağ kurmuş, tebessüm çekilmişti artık. Medine'nin her mekânında Güller Sultanı'nın kokusu vardı ve sevenleri her mekânda Gül'ü solukluyorlardı.

**

Hüznü, şaşkınlığı, hasreti bir arada yaşayan Medine'den ayrılıp Hazreti Bilâl'in peşine takıldım. Hazreti Bilâl kızgın çöl kumlarına ve güneşe aldırmandan hızla gidiyordu. Kumlar ve güneş onun yüreğindeki hasret ateşinden daha hararetli değildi. Uzun ve yorucu çöl yolculuğundan sonra, bir sabah Şam şehrine vardı. Hz. Bilâl'i karşılarında gören Şam ahalisi, sanki Âlemlerin Efendisi'ne kavuşmuş gibi hasret gözyaşlarıyla karşıladılar onu. Şam ahalisinin Bilâl'de aradıkları Kutlu Nebi'yi, Bilâl onların arasında arıyordu.

O gün bütün Şam ahalisi, sanki Hazreti Bilâl, Allah Resulü'nün yanından gelmiş ve O'ndan haber getirmiş gibi, başına üşüştiler. Günler ve haftalarca bıkıp usanmadan Bilâl'den, hasret mektupları dinler gibi, Gönüller Sultanı'nın hâllerini dinlediler. Hazreti Bilâl'in Şam'a gelişi; Şam ahalisinin hasretini bir nebze olsun dindirirken, Medine ahalisinin yüreği kor gibi yanmaktaydı.

Hazreti Bilâl, bir gece kan ter içinde heyecanla uyandı. "Efendim rüyama girmişken uyanmamalıydım." diye mırıldandı. Kalbi yerinden fırlayacakmış gibiydi. Heyecanlıydı, ama yüzünde garip bir suçluluk pişmanlık ifadesi oluşmuştu. Sanki rüyasına giren Gönüller Sultanı ona; "Benden izinsiz neden buraları terk ettin?" demiş gibiydi. Heyecanla yatağından doğruldu. Medine'den ayrıldığı gibi, sabah vakti olmadan Şam'dan da ayrıldı ve gerisin geriye Medine'nin yolunu tuttu.

O sabah, Hazreti Bilâl'i camide göremeyen Şam ahalisini kuru bir hüzn bürüdü. Medineliler gibi, yüreklerini derin hasret acıları kapladı.

Hazreti Bilâl, Medine'ye vardığında henüz sabah olmamıştı. Doğruca Mescid-i Nebi'nin yolunu tuttu. Medine ahalisi henüz uyanmamıştı. O, sanki gönlünün sultanı Yüce Resul, mescitte kendisini bekliyormuş gibi uçarcasına mescide vardı. Mescidin her tarafını dolaştı. Her tarafta Güllerin Efendisi'nin gül kokusu vardı, ama aradığını bulamamıştı. Gözyaşları içindeydi; zaten O'nu kaybettikten sonra gözyaşları hiç dinmemişti ki. Kutlu davet vakti yaklaşmıştı. Hemen kutlu daveti seslendirmeliydi. Bu davete Allah Resulü, cismaniyetiyle değilse bile, ruhaniyetiyle gelecekti. Hazreti Bilâl Peygamber Mescidi'nin yüksek yerine çıktı:

— Allahu Ekber, Allahu Ekber, Allahu Ekber, Allahu Ekber
Eşhedu en lâ ilâhe illallâh. Eşhedu en lâ ilâhe illallâh

Bu kutsi daveti, Peygamberî nefesle duymaya hasret kalan Medineliler; yataklarından fırladılar. Bir anda bütün Medine sokakları hasret nehri, Medineliler de insan seli olmuştu. Sanki cennetten davet gelmişçesine akıyorlardı mescide. Yüreklerindeki hasret yangınını söndürmek için koşuyorlardı mescide. Medineliler, gözyaşları içerisinde mescide doğru koşarken çığlıklar atıyorlardı:

— Resulullah dirildi!
— Resulullah dirildi!
...

SEVDA ŞÖLENİ

Gönüller Sultanı'nın ikliminde geçen bu hayalî seyahatim süresince Sahabe efendilerimizin daha nice muhabbetlerine şahit oldum. Sahabe veya ashap, Peygamber Efendimizi görüp, Onun getirdiği nurdan hale içine girerek, hayatının sonuna kadar da bu çizgiden ayrılmayan ve dini doğrudan kaynağında yaşayan mümtaz cemaatin adıydı. Nasıl ki Allah'ın Mümtaz Resulü, insanlar arasından seçilip risalet vazifesiyle gönderilmişse Sahabe de aynı şekilde seçilmiş rehber şahsiyetlerdi.

İşte böylesine bir mazhariyete nail olan sahabe efendilerimiz; rıza yamaçlarında dolaşüyor, kalpleri her an Sevgili'ye ait ayrı bir mülahaza ile atıyordu. Onlar, hayalleriyle bile her zaman Güzeller Güzeli'nin nurlu ikliminde dolaşıyorlardı. Hayatlarının her anında, Ondan başka başka mesajlar alıyorlar ve ruhları bu mesajlarla âdeta kanatlanıyor, birer muhabbet kahramanı hâline geliyorlardı.

Gönüller sultanının ikliminde dolaşırken, sahabe efendilerimizin şu muhabbet sahnelerine de şahit olmuştum.

Resulü Kibriya Efendimiz, Hazreti Enes'in de içinde bulunduğu bir toplulukta oturuyorlardı. Ashaptan biri, "Ya Resulallah! Kıyamet ne zaman kopacak?" diye sordu. Allah Resulü: "Sen kıyamete ne hazırladın?" buyurdular. Sahabi efendimiz: "Hiçbir şeyim yoktur. Ancak şu var ki. Ben Allah ile O'nun Resulü'nü çok severim." dedi. Efendimiz: "Sen sevdiğin kimselerle berabersin." buyurdu.

Bunun üzerine oradakiler Efendimizin bu sözüne o kadar sevindiler ki sanki bir anda kanatlanıp cennete uçmuş gibiydiler.

**

Sahabeden, Abdurrahman b. Haris b. Ebu Hürdas es-Sülemi, Habibullah'ın yanındaydılar. Abdest almak için su istedi. Getirdikleri zaman elini suya daldırarak abdest aldı. Onlar da hemen arkasından koşup kabın içinde kalan sudan avuçlarla alıp yüzlerine sürdüler. Resulü Kibriya Efendimiz onların bu durumuna şaşırılmıştı. "Niçin böyle yapıyorsunuz?" diye sordu. Onlar; "Allah ile Peygamberinin sevgisini kazanmak için." dediler. Şefkat Peygamberi; "Eğer Allah ile Peygamberinin sizi sevmesini istiyorsanız, size güvenilir teslim edilen herhangi bir şeyde hıyanet etmeyin. Konuştuğunuz zaman doğru söyleyin ve size komşuluk yapanlara iyi davranın." buyurdu.

**

İNCELİKLER SULTANI

Bu hayal yolculuğumda, İki Cihanın Güneşi'ni sevenleri güzel hasletlerinin yanı sıra Efendimizin de nice nice güzelliğine, inceliklerine şahit oldum. İnsanlığın topyekûn dirilişi için, Muhbiri Sadık'ın özelliklerini ve güzelliğini bilmesi gerektiğini düşündüm. Allah Resulü'nü tanımanın insanın özünü tanıması olduğunu anladım. Çünkü insanın özünde; incelik vardır, nezaket vardır, merhamet vardır. Kâinatın özünde de incelikler vardır. Allah, eserini itina ile dokumuştur, eksikliği ve kaba bir yanı yoktur.

İki Cihanın Nuru'nun güzelliklerine hayalen de olsa her Müslüman, hatta her insan şahit olmalı. Çünkü O Kutlu Nebi, Allah'ın Sevgilisi Kâinat'ın varlık sebebidir.

Çünkü O; incelikler insanıydı. Her şeyden önce insandı, insanlığın abidesiydi. Ben, Hakikat Güneşi'nin ikliminde dolaşırken nice gözyaşlarını gördüm, nice hüznlerine, nice sevinçlerine, nice inceliklerine şahit oldum.

Âlemlerin Sultanı, nezaketli, şefkatli bir insandı. Kucağında torunları olduğu hâlde namaza durur, secdede iken torunu sırtına bindiği için secdesini uzatır, çocuğa müdahale edenlere ise namazını bitirdikten sonra; "Bırakın, çocuk hevesini almış olsun." derdi.

Mescitte kıldığı namazlarda bir çocuk ağlaması duyduğunda namazı kısa kıldırır; evinde namaz kılıyorken yine duyduğu bir çocuk ağlaması üzerine namazını kısa kesip, ev halkına çocuk ağladığı hâlde ağlamasına cevap vermedikleri için serzenişte bulunarak;

"Onların ağlamalarının beni üzdüğünü bilmiyor musunuz?" derdi.

"Allah, merhametli olanlara rahmetle muamele eder. Öyleyse sizler yeryüzündekilere karşı merhametli olun ki, semada bulunanlar da size rahmet etsinler" demesi, ruhunun bir başka güzellik ifadesiydi.

“Allah yumuşaklıkla muamele edendir, yumuşak huyluluğu sever ve yumuşak huyluluğa karşılık olarak verdiğini başka hiçbir şeyle vermez.” sözü de, yumuşak huyluluğunun bir göstergesiydi.

Aynı şekilde, “Allah Teala güzeldir, güzel olanı sever; temizdir, temizliği sever; kerimdir, keremi sever; cömerttir, cömertliği sever” gibi, “İnsanlara merhamet etmeyene Allah rahmette bulunmaz” gibi hadisler de, Âlemin Övünç Kaynağı’nın insaniyetinin ispatı iken, insanlığımıza da bir ikazdır.

**

Ashabına yaptığı; “Sizden biri bir meclis veya bir çarşıdan geçerken elinde ok bulunduğu takdirde, okun demir kısmını tutsun, onunla bir Müslüman’ı yaralamasın.” ikazı, insanlığının başka bir örneğiydi. Söylediklerini önce kendi hayatında tatbik ederdi. Birisine bir bıçak uzatacağı zaman, bıçağın kesen tarafını eline alır, sapını uzatırdı.

İki Cihan Güneşi’nin ayrıntılardaki inceliği, bu kadarla sınırlı değildi. Yemeğe davetli olduğu bir eve giderken, davetli olmadığı hâlde onlarla birlikte gelen bir insanı izinsizce içeri almak yerine, ev sahibinin iznini ve rızasını alma yolunu seçer; “Ben Resulullah’ım! Yanımdaki kişiyi de elbette buyur etmesi gerek” gibi bir tavırla asla içeri girmezdi. Evinde veya dışarıda, hiçbir vakit herhangi bir yemek aleyhine laf etmemişti.

İnsanların köle olarak parayla alınıp satıldığı bir dönemde, köle diye horlanan insanlarla aynı sofraya oturmaktan çekinmezdi.

Bir gün, kuşluk vakti girip kuşluk namazı da kılındıktan sonra, içinde tirit bulunan bu yemek kabını getirdiler. Ashabı Kiram, Peygamber sofrasının etrafında toplandı. Sahabiler çoğalınca, Allah Resulü diz çöktü. Bunu gören bir bedevi, küçümser bir edayla “Bu nasıl oturuş?” diye sordu. Allah Resulü, “Allah beni mütevazı bir kul olarak yarattı. Kibirli, kasılan biri yapmadı.” diye cevap verdi.

Böylesi davranışlar, küçük olaylara, ayrıntılara dair idi elbet. Bu kadar inceliği gereksiz görenler de çıkabilirdi. Ama O, İncelikler Peygamberi idi ve her zaman nezaketliydi.

Yine bir defasında, Hudeybiye Seferi’nde, kurbanlar kesilmişti. Uzaktan, et istemek üzere kendilerine doğru gelen dilencileri gördü. Resulü Kibriya Efendimiz, bir insanın izzetiyle ikram görmek yerine, zilletle dilenmesine razı olmadığı için, kendisi onlara seslenmeyi tercih etti:

“Buyurun, alın etlerimizden...”

* *

Yine bir gün; Hazreti Ali Efendimiz, etrafındakilere Âlemlerin Efendisi’nin özelliklerini anlatıyordu. Sözün ortasında yanına gelmiştim. Anlattıklarının ondan sonrasını hiç unutmadım.

“... Yumuşak huylu idi. Merhameti, bağışlaması boldu. Katı kalpli değildi. Hiç kimseyle çekişmezdi. Hiç bağırıp çağırılmaz, kötü söz söylemezdi. Hiç kimseyi ayıplamazdı. Pinti ve cimri değildi. Hoşlanmadığı şeye göz yumardı. Umanı umutsuzluğa düşürmezdi. Bir şey hakkındaki hoşnutsuzluğunu açığa vurmazdı... Hiçbir kimseyi ne yüzüne karşı, ne de arkasından kınamaz, ayıplamazdı. Hiç kimsenin ayıp ve kusurunu araştırmazdı. Hiç

kimseye hakkında sevaplı ve hayırlı olmayan söz söylemezdi... Mecliste yerlerden bir yeri kendisine belirlemez, böyle yapmayı men ederdi. Nerede olursa olsun, oturan bir cemaatin yanına vardığı zaman üst başa geçmez, meclisin sonuna oturur ve böyle yapmalarını Müslümanlara da emrederdi. Kendisiyle birlikte oturan herkese nasibini verir, öyle ikram ederdi ki, herkes Resulullah katında kendisinden daha mükerrem bir kimse yok sanırdı. Kendisiyle oturan veya gelip ihtiyacını arz eden kimsenin her şeyine, dönüp gidinceye kadar katlanırdı. Bir kimse, kendisinden bir istekte bulununca, onu reddetmez, verir yahut tatlı ve yumuşak bir dille geri çevirirdi. O'nun döşeği ve güzel ahlâkı, bütün insanları içine alacak kadar genişti. Onlara şefkatli bir baba olmuştu..."

Başka bir gün ise; hanımı Hazreti Hatice'nin oğlu, yani Efendimizin (aleyhisselâtu vesselâm.) üvey oğlu olan Hind bin. Ebi Hâle, etrafındakilere İki Cihan Güneşi'ni şu incelikleriyle anlatıyordu:

"Biriyle karşılaştığı zaman, önce kendisi selam verirdi. Resulullah aleyhisselam daima düşünceli idi. Susması, konuşmasından uzun sürerdi. Lüzumsuz yere konuşmazdı. Kimsenin gönlünü kırmaz, kimseyi hor görmezdi. Kendi şahsı için asla kızmaz ve öç almazdı. Kızdığı zaman, kızgınlıktan hemen vazgeçer ve kızgınlığını belli etmezdi. En ufak nimete bile saygı gösterir, hiçbir nimeti yermezdi."

Başka bir gün, sevgili eşi Aişe annemize, Efendimizin ahlakı sorulmuştu. "O Kur'an'la ahlaklanmıştı" gibi kısa bir cevap veren Hazreti Aişe annemiz, Kutlu Hayat Arkadaşı için şu ifadeleri de kullanmıştı:

"İnsanların en güzel ahlâklısı idi. Hiçbir çirkin söz söylemez ve hiçbir çirkin harekete tenezzül etmezdi. Çarşı ve pazarlarda bağırıp çağırmaz, kötülüğü kötülükle karşılamazdı. Fakat affeder ve bağışlardı. İnsanların en nezaketlisi, en iyi huylusu ve en güleç yüzlüsü idi. Allah yolunda cihad dışında ne bir hizmetçiye, ne bir cariyeye, ne de bir kimseye el kaldırmış, vurmuştur."

Rahmet Peygamberi'nin bu dikkat ve rikkati, yalnız insanlarla sınırlı kalmayıp, bütün canlıları kuşatmış hâldeydi. O'nun diğer canlılara yönelik bu şefkati, ondaki inceliğin başka bir göstergesiydi.

Efendimiz Aleyhisselam, sevgili eşi Hazreti Aişe'ye henüz binmeye alıştırmamış bir deve hediye etmişti. Devenin binmeye sertlikle alıştırmaması için ona şu uyarıyı yaptı: "Ey Aişe! Yumuşak huyluluk bir şeye girdi mi, onu mutlaka tezyin eder. Bir şeyden de çıkarıldı mı, onu mutlaka kusurlu kılar."

Başka bir zaman, bir sefere gidenlere şu öğüdünü vermişti: "Mümbit yerde sefer yaptığınız zaman, deveye meradaki hissesini verin. Çorak yerde sefer yaptığınız zaman da, orada yürümeyi hızlandırın ki, ilikleri kurumasin. Mola verdiğiniz zaman, yolun üzerinde konaklamaktan sakının; çünkü orası geceleyin haşeratın sığınağıdır."

Başka bir gün, Medine'de, hurmalıklar arasında istirahat ve tefekkür için, Ensardan bir zatın bahçesine girmişti. Girdiği hurmalıkta bulunan bir deve, Allah Resulü'nü görünce inlemeye ve bir insan ağlayışına benzer şekilde gözlerinden yaşlar akmaya başladı. Rahmet Peygamberi deveye yaklaştı, gözyaşlarını sildi, okşayıp hayvanı sakinleştirdi. Sonra da devenin sahibini buldu ve ona şöyle dedi: "Allah'ın sana mülk kıldığı bu deve

hakkında Allah'tan korkmuyor musun? Bak, bu bana şikayette bulundu. Sen bunu acıktırıyor ve fazla çalıştırarak da yoruyormuşsun.”

İşte Efendimiz Aleyhisselam böyle, eziyet görmüş bir devenin gözyaşlarını silen bir rahmet peygamberiydi.

Yine bir gün, İncelikleri Peygamberine bir çocuğun üç gündür yemeyip içmeyip yas tuttuğu haberi ulaştı. Çocuğun kendisine alıştırdığı ve çok bağlandığı küçük bir kuşu ölmüştü. Hemen çocuğun evine taziyeye gitti, onu teselli etti. O ne ince bir davranıştı öyle!

Nezaket Peygamberi, kendisinin o müthiş inceliğine karşılık, insanların eksik kusurunu araştırmamış, başkalarına karşı ince eleyip sık dokumamış, bilakis Uyeyne b. Hısn gibi kabalılığıyla şöhret bulmuş insanlara bile sabırla ve tatlılıkla yaklaşmıştı. Bununla birlikte, sahabileri arasında kabalığın fırsat ve zemin bulmasına imkân tanımamış; ancak gördüğü kaba ve yanlış davranışlar karşısında uyarısını, bir peygambere yakışır bir incelikte yapmıştı. O, güzel bir davranıştan haberdar olduğunda bu fiilin sahibini ismini anarak takdir eden; ama bir adam hakkında kendisine olumsuz bir şey ulaştığında, o kişinin ismini zikredip, “Sen böyle böyle demişsin.” demek yerine ortaya konuşurdu.

O İncelikler Peygamberi, Mü'minin kardeşine gösterdiği tebessümün bir sadaka hükmünde olduğunu duyuran; Mü'minlere güzel ahlakı, inceliği öğreten birisiydi. Bütün bu incelikleri de insanı en güzel kıvamda yaratan Rabbinin ikramı biliyor ve “Rabbim beni edeplendirdi; ne de güzel edeplendirdi!” buyuruyordu.

Başka bir gün, İki Cihanın Serveri, Mekke'ye doğru büyük bir ordunun başında ilerliyorlardı. Yol üzerinde, bir köpek yatıyordu. Belli ki yeni doğurmuştu. Yavruları bütün masumiyet ve çaresizlikleriyle annelerine sokulmuş emiyorlardı. O incelik ve Merhamet Abidesi; Cuayl b. Suraka'yı yanına çağırdı ve süt emen yavruların önünde durarak onları atlardan korumalarını istedi. O, her şeyin çaresiydi. Ordunun yolu değiştirildi. Ordu uzaklaşıp gittiğinde yavrular hâlâ annelerini emmekteydi.

Âlemlerin Efendisi Mekke'ye yaklaşmışlardı. Ama o yıl Mekke'ye girmek nasip olmayacaktı. Bütün olumsuz şartlara rağmen Hudeybiye anlaşmasını imzalıyordu. Ashabı bu durumdan pek hoşnut değildi. İmzayı atarken, bir ağaç dalı yüzüne geliyordu. Ashab, dalın Allah Resulü'nü rahatsız ettiğini düşünerek uzanıp kırmak istediler. Rahmet Peygamberi hemen duruma müdahale etti. Ordu Mekke'ye girip hac görevini yerine getiremeden gerisin geri dönüyordu. Ve o ağaç dalı, önünden geçip giden Şefkat Peygamberi'nin arkasından el sallıyordu.

Aynı ordu bir zaman sonra yine Mekke önlerine gelmişti. Ağacın dalı büyümüştü. Aynı dal, aynı insanları gölgesiyle serinletiyordu bu kez.

**

Sonuçta, onun gerek Rabbine, gerek insanlara, gerek sair mahlûkata karşı sergilediği incelikten ders alan sahabiler, birer güzellik timsali olmuşlardı. Ondan incelik dersi alan vahşiler bile bir zaman sonra, karıncayı bile incitmeyen insanlar hâline gelmişlerdi.

Hayal yolculuğumda Efendimiz Aleyhisselam, bize müjde olan şu sözleri söylemişti: “Kendisine ulaştırılan öyleleri vardır ki, bizzat işitenden daha iyi kavrar.”

Öyleyse haydi Bismillah!

AHİR ZAMANA DÖNÜŞ

Zaman, zembereği boşanmış bir saat gibi hızla geriye döndü ve ben bir anda kendimi, kendi zamanımda buldum. Hafızamda hoş bir tat kalmıştı. Üzerimde kandil gecelerinden kalma bir gül kokusu vardı. O, saadet asrında gezinti yapıp da günümüz de yaşamak zorunda olmak ne acıydı.

Yaşadığımız asrı, saadet asrı gibi yapmak da biz ahir zaman insanlarına düşüyordu. Belki bu asırda Rehberi Ekmel Efendimiz yoktu, ama O Gülü Râna'nın, gül kokusunu taşıyan insanlar vardı. O hâlde neden bu insanların çoğalması için gayret göstermemeliydim? Çünkü insanlık O'nun gül kokan iklimine her zamankinden daha muhtaçtı. Kendimi bu konuda sorumlu hissetmeye başladım. Önce kendimden başlamalıydım. Sonra, O Hidayet Güneşi'ni herkese anlatmalıydım.

İnsan olmak, gül gibi kokmak kolay değildi zira. Nezaket, incelik ve güzellik ağaçlarda ilkbahardan ilkbahara açar ve solar. Ağacın en kalıcı yanı en kaba yanıdır. Sıradan bir insan ağaç gibidir. Biz ağaç gibi olmamalıyız. Biz sıradan olmamalıyız. İnsan olmak, sürekli açıp çiçek kalmayı, sürekli gül misali kokmayı gerektirir. İnsan olmak, mevsimi uzun olan gül olmayı gerektirir.

Ruhum, tenim, terim hâlâ gül kukuları içindeyken, Gül kokusu üzerimden gitmeden, sokağa çıktım.
İnsanların arasına karıştım.
İnsanlar, Gül kokmalıydı...

Sevgili okuyucu!

Haydi, şimdi sen de gözlerini kapa ve saadet asrına hayalen bir yolculuk yap. Orada, daha nice sırlar, nice güzellikler var. Ben hayal dünyamda Sevgililer Sevgilisi'nin ve O'nu sevenlerin nice güzelliklerine şahit oldum. Neden herkes olmasın? Haydi, kapatın gözlerinizi ve açın kalbinizi.

ARKA KAPAK YAZISI

Güllerin En Güzeli

“Sözün gül ise sen bir gül bahçesisin” (Mevlana)

Efendimiz bizim Gül kokulu umudumuzdur. Çünkü her bahar, Güllerin Efendisi'nin ayrı bir tebessümünde gizlidir. O Güzeller Güzelinin inci sözlerinden, yüzyıllar ötesine

taşan ve kulaktan kulağa, dudaktan dudağa ulaşan muştu, g zelliklerin hayalini soluklatır bizlere. Ve bizim yanaklarımızda H rm z  iklimlerin kokusu sinmiş peygamber   ekleri a ar.

Bu kitap Peygamber aşkı ile hayalen tarihte dolaşanlar i in kaleme alınmıştır. Y reklerin  mit neşeleriyle dolması, karanlık g nlerimizin aydınlanması i in...